

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ที่บ้านคุณวิพนธ์ ตูยปลา

Landscape improvement design at the house of Mr. Wipon Thuyapara

โดย

นางสาวดารารัตน์ คำพุทธา

นางสาวดารารัตน์ สุนประโคน

ได้รับพิจารณาเห็นชอบจาก

(อาจารย์ศุภกร เหมินทร์)

วันที่ 22 เดือน 11 พ.ศ. 2547

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ. สมภพ ชูตะวสันต์)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ 26 เดือน 11 พ.ศ. 47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณวิพนธ์ ตูยपालะ
Landscape improvement design at the house of Mr. Wipon Thuyapara



สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

b.....	111๓๘๖๓๔
i.....	

ช/พ.

๑๔๒๕๗

๒๕๔๖

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

เลขที่.....

พุทธศักราช ๒๕๔๖

เลขทะเบียน..... 51286

วัน,เดือน,ปี ๘ ก.ค. ๒๕๔๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ในการจัดทำปัญหาพิเศษเรื่องการออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณวิพนธ์ ดุษฎีปาละ ทางคณะผู้จัดทำต้องขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และอาจารย์ศุภกร เหมินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้โอกาสแก่คณะผู้จัดทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ตลอดจนคณาจารย์ที่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ทำให้สามารถนำเอาความรู้ในวิชาเรียนมาปฏิบัติจริง แล้วนำมาแสดงผลในรูปแบบของปัญหาพิเศษ

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ คุณวิพนธ์ ดุษฎีปาละ และภรรยาที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และทุนทรัพย์ ตลอดจนความสะดวกในการดำเนินงาน และขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคนที่ช่วยให้คำแนะนำ คอยเป็นกำลังใจและช่วยเหลือมาโดยตลอด ทำให้การทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้สำเร็จร่ว่งไปได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง
นางสาวดารารามิ ถ้ำพุทรา
นางสาวดาราวรรณ สุนประโคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง : การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้าน คุณวิพนธ์ ตูยपालะ
โดย : นางสาวดารานี ถ้ำพุทรา
: นางสาวดาราวรรณ สุนประโคน
สาขาวิชา : พืชสวน
ภาควิชา : พืชสวน
คณะ : เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ศุภกร เหมินทร์

บทคัดย่อ

พื้นที่ในการจัดสวนบ้าน คุณวิพนธ์ ตูยपालะ ณ บ้านเลขที่ 25/11 หมู่1 หมู่บ้านเลกการ์เดนวิวดำบลบางยี่โก อำเภอัญญา จังหวัดปทุมธานี จากการสัมภาษณ์ความต้องการของเจ้าของบ้าน ทำให้ทราบความต้องการดังนี้ 1. ต้องการไม้ให้ร่มเงา 2. ต้องการสวนที่ดูแลง่าย 3. ต้องการสวนกรวด 4. ต้องการสนามหญ้า 5. ต้องการสวนน้ำพุค จากนั้นได้นำข้อมูลมาใช้ประกอบการออกแบบ โดยแบ่งสวนออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ด้านทิศตะวันออกเป็นสวนกรวดและสวนไม้ดอกไม้ประดับ ส่วนที่ 2 ด้านทิศใต้เป็นไม้พุ่มและไม้ใบประดับ ส่วนที่ 3 ทิศตะวันตกเป็นไม้ยืนต้นเพื่อป้องกันแสงแดดช่วงบ่าย และบริเวณหลังบ้านโดยทั่วไปเน้นเป็นลานกิจกรรมของครอบครัว โดยการปลูกหญ้า บริเวณระเบียงหลังบ้านจัดเป็นสวนกรวด ใช้ตุ๊กตาทรายล้างและชุดน้ำรินประดับตกแต่ง การเลือกใช้พรรณไม้โดยเน้นพรรณไม้ที่ดูแลง่าย ให้ดอกตลอดปี และมีสีสดใสสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title : Landscape improvement design at the home of Mr.Wipon Thuyapara
By : Miss Daranee Thamputsa
Miss Darawan Sunprakron
Major : Horticulture
Department : Horticulture
Faculty : Agricultural Technology
Advisor : Mr. Supron Hemindra

Abstract

The garden of Mr.Wipon Thuyapara home is located at 25/11 Moo 1 Lake Garden View Village, Tombol Bangyeetho, Amphur Thunya, Prathomtanee. According to client analysis, the need of the owner could be divided into 5 point as following :1) ornamental trees for shelter, 2) easy maintenance garden, 3) stone garden, 4) lawn and 5) fountain garden. Those collected of data form the need of the owner, we could be composed the plan. So the home's area was divided into tree side : East, South and West. The side east of the house composes of stone garden and flowering plant. While the south side is compose of the shrub and decorative plant. In addition to, the side west is ornamental plant and trees that help blocking the sunlight in the afternoon. At this point is composes of the private area by lawn. The gallery behind of the house is compose decorate doll, fountain bowl and stone garden. Most of the plant in the garden are tolerance, easy maintenance which blossom all season and color.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญภาพ	ข
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
วัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงาน	24
ขั้นตอนการดำเนินงานจัดสวน	36
วิจารณ์	54
สรุป	55
เอกสารอ้างอิง	56
ภาคผนวก	58



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงภาพการวิเคราะห์พื้นที่ (Site Analysis)	29
ภาพที่ 2 แสดงภาพการใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram)	30
ภาพที่ 3 แสดงภาพการวางแผนปรับปรุงภูมิทัศน์ (Master Plan)	31
ภาพที่ 4 แสดงภาพ Perspective	32
ภาพที่ 5 แสดงภาพการเตรียมหลุมปลูกต้นไม้	37
ภาพที่ 6 แสดงภาพ การปลูกและการค้ำไม้ยืนต้น	38
ภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนการปูหญ้า	39
ภาพที่ 8 แสดงภาพพื้นที่บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ส่วน E) ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์	40
ภาพที่ 9 แสดงภาพพื้นที่บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ส่วน E) ขณะการปรับปรุงภูมิทัศน์	40
ภาพที่ 10 แสดงภาพพื้นที่บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ส่วน E) หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	41
ภาพที่ 11 แสดงภาพพื้นที่บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ส่วน E) หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	41
ภาพที่ 12 บริเวณหน้าบ้านด้านขวา (ส่วน A) ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์	42
ภาพที่ 13 บริเวณหน้าบ้านด้านขวา (ส่วน A) หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	42
ภาพที่ 14 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์	43
ภาพที่ 15 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	43
ภาพที่ 16 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	44
ภาพที่ 17 แสดงภาพสวนหย่อมบริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	45
ภาพที่ 18 แสดงภาพสวนหย่อมบริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	45
ภาพที่ 19 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์	46
ภาพที่ 20 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	46
ภาพที่ 21 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	47
ภาพที่ 22 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	47
ภาพที่ 23 แสดงภาพสวนหย่อมบริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์	48
ภาพที่ 24 แสดงภาพสวนหย่อมบริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	48
ภาพที่ 25 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหลังบ้าน (ส่วน D) ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์	49
ภาพที่ 26 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหลังบ้าน (ส่วน D) ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	49
ภาพที่ 27 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหลังบ้าน (ส่วน D) หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์	50

สารบัญภาพ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 28 กราฟแสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม	52
ภาพที่ 29 กราฟแสดงค่าความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม	53



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

เมืองที่คับแคบในปัจจุบันทำให้พื้นที่อยู่อาศัยมีพื้นที่น้อยลง บริเวณพักผ่อนคลายอารมณ์ จึงเป็นบริเวณที่มีความสำคัญมากต่อชีวิตของคนในสังคมเมือง

การจัดสวน (landscaping) เป็นการจัดบริเวณพักผ่อนที่นิยมกันมาก นอกจากจะก่อให้เกิดความสดชื่น สวยงาม แล้วยังมีผลทำให้สภาพอารมณ์และจิตใจของผู้อยู่อาศัยเบิกบาน แจ่มใสอีกด้วย การจัดสวนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์ โดยนำหลักวิชาการ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคนิคทางด้านศิลปะ และประสบการณ์มาผสมผสานเข้าด้วยกัน ให้ธรรมชาติเข้ามามีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในสังคมปัจจุบันมากขึ้น ตอบสนองต่อความต้องการใกล้ชิดธรรมชาติ ในขณะที่ธรรมชาติกำลังถูกทำลายและเสื่อมสลายด้วยมลพิษจากฝีมือมนุษย์เอง

ดังนั้นในการสร้างที่อยู่อาศัย อาคาร สำนักงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงจัดให้มีบริเวณสำหรับการจัดสวนอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นสวนในร่ม สวนในอาคาร สวนหย่อม ตลอดจนสวนสาธารณะ จึงทำให้เห็นแล้วว่าธรรมชาติมีส่วนสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันเพียงใด แต่การนำธรรมชาติเข้ามาตอบสนองต่อความต้องการนั้น จะต้องอาศัยรูปแบบของการจัดวางที่เหมาะสมต่อพรรณไม้และความต้องการของผู้อยู่อาศัยเอง จึงต้องมีการนำเทคนิคการจัดสวนเข้ามาเกี่ยวข้องในการออกแบบจัดสวน เพื่อให้ได้ลักษณะและรูปแบบสวนที่สวยงาม ตรงตามความต้องการ ทั้งนี้การจัดสวนนั้นต้องใช้เวลาเพื่อให้สวนที่จัด เป็นไปตามจินตนาการ จึงต้องอาศัยความสม่ำเสมอในการดูแลรักษา หากดูแลรักษาไม่ดีพอย่อมทำให้สวนทรุดโทรมไม่สวยงาม อาจทำให้ต้องมีการปรับปรุงหรือฟื้นฟูสภาพสวนใหม่

สำหรับการออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในครั้งนี้ เป็นการสร้างความสวยงามให้กับที่อยู่อาศัย ทั้งยังมีประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจและใช้ทำกิจกรรมต่างๆของครอบครัวได้เป็นอย่างดี ซึ่งการจัดสวนในครั้งนี้ยังก่อให้เกิดประสบการณ์ ความรู้ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่ผู้จัดทำ ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการทำงานด้านการออกแบบจัดสวนต่อไป

มีนาคม 2547

นางสาวดารารณี ถ้ำพุทรา

นางสาวดารารวรรณ สุนประโคน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนและวิธีการออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ เพื่อที่จะนำความรู้ที่เรียนมาปฏิบัติจริง และสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้
2. เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น
3. สามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบจัดสวนทั้งบริเวณ และสามารถดูแลรักษาสวนได้ด้วยตนเอง



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

การจัดสวนประดับเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านภูมิทัศน์ซึ่งเป็นที่นิยมจัดกันมาเป็นเวลานาน และมีผู้ที่ให้ความสนใจกับงานทางด้านนี้กันมาก เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีกำลังถูกทำลายลง ดังนั้นมนุษย์จึงพยายามหาสิ่งทดแทน โดยการปลูกต้นไม้หรือจัดสวนประดับตามบริเวณอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ บ้านพักอาศัย บริษัท ห้างร้าน สำนักงาน ตลอดจนสถานที่ราชการต่างๆ การจัดภูมิทัศน์จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมอันได้แก่ อาคารสิ่งก่อสร้าง ถนนทางเท้า หินประดับ หญ้า พรรณไม้ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในจุดหรือตำแหน่งที่เหมาะสม มีความผสมกลมกลืนซึ่งกันและกันซึ่งจะทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามน่าดู (ประเวศ, 2539)

สวน (สวน ๑ น.) ในความหมายตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายคำนี้ไว้ว่า บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมากซึ่งกันเป็นขอบเขตเอาไว้ ซึ่งเป็นคำกล่าวทั่วไป แต่ถ้าต้องการกล่าวถึงว่าเป็นสวนชนิดใด ลักษณะใด ก็มีคำอื่นประกอบหลังบอกให้ทราบโดยเฉพาะ เช่น สวนหย่อม สวนครัว สวนดอกไม้ สวนญี่ปุ่น และโดยปริยายหมายถึง สถานที่ซึ่งมีลักษณะเช่นนั้น ในบางกรณี เช่น สวนสัตว์ สวนงู (พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน, 2525)

การจัดสวน หมายถึง การวางระเบียบ หรือเรียงตามลำดับ จัดให้เป็นแถว เพื่อให้เกิดความสวยงาม “การจัดสวน” จึงเรียกได้ว่าเป็น การจัดภูมิทัศน์ซึ่งเป็นการจัดสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมสวยงามทั้งทางด้านสภาพแวดล้อมและการเป็นอยู่ของผู้คน งานทางภูมิทัศน์มีทั้งขนาดใหญ่เน้นร้อยละ นับพันไร่มาจนกระทั่งงานจัดสวนภายในบ้านพักอาศัยที่มีพื้นที่เพียงไม่กี่ร้อยตารางเมตร ถ้าเป็นการจัดในบ้านพักอาศัย เรายังมีการจัดสวนอยู่ ดังนั้น การจัดสวนก็คือ การจัดสภาพพื้นที่รอบบ้านให้เหมาะสมสวยงาม ควบคุมสภาพแวดล้อมให้บรรยากาศของบ้านน่าอยู่น่าอาศัย และเอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมต่างๆ ของคนในบ้านนั่นเอง (ขวัญชัย, 2539)

Landscape หมายถึง ภาพทิวทัศน์งดงามที่ปรากฏตามธรรมชาติในภูมิประเทศ

Gardening หมายถึง การจัดสถานที่พักผ่อนหรือสวนสาธารณะ สำหรับอาศัยนอกบ้าน (outdoor living) เพื่อเกิดบรรยากาศแห่งความพึงพอใจ และสอดคล้องต่อความต้องการของการดำรงชีวิต

Landscape gardening หมายถึง เป็นศิลปะของการปรับปรุงพื้นที่ดินสำหรับมวลมนุษย์ได้ใช้ และเกิดความรื่นรมย์ ในลักษณะการผสมผสานเชื่อมโยงอันก่อให้เกิดประโยชน์และความงามสูงสุด (สมจิตร์, 2538)

การจัดสวนหย่อม คือ การจัดสวนไม้ประดับที่ใช้เนื้อที่ในการจัดน้อย เป็นสวนขนาดเล็ก หรือจัดเป็นจุดๆ ในพื้นที่ใหญ่เพื่อเน้นบริเวณนั้นๆ เช่น บนพื้นสนามหญ้ากว้างแต่เพียงจุดเดียว ใช้อุปกรณ์ไม้เปลือง เช่น ก้อนหินก้อนหนึ่ง ต้นไม้คลุมดินหนึ่งกลุ่มกับพุ่มไม้ขนาดกลางอีกหนึ่งต้นก็จัดได้ การจัดสวนแบบนี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน บริเวณที่จัดเป็นพื้นที่ราบหรือเป็นเนินก็ได้ จะจัดตามอาคาร มุมถนน หรือ โคนต้นไม้ เป็นสวนไม้ประดับที่มีขนาดกะทัดรัดสามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และวัสดุที่ใช้ได้ง่ายถ้าเจ้าของเกิดความเบื่อหน่าย ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนต้นไม้มากกว่าอย่างอื่น นิยมจัดกันมาก เพราะประหยัดเนื้อที่และค่าใช้จ่าย (จักรพันธ์, 2539)

ประเภทของสวนหย่อม แบ่งออกเป็น 3 ประเภท มีดังนี้ คือ

1. สวนหย่อมแบบธรรมชาติ อาจะจัดโดยการขุดส่วนธรรมชาติลงมาหรืออาจจะจำลองธรรมชาติจริงๆ มาให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือจะเป็นการสร้างสรรค์ธรรมชาติโดยผ่านการกลั่นกรองจากภูมิปัญญาของนักจัดสวนจัดสมัยจีน ไม่ว่าจะเป็ป่าเขา ธารน้ำ น้ำตก ทะเลทราย

2. สวนหย่อมที่จัดโดยเน้นรูปทรงขององค์ประกอบ ให้เกิดความสัมพันธ์ และความสวยงามตามหลักทางศิลปะ รูปองค์ประกอบที่นำมาจัดนั้นก็เป็รูปทรงของพันธุ์ไม้ ก้อนหิน แผ่นทางเดิน รูปปั้น หรือวัสดุอื่นๆ อาจจะมีหรือไม่มีเนื้อหาใดๆ สือออกมาเลย นอกจากเห็นถึงรูปแบบที่สวยงามกลมกลืนของรูปทรงองค์ประกอบต่างๆ ที่นำมาจัดรวมกัน เรามักเห็นสวนแบบนี้อยู่ตามหน้าอาคาร หน้าป้ายชื่อสำนักงาน การจัดแบบนี้ผู้จัดต้องมีความรู้ในหลักของศิลปะการจัดองค์ประกอบที่แม่นยำ ไม่ว่าจะในเรื่องของเส้น สี รูปทรง พื้นผิว ที่ว่าง และหลักการจัดในเรื่องของความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน ความแตกต่าง สัดส่วน เป็นต้น ซึ่งจะต้องอาศัยเวลาประสบการณ์อยู่พอสมควร

3. สวนหย่อมที่จัดเป็นแบบแผน จะใช้ลักษณะของรูปทรงทางเรขาคณิตมากำหนดเป็นรูปแบบโดยรวม พันธุ์ไม้และองค์ประกอบต่างๆ มักถูกกระทำให้อยู่ในรูปทรงที่ชัดเจน สวนแบบนี้ถ้าได้พื้นที่สัก 100 ตารางเมตร ก็สามารถจัดให้สวยงามแปลกตาได้ โดยเฉพาะจัดไว้ประกอบกับสถานที่ที่เด่นสง่าและต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (ขวัญชัย, 2539)

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดสวน ประกอบไปด้วย 3 วัตถุประสงค์

1. การจัดสวนเพื่อประชาชน เป็นการจัดสวนเพื่อสนองตอบ หรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของประชาชน บุคคล ความสะดวกสบายต่างๆภายในสวน เช่น ทางเดิน ศาลาพักผ่อน สระว่ายน้ำ ม้านั่ง และอื่นๆ โดยธรรมชาติของบุคคลต้องการสวนที่มีรั้วรอบ มีพืชพรรณหลายๆชนิด ไม่ยืนต้น เพื่อให้ความเป็นอิสระชีวิติทางควบคุมทิศทางจราจร การจัดสวนเพื่อประชาชนมุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางร่างกาย

2. การจัดสวนเพื่อความสวยงาม การจัดสวนมุ่งเน้นด้านความงามทำให้เกิดความสุขทางด้านจิตใจและอารมณ์ การจัดมีหลายๆบรรยากาศ มีมุมสงบ มุมก่อให้เกิดความประหลาดใจ การจัดมุ่งเน้นให้เกิดคุณค่ามีความลึกซึ้ง เพื่อก่อให้เกิดความคิด เช่น การจัดสวนมีบรรยากาศทุ่งโล่ง มีสระน้ำ ลำธาร หิน มุมน้ำตก น้ำพุ มุมดอกไม้ การจัดสวนเพื่อความสวยงามมุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางด้านจิตใจ และอารมณ์

3. การจัดสวนเพื่อการทดลองในการศึกษาพืชพรรณใหม่ เป็นการจัดสวนโดยมุ่งเน้นการทดลอง การคัดเลือกพืชพันธุ์ใหม่ สายพันธุ์ใหม่ เพื่อแสวงหาพืชพรรณที่เหมาะสม เพื่อใช้ประกอบในการจัดสวน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการจัดสวนในข้อดังกล่าวมุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และวิจัย (กัลยา, 2537)

การจัดสวนกับการพัฒนามนุษย์

มนุษย์ที่เกิดมาในโลกสภาพพื้นฐานของจิตใจโดยแท้จริงย่อมต้องการประสบหรือพบในสิ่งที่สวยงาม จะเป็นสิ่งที่สวยงามตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์บรรจงสร้างขึ้น เพราะความสวยงามเหล่านั้นบันดลก่อให้เกิดความพึงพอใจ ความสุขทางใจ อันเป็นยอดปรารถนาของมนุษย์ทุกคนได้ มีจิตแพทย์บางท่านกล่าวว่า “จิตใจที่มีทุกข์ ร่างกายจะเป็นสุขอย่างไร” ในทำนองเดียวกัน การที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม จำเป็นจะต้องพัฒนาใน 3 องค์ประกอบคือ

1. ร่างกาย

การจะทำให้มนุษย์มีสุขภาพ และพละนามัยสมบูรณ์นั้น มนุษย์จะต้องเลือกบริโภคโภชนาการที่เป็นประโยชน์ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ไม่ว่าจะจะเป็นโภชนาการจำพวกแป้ง (carbohydrates) โปรตีน (protein) เกลือแร่ (minerals) ไขมัน (fats) วิตามิน (vitamins) และน้ำ เพราะโภชนาการดังกล่าวทำให้ร่างกายเจริญเติบโต ทำให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับเซลล์ นอกจากการเลือกโภชนาการที่เหมาะสมแล้ว มนุษย์จะต้องมีการออกกำลังกาย เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์

2. สมอง

การพัฒนาด้านสมอง มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ การพัฒนาสมองที่สำคัญที่สุด คือ การให้การศึกษา จัดได้ว่าเป็นการพัฒนาสมอง ทำให้มนุษย์ได้อ่าน เขียน คิด และแสดงออก ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าขบวนการพัฒนาเป็นไปอย่างถูกต้อง ก็จะทำให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในทางสร้างสรรค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของสังคม

3. จิตใจ

การพัฒนามนุษย์หาได้มีแต่การพัฒนาด้านร่างกาย หรือการพัฒนาความรู้ทางด้านวัตถุจากตำรา แต่การพัฒนาที่สมบูรณ์นั้น จะต้องพัฒนาสภาพจิตใจให้มนุษย์คิด ถือปฏิบัติในแนวทางที่ดี มีคุณธรรม การพัฒนาด้านจิตใจของมนุษย์เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน จิตใจของมนุษย์ที่มีคุณธรรม ชีวิตย่อมเบิกบาน การที่ชีวิตจะเบิกบานได้นั้น จิตใจจะต้องได้รับปัจจัยพึงประสงค์ เช่น ความพึงพอใจ ในความสำเร็จ ความพึงพอใจในความสวยงาม จะเป็นความสวยงามจากสภาพธรรมชาติ หรือจากมนุษย์กับธรรมชาติ จึงมีความผูกพันกันมา โดยตลอด เพราะธรรมชาติให้หลายๆสิ่งแก่มวลมนุษย์ แม้แต่พรรณพฤกษณ์ในธรรมชาติก็จะให้ประโยชน์แก่มวลมนุษย์ (ประยูทธ, 2532)

แนวความคิดในการจัดสวน

บ้านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของคนเรา ทุกคนต้องการจะมีบ้านเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง เพราะบ้านเป็นที่อยู่หลับนอนและให้ความสุขสบายแก่คนเรามากที่สุด การที่จะทำให้บ้านเป็นที่น่าอยู่อาศัยนั้นจะต้องเป็นบ้านที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม ตั้งถูกทิศทางและมีการออกแบบที่ถูกต้อง แต่ถึงกระนั้นก็ตาม สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้บ้านน่าอยู่อาศัย ยิ่งขึ้นก็คือ “สวนภายในบ้าน” สวนนอกจากจะส่งเสริมให้บ้านน่าอยู่อาศัยแล้ว ยังทำให้ความร่มเย็นแก่บริเวณบ้านและทำให้อากาศในบริเวณบ้านบริสุทธิ์อีกด้วย ทั้งนี้เพราะต้นไม้จะคายก๊าซออกซิเจนซึ่งเป็นก๊าซที่มนุษย์ต้องการ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการจัดสวนของไทยนั้นมีมานานแล้ว การจัดมักจะทำแบบล้อเลียนธรรมชาติ และการจัดแบบประดิษฐ์

การออกแบบจัดสวน นับเป็นการออกแบบเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ปัจจุบันธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างมาก ความสำคัญของการจัดสวนจึงมีคุณค่ามากขึ้น ทั้งในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดวางผังเมือง การกำหนดพื้นที่สีเขียว การกำหนดเขตอุตสาหกรรมและเขตที่อยู่อาศัย ต้องมีการออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับบริเวณใกล้เคียงและยังต้องออกแบบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้คนในสังคมนั้นๆด้วย (ชวลิต, 2542)

การออกแบบ (Design) ถือเป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะทางด้านทัศนศิลป์ (Visual Art) อันเป็นงานศิลปะที่มองเห็นความสวยงามได้จากรูปลักษณ์ ซึ่งอาจเป็น 2 มิติหรือ 3 มิติก็ได้และในงานด้านทัศนศิลป์นั้น การออกแบบเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์งาน และเป็นช่วงที่ศิลปินต้องใช้ความคิดแก้ปัญหาามากที่สุด เพราะการออกแบบ นอกจากเป็นการวางแผนสร้างรูปแบบ ให้เกิดสัมพันธ์ทั้งประโยชน์ใช้สอย ความงามและให้เข้ากับวัสดุวิธีแล้ว ยังถือเป็นการกำหนดผลสำเร็จของงานชิ้นนั้นๆด้วย เหตุนี้เองการสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตที่ดีกว่าเหมาะสมกว่า และถูกต้องกว่าอยู่เสมอ

ข้อคิดของการออกแบบสวนที่ให้ประโยชน์สูงสุด

1. มีพื้นที่สำหรับพักผ่อนและใช้ประโยชน์ได้มาก
2. ควบคุมฟ้า อากาศรอบบ้าน ได้
3. ให้อากาศบริสุทธิ์และสะอาด
4. เสริมคุณค่าให้แก่บ้าน
5. ให้ความอิสระสูง
6. ความสวยงามเปลี่ยนแปลงตามสภาพการ
7. ถูกกำหนดลงอย่างเหมาะสมกับบ้าน
8. การดูแลรักษาค่า

(ขวัญชัย, 2536)

การออกแบบและจัดตกแต่งสวน

ก่อนลงมือออกแบบและจัดตกแต่งสวน ต้องทำการสำรวจสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศของบริเวณที่จัดสวนให้พร้อมเสียก่อน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดตำแหน่งและเลือกใช้ชนิดของต้นไม้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสิ่งแวดล้อมนั้น

1. สภาพพื้นที่

สภาพดิน

การสำรวจสภาพดินทำให้ทราบสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ทราบคุณสมบัติทางกายภาพของดินว่าเป็นดินเหนียว ดินร่วน หรือดินทราย เพื่อจะได้หาหนทางปรับปรุงแก้ไขสภาพดินให้พร้อมที่จะปลูกพันธุ์ไม้ได้อย่างถูกต้อง

ลักษณะพื้นที่

การสำรวจลักษณะพื้นที่ทำให้ทราบสภาพความสูงต่ำของพื้นที่ ทราบความลาดเอียงของพื้นที่ราบ ความจำเป็นในการถมดินเพิ่ม หรือขุดดินบริเวณหนึ่งบริเวณใดออก ทราบความจำเป็นในการแก้ไขระบบระบายน้ำ

ตำแหน่งและลักษณะอาคาร

การออกแบบที่ดีต้องเลือกใช้และกำหนดตำแหน่งของต้นไม้ให้เป็นไปในลักษณะที่ส่งเสริมหรือช่วยให้อาคารสิ่งก่อสร้างดูเด่นเป็นสง่าสะดุดตาแก่ผู้พบเห็น ทั้งยังสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสวนและอาคารได้อย่างกลมกลืน มีความสอดคล้องต้องกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นก่อนการออกแบบจึงควรศึกษารูปร่างลักษณะและตำแหน่งของตัวอาคารให้เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน

2. สภาพภูมิอากาศ

ทิศทางการลม

การสำรวจทิศทางการลม จะทำให้ทราบถึงทิศทางและความรุนแรงของลมที่พัดผ่านพื้นที่ เพื่อที่จะได้ป้องกัน และหาทางแก้ไขมิให้สภาพสวนที่จะทำ เกิดความกระทบกระเทือนได้ เช่น ปลูกไม้ใหญ่บังลมใช้ไม้พุ่มเตี้ยแทน ไม้พุ่มสูง

ปริมาณแสงสว่าง

พันธุ์ไม้แต่ละชนิดต้องการแสงสว่างไม่เท่าเทียมกัน บางชนิดต้องปลูกอยู่กลางแจ้ง บางชนิดต้องขึ้นในที่ร่มเงา การสำรวจจะทำให้ทราบบริเวณร่มเงา บริเวณกลางแจ้ง ตำแหน่งที่ถูกแสงแดดช่วงเช้าช่วงบ่ายซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้ต้นไม้ให้เหมาะสม

ปริมาณฝน

ปริมาณฝนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการเลือกใช้พันธุ์เช่นกัน ถ้าสภาพพื้นที่นั้นค่อนข้างแห้งแล้งก็ต้องเลือกใช้พันธุ์ไม้ที่ขึ้นได้ดีในที่แห้งแล้ง หรือถ้าสภาพพื้นที่นั้นมีฝนตกชุกก็ต้องคำนึงถึงเรื่องพันธุ์ไม้การใช้ไม้คลุมดินควบคู่ไปกับการระบายน้ำออกจากพื้นที่

อุณหภูมิ

อุณหภูมิ เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งในการเลือกใช้พันธุ์ไม้ ท้องที่ที่มีอุณหภูมิหนาวเย็นก็ต้องเลือกใช้พันธุ์ไม้อย่างหนึ่ง ท้องที่ที่มีอุณหภูมิสูงหรือร้อนก็ต้องใช้พันธุ์ไม้อีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น (ภูมิพิชญ์, 2534)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดสวน นั้น ได้มีเหตุผลต่าง ๆ กัน ไปมีดังนี้

1. เป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สวยงาม มาประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงามเพิ่มขึ้น
2. สวนประดับที่มีความสวยงาม จะช่วยกระตุ้นให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจ อยากรู้อยากศึกษา
3. ทำให้พื้นที่มีขอบเขตเป็นสัดส่วน เป็นที่รวมของพรรณ ไม้ นานาชนิดและช่วยอนุรักษ์วัสดุอุปกรณ์ที่นำไปใช้ในการจัดภูมิทัศน์
4. ลดเสียงรบกวน ผุ่นละอองจากภายนอก เพราะพรรณ ไม้ และสิ่งก่อสร้างประดับสวนจะเป็นกำแพงขวางกั้นไว้
5. ทำให้อากาศบริสุทธิ์ขึ้น เพราะต้นไม้และสนามหญ้า จะช่วยกรองอากาศเสียให้เป็นอากาศดี และลดการกระจายของเชื้อโรค
6. มีการแบ่งพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนทำให้เกิดประโยชน์ใช้สอยจากพื้นที่มากขึ้น เช่น มีมุมสงบพักผ่อนส่วนตัว มีสถานที่ออกกำลังกาย มีพื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัวหรือไม้ผล สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ทำให้บ้านหรือที่พักอาศัยดูเด่น ร่มรื่นสวยงาม
8. ช่วยปิดบังส่วนที่ไม่น่าดู เช่นบริเวณที่สกปรกกรงรัง ที่ทิ้งขยะ ฯลฯ
9. ก่อให้เกิดความสงบสุขภายในครอบครัว เพราะสมาชิกได้ช่วยกันทำงาน
10. ผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถสูง สามารถทำเป็นงานอดิเรก หรืออาชีพหลักได้
11. ความสวยงามจะช่วยทำให้ผู้พบเห็นเกิดความสุขกายสบายใจ เป็นการพักผ่อนคลายความเครียด
12. ใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและศึกษาพรรณไม้ต่างๆ (ประเวศ, 2539)

การจำแนกงานอาชีพจัดสวน

การจัดสวนในปัจจุบัน ได้พัฒนาขึ้นเป็นอาชีพ และทำให้เกิดอาชีพเกี่ยวเนื่องขึ้นตามลักษณะงานทำให้แบ่งกลุ่มอาชีพ ได้เป็น 4 กลุ่ม

1. กลุ่มออกแบบสวน (Design) มีหน้าที่ในการออกแบบ ผลิตแบบจะเป็นสวนขนาดเล็ก เช่น สวนจัดตามบ้านพักอาศัย หรือสวนขนาดใหญ่ เช่น สวนสาธารณะตามชุมชนต่างๆ บุคคลเหล่านี้จะต้องมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการการออกแบบสวน ชนิดของสวน ความต้องการของเจ้าของ และชุมชนเป็นอย่างดี กลุ่มออกแบบหรือผลิตแบบสวน ได้แก่

ภูมิสถาปนิก (Landscape Architect)

นักเทคโนโลยีภูมิทัศน์ (Landscape Technologist)

นักออกแบบภูมิทัศน์ (Landscape Designer)

นักออกแบบสวน (Landscape Gardener)

2. งานก่อสร้างทางภูมิทัศน์ (Landscape Contractor) ในกลุ่มงานที่ 2 จะเป็นกลุ่มออกแบบดำเนินงานต่อเนื่อง หรือจะเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างทางด้านภูมิทัศน์ มีหน้าที่ซื้อแบบจากกลุ่มที่ 1 มาประมูลงานก่อสร้างสวนให้เป็นไปตามรูปแบบกำหนดก็ได้ กลุ่มอาชีพนี้กำลังขยายตัวมากขึ้น ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ในงานจัดสวน การอ่านแบบ การประเมินราคา การจัดวัสดุ พืชพรรณ กำหนดแผนปฏิบัติงาน

3. กลุ่มผลิตวัสดุและพืชพรรณ (Material Produce) ที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวน กลุ่มนี้มีหน้าที่ผลิตและจำหน่าย วัสดุที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวน เช่น หินประดับ ศิลาแลง ระบบน้ำ ไฟได้น้ำ ไฟสนาม น้ำพุ หิน กรวด ทราช ดิน ไม้ และอื่นๆ

ผลิตพืชพรรณ ซึ่งประกอบไปด้วยไม้ยืนต้น (trees) ไม้พุ่ม (shrubs) ไม้ดอก (flowering plants) ไม้ประดับ (ornamental plants) พืชคลุมดิน (ground cover crops) หญ้าสนาม (turf grasses) และพืชพรรณอื่นๆ ต้องเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านไม้ดอก ไม้ประดับ การเลี้ยงดู การจัดการ ภาวะตลาดและความนิยม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และพืชพรรณอื่นๆ ต้องเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านไม้ดอกไม้ประดับ การเลี้ยงดู การจัดการ ภาวะตลาดและความนิยม

4. กลุ่มดูแลรักษาสวน (Garden Maintenance) การจัดสวนขยายตัวมากขึ้นบางครั้งเจ้าของสวนอาจไม่มีเวลาในการดูแลรักษาสวนขึ้นตามบ้านพัก สถานที่ราชการ โรงแรม โรงงาน และอื่นๆ กลุ่มอาชีพนี้จะมีเครื่องมือเพื่อใช้ดูแลสวนพื้นฐาน เช่น รถตัดหญ้า กรรไกรตัดแต่ง เครื่องมือตัดขอบ เครื่องพ่นยา และเครื่องมืออื่น มีหน้าที่รับการดูแลรักษาสวน ตามข้อตกลงของเจ้าของงาน

กลุ่มดูแลรักษาสวนต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการจัดการสวน เช่น การจัดการสนามหญ้า การตัดแต่ง การใช้ปุ๋ย การป้องกันกำจัด โรคและแมลง (ประยูร, 2532)

การจัดสวนในบ้าน (Home Landscaping)

การจัดสวนภายในบ้านพักอาศัยทั่วไปนั้น ไม่ต้องการหลักการอะไรมากนัก แต่ต้องการผู้ที่มีความสนใจในธรรมชาติของ “ต้นไม้” พอที่จะรู้จักนิสัยของพืชพันธุ์ที่ท่านจะนำมาปลูก และมีความละเอียดประณีตพอที่จะเข้าใจถึงความงามของ “ศิลปะ” ในการจัดวางสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน พร้อมทั้งมีแรงงาน เพียงพอในการจัดทำกรปลูกและการดูแลรักษาต่อมาเพราะการจัดสวนที่จะให้งดงามสมบูรณ์แบบนั้นอาศัยเวลาสักกระยะหนึ่งเพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโตงดงามไปตามที่เจ้าของต้องการ และในช่วงเวลานี้เองที่เจ้าของบ้านส่วนใหญ่มักจะหมดความสนใจในการทำบำรุงทำให้สวนที่จัดไว้ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดไว้

พื้นที่สำหรับการจัดตกแต่งสวนในบ้านแบ่งออกเป็นส่วนๆ ไม่ว่าบ้านจะมีขนาดใหญ่ หรือเล็ก ซึ่งส่วนต่างๆ นี้มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องกับพื้นที่ภายในตัวบ้านทั้งด้านประโยชน์ใช้สอยและความงาม

พื้นที่จัดสวนภายในบ้านแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. ส่วนสาธารณะ (Public Area)

เป็นส่วนที่อยู่บริเวณหน้าบ้าน สามารถมองเห็นได้ชัดจากผู้มาเยี่ยมชม ได้แก่ ทางเข้า ประตู ทางเท้า ห้องรักแขก ระเบียง หน้าห้องรับแขก และสนาม ส่วนสาธารณะควรมีเนื้อที่กว้างพอที่จะทำให้ตัวบ้านเกิดความสวยงาม สง่า แต่ไม่ใหญ่โตเกินไปจนเปลืองเนื้อที่ของส่วนอื่นๆ ภายในบริเวณบ้าน

2. ส่วนครอบครัว (Family Living Area)

สวนส่วนครอบครัวนี้ต้องสามารถต่อเนื่องกับห้องพักผ่อนของครอบครัวได้สะดวก (โดยทางประตูไม้ใช้หน้าต่าง) สวนส่วนนี้จะเป็นที่พักผ่อนรวมสำหรับครอบครัวและเป็นที่รวมการแสดงออกต่างๆ ที่เจ้าของบ้านสนใจ เช่น ที่อ่านหนังสือ มุมสำหรับเด็ก ที่นั่งเล่นสำหรับรับประทานอาหารว่าง มุมสำหรับปิกนิกนอกบ้าน สระว่ายน้ำ และสถานที่ออกกำลังกายต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่วนตัว (Private Living Area)

เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกับห้องนอนโดยตรง ซึ่งต้องการความเป็นส่วนตัวเฉพาะมากกว่า บริเวณอื่นๆ บริเวณที่ใช้เป็นที่นั่งเล่นเพื่อรับลมแดด อ่านหนังสือ หรือคุยกัน โดยไม่ถูกรบกวนจากบุคคลอื่นๆภายในบ้าน

4. ส่วนบริการ (Service Area)

เป็นส่วนที่ต่อเนื่องกับครัว โรงรถ หรือส่วนพักผ่อนของครอบครัวเพื่อบริการในด้านความสะดวกต่างๆ บริเวณเหล่านี้ใช้สำหรับการซักผ้า ล้างจาน ตากผ้า เลี้ยงสัตว์ สวนครัว สวนผลไม้ ห้องเก็บของ ส่วนใหญ่แล้วใช้เพื่อบริการเท่านั้น จึงไม่เน้นเรื่องความสวยงามเท่าความสะดวกในการใช้สอย (เอี่ยมพร, 2530)

การจำแนกแบบของสวนบ้าน

รูปแบบของสวนที่จัด โดยทั่วไปออกเป็น 2 แบบหลัก คือ

1. แบบเรขาคณิต (The geometric) ลักษณะเด่นคือ การจัดเป็นระเบียบ และความสมดุล นิยมจัดในแถบยุโรป จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า European style garden
2. แบบเป็นธรรมชาติ (The landscape garden style) การจัดเป็นแบบลอบแบบหรือเลียนแบบสภาพธรรมชาติที่งดงาม แล้วนำมาจัดและปรับปรุงเสริมแต่งเพิ่มเติม แต่ยังคงไว้ในเอกลักษณ์ของธรรมชาติสวนแบบนี้นิยมมากในจีนและญี่ปุ่น

รูปแบบการจัดสวนบ้านในปัจจุบัน ที่นิยมจัดมี 8 แบบที่ตรงกับแบบบ้านทั่วไป

1. แบบเป็นระเบียบ (Formal) หรือเรียกอีกอย่างว่า Formal garden คือการจัดแบ่งพื้นที่สวนเป็นรูปเรขาคณิต การปลูกต้นไม้มีการตัดเป็นรูปต่างๆ เช่น รูปลักษณะแท่งกลม สีเหลี่ยม พีรามิด รูปสัตว์ การปลูกไม้ใหญ่ ไม้พุ่ม เป็นแถวเป็นระเบียบ การทำสวนกุหลาบ สวนไม้ดอกเป็นแปลงๆ องค์ประกอบอื่นๆของสวนแบบนี้คือ นาฬิกาแดด รูปปั้นหรือประติมากรรม น้ำพุตามสี่แยกหรือวงเวียน

2. แบบสวนสมัยใหม่ (Contemporary) สวนสมัยใหม่นั้นองค์ประกอบของสวนนิยมใช้พันธุ์ไม้ขนาดกลาง ปลูกในสวน เช่น จีเหล็กอเมริกัน ประดู่แดง อินทนิล โยธะกา กาหลง ทรงบาดาล แปรงลำงวอด ชงโค แสงจันทร์ รำเพย ไม้พุ่มที่ให้ดอกเช่นเข็มต่างๆ นีออน ดอนย่า พุดซ้อน ชวนชม พุชมพู่ การปลูกปลูกเป็นกลุ่มให้คล้ายคลึงกับเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในกรณีที่ใช้ไม้ดอกคลุมดิน นิยมใช้ต้อยติ่ง ฟ้าประคิษฐ์ ผกากรองเลื้อย กระคุ่มทองเลื้อย เวอร์บีน่า สวนสมัยใหม่ การประดับตกแต่งให้ดำเนินถึงสภาพภูมิประเทศ อาจมีบ่อน้ำขนาดเล็ก บ่อน้ำแร่ และแสงสว่างยามค่ำคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แบบสวนแห้ง (Dry garden) ลักษณะสวนแบบนี้ให้ความคิดและความน่าทึ่งในการเจริญเติบโตของพืช พืชที่นิยมใช้จัดสวนแห้ง ได้แก่ เข็มกุดั่น ป่านศรนาภราชณ์ เฟอ์เรีย แคนดัส ลีนมังกร และพวกพืชอวบน้ำที่ต้องการน้ำน้อย ในการเจริญเติบโต ปาล์มบางชนิด เช่น ปาล์มสิบสองปีนนา โครงสร้างของสวนให้ความรู้สึกด้านการสัมผัสจึงมีองค์ประกอบในการจัด เช่น ก้อนหินขนาดใหญ่ ผนังหินธรรมชาติ บ่อทรายหรือกรวด ทางเดินชมสวน

4. แบบร่มเงา (Shade) การจัดสวนที่อุดมไปด้วยพื้นที่ให้ร่มเงา และพันธุ์ไม้ที่ชอบขึ้นในสภาพร่มหรือแสงน้อย เช่น ไม้ในสกุลสาวน้อยประแป้ง เขียวหมื่นปี ราชนิหินอ่อน พลูฉีก มรกตดำ มรกตแดง ม้าลาย ต้นกระชาย ส่วนไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ได้แก่ ประดู่กิ่งอ่อน ตาเบญจมา จามจุรี โครงสร้างของสวนให้ความร่มเย็น ร่มรื่นในฤดูร้อน เพื่อแก้ปัญหาการสร้างหลังคาในสวนพื้นที่ลานพัก ชุ่มต้นไม้ เรือนระแนง และศาลาพักในสวน

5. แบบเขตร้อน (Tropical) สวนที่ให้บรรยากาศเขตร้อนชื้นแต่ไม่ได้หมายถึง สภาพฟ้าอากาศเขตร้อน พันธุ์ไม้ที่จัดได้แก่ พวกปาล์ม ชิง ดาหลา เดหลี พุทธรักษา หมากผู้หมากเมีย วาสนา เฟิร์นชนิดต่างๆ เช่น ข้าหลวงหลังลาย ชายผ้าสีดา กระแตไต่ไม้ ซึ่งเฟิร์นดังกล่าวชอบขึ้นตามคบไม้ ในสภาพป่าดิบชื้น รวมถึงไม้ชนิดอื่นๆอีกเช่น สับประดาสี กล้วยไม้ป่า การจัดสวนที่ให้บรรยากาศเขตร้อนชื้น องค์ประกอบของโครงสร้างที่สำคัญคือ เจริญ ชารน้ำไหล น้ำตก

6. แบบชนบท (Rustic) การปลูกพืชที่คำนึงถึง การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลของธรรมชาติ เช่น การปลูกพืชหัว ฤดูกาลหนึ่งอาจให้ความสวยงามในทางใบ พอถึงฤดูกาลเหมาะสมจึงจะให้ดอก ในทำนองเดียวกัน ไม้ใบบางชนิด มีการเปลี่ยนแปลงสีของใบ เวลาแตกใบอ่อนจะให้สีใบอีกสีหนึ่ง เมื่อเวลาใบแก่ก่อนร่วง สีใบอาจเปลี่ยนเป็นสีแดง สีเหลือง หรือสีอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงของสีเกิดจากการปรับตัว หรือการปลูกกลุ่มสนชนิดต่างๆ โครงสร้างองค์ประกอบของการจัดแบบ Rustic เช่น มีรั้วไม้ซุงระ หินที่มีตามสภาพชนบท หรือท้องถิ่น และองค์ประกอบอีกสิ่งหนึ่งที่สร้างความประทับใจ คือ ชารน้ำไหล ที่มีการทิ้งหินหรือกรวดกลมได้ล้าธาร

7. แบบตะวันออก (Oriental) พันธุ์พืชตัวอย่างสำหรับการจัดแบบตะวันออก คือ การใช้ ไม้ สนแคระ สนเลื้อย สน ไทรยอดทอง หรือสนทรายทอง ไม้พุ่มที่ให้ดอก เช่น เข็ม เซอร์รี่ โดยตัดควบคุมทรง แต่นิยมมากที่สุด คือ การใช้ไม้ไผ่ โครงสร้างหลักในการจัด ต้องประกอบด้วยศาลาค้ำน้ำชา (Tea garden) ตะเกียงหิน (Stone lantern) รั้วไม้ไผ่ อ่างน้ำหิน (Water basin) ในพื้นที่มีการโรงและวาดลายทรายหรือกรวดให้เป็นรูปต่างๆ

8. แบบสวนป่าพื้นเมือง (Native plant) การจัดใช้ไม้ป่าที่ขึ้นตามท้องถิ่น หรือไม้ป่าในท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกสรรเป็นอย่างดีแล้ว จากผู้เลี้ยงต้นไม้ตามสถานเพาะชำท้องถิ่น ว่าสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบของการจัดสวนได้ การจัดสวนป่าพื้นเมือง ต้นไม้ที่ปลูกต้องเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่แบบจงใจ โดยปลูกผสมผสานกับหิน ภูเขาขนาดต่างๆที่มีตามธรรมชาติแถบนั้น ส่วน

โครงสร้างอื่นๆ เช่น การสร้างพื้นที่ต่างระดับควรทำด้วยหิน หรือท่อนซุง ม้านั่งหรือเก้าอี้ ประกอบสวน ทำจากปึกไม้ หรือจากท่อนซุงเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อคงไว้ซึ่งสภาพบรรยากาศสวนป่า

ที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น เป็นแบบตัวอย่างการจัดสวน โดยทั่วไป ถ้าพิจารณาตามรูปแบบของการจัดสวนที่เป็นแบบธรรมชาติ (The landscape garden style) ซึ่งเป็นที่นิยมของชาวตะวันตก โดยเฉพาะชาวจีน และญี่ปุ่น ปัจจุบันได้รับความนิยมสูง โดยเฉพาะในบ้านเรา สวนธรรมชาติได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เมื่อหลายปีล่วงมา จนถึงคำกล่าวกันติดปาก และคิดว่าถ้ามีการจัดสวนก็ต้องเป็น “สวนญี่ปุ่น (Japanese garden)” (สมจิตร, 2538)

สวนแบบธรรมชาติ (Informal Styles) การจัดสวนแบบธรรมชาติได้เกิดขึ้นหลังจากที่การจัดสวนแบบประดิษฐ์ได้พัฒนาจนถึงที่สุดแล้วก็เริ่มเสื่อมลง เพราะประชาชนมองเห็นจุดบกพร่องของสวนแบบประดิษฐ์มากขึ้น เนื่องจากสวนแบบประดิษฐ์ในยุคนั้นมีขนาดใหญ่ใช้ต้นไม้จำนวนมากและผู้ที่สามารถจะสร้างสวนแบบนี้หรือเป็นเจ้าของ ได้ก็มีแต่เฉพาะเศรษฐีขุนนางชั้นผู้ใหญ่หรือราชวงศ์เท่านั้น ประชาชนทั่วไปทำไม่ได้เพราะมีที่ดินไม่มาก อีกทั้งงบประมาณไม่เพียงพอที่จะสร้างสวนสวยๆแบบนี้ได้ในระยะหลังที่ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพมากขึ้นจึงมีการคิดรูปแบบสวนออกมาใหม่ โดยได้รับอิทธิพลมาจากภาพเขียนธรรมชาติของจิตรกรเอกหลายคนและมาจากนักเขียนอีกด้วย โดยเน้นเรื่องการจัดสวนที่เป็นไปตามธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติให้เข้ามาอยู่ในสวน มีทั้งสนามหญ้า ลำธาร น้ำตก โขดหิน และบางครั้งการจัดสวนแบบนี้ก็เรียกว่า “Naturalistic Styles” ก็ได้ โดยที่อังกฤษเป็นชาติแรกที่ได้พัฒนาและเปลี่ยนรูปแบบสวนประดิษฐ์ให้มาเป็นสวนแบบธรรมชาติที่สมบูรณ์แบบที่สุด

การจัดสวนแบบธรรมชาติ (Informal Styles) เป็นการจัดสวนที่ไม่อาศัยรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก แต่อาศัยการเลียนแบบธรรมชาติและจังหวะความสมดุลในการจัดวางแทน มีจุดเน้นที่สนามหญ้ากว้างใหญ่ ปลูกต้นไม้หรือไม้ดอกเป็นกลุ่มๆ และปล่อยให้ต้นไม้เจริญเติบโตในรูปทรงที่เป็นธรรมชาติ ไม่ต้องตัดแต่งเป็นรูปทรงเรขาคณิต และนำเอาวัสดุที่เป็นธรรมชาติมาตกแต่งสวนมากขึ้น เช่น ตอไม้หรือซากไม้แห้งและหินประดับสวน เพื่อให้มองเห็นภาพพจน์ของการจัดสวนแบบธรรมชาติมากขึ้นจะขออธิบายจุดต่างๆ ที่ควรจดจำในการจัดสวนแบบนี้ให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้

1. ลักษณะแปลน

การวางแผนในสวนแบบธรรมชาติจะมองไปที่ประโยชน์การใช้สอยก่อน โดยจะกำหนดตำแหน่งของพื้นที่ต่างๆลงในสวนให้ครบและเหมาะสม เช่น สวนหย่อม ศาลา สนามเด็กเล่น สวนครัวหรือมุมสงบ

เมื่อกำหนดตำแหน่งของจุดต่างๆได้เหมาะสมกับสภาพบ้านและสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็กำหนดแนวทางเดิน เพื่อเชื่อมโยงจุดต่างๆเหล่านี้

ต่อมาจึงมาออกแบบรูปหน้าตาของสถานที่แต่ละจุดให้มีรูปร่างเหมาะสมเข้ากันได้ เช่น รูปร่างของน้ำตก บ่อปลา รูปทรงของศาลา รูปร่างของทางเดิน หรือกลุ่มต้นไม้ โดยเมื่อออกแบบแล้วให้มองดูเป็นธรรมชาติและสวยงาม

กำหนดต้นไม้ลงในแปลน โดยแบ่งต้นไม้ที่จะปลูกเป็น 3 ชั้น คือ

1. ชั้นบนสุด คือ ไม้ยืนต้นใหญ่ ต้องกำหนดก่อนตามจุดที่ต้องการให้ร่มเงา หรือลดการสะท้อนของแสง อย่างมากเกินไปจะทำให้สวนมืดทึบ
2. ชั้นที่สอง เป็นไม้พุ่มทั้งมีดอกสวยงามหรือใบสวยงามอาจสูงระหว่าง 1.00 – 2.00 เมตร ควรพิจารณาชนิดของต้นไม้ให้เหมาะสมกับแสงด้วย
3. ชั้นที่สาม ไม้คลุมดินหรือไม้พุ่มเตี้ย (เอี่ยมพร, 2530)

รูปแบบการจัดสวนแบบธรรมชาติ จำแนกออกไว้ 3 ลักษณะมีดังนี้

1. สวนภูเขาจำลอง (Artificial Hill Garden) สวนภูเขาจำลองเดิมญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากเกาหลีเป็นการจัดสวนที่จำลองแบบธรรมชาติและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบ โดยผสมผสานกับวิถีทางชีวิตมนุษย์โดยยึดแก่นแท้ทางด้านปรัชญา องค์ประกอบของสวนภูเขาจำลองประกอบด้วยภูเขาจำลอง น้ำตก ลำธาร ชายหาด สระน้ำ แก่ง น้ำพุ และท่าจอดเรือแบบธรรมชาติ พืชพรรณที่รูปทรงสวยงามตามธรรมชาติ หรือบางครั้งมีการตัดควบคุมทรงตามภูเขาจำลอง สระน้ำ เกาะแก่ง ใช้หินธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบของการจัด มีการทิ้งหินตามก้นของลำธาร นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น สะพานหิน ตะเกียงหิน และสนามหญ้า

2. การจัดสวนราบ (Flat Garden) โดยมากจัดในพื้นที่ค่อนข้างแคบ การจัดสวนราบไม่มีเนินเขาจำลอง บ่อน้ำ สระน้ำ แต่จะใช้วัสดุที่เป็นองค์ประกอบของการจัด จินตนาการแทน การจัดสวนแบบราบแบ่งได้เป็น 2 แบบ

2.1 การจัดสวนราบที่เป็นสีเขียว (Evergreen level garden) องค์ประกอบของการจัดประกอบด้วย สนามหญ้าเปิดกว้าง จินตนาการเป็นท้องทะเล กลุ่มหินที่จัดในสนามเปิดจินตนาการเป็นเกาะแก่งหรือบางครั้งปลูกไม้พุ่ม และตัดเป็นกลุ่มล้อยื่นหิน แทนการจัดหินจริงๆ มีต้นไม้ที่ปลูกแบบธรรมชาติ เป็นป่าฉากหลังเป็นสวนที่เรียบง่าย ดูสบาย ลงทุนต่ำ มีที่พักสายตาอันเป็นจุดก่อให้เกิดความคิดและจินตนาการ

2.2 สวนทิวทัศน์แห้ง (Dry level garden or Dry landscape garden) การจัดสวนทิวทัศน์แห้งญี่ปุ่น ได้รับอิทธิพลมาจากจีน เป็นการจัดสวนตามหลักศาสนาพุทธนิกายลัทธิเซน การจัดสวนราบที่เป็นทิวทัศน์แห้งมุ่งเน้นจินตนาการ และการสร้างสรรค์ความคิด

3. สวนชา (Tea garden) เป็นสวนที่จัดขึ้นเพื่อประกอบพิธีดื่มชา (tea ceremony) การดื่มชาภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า Sado = tea cult (ดื่มชาตามพิธีทางศาสนา) เป็นประเพณีที่ญี่ปุ่นได้รับมาจากเมืองจีน ตามศาสนาพุทธนิกายเซน เดิมในอดีตศาลาดื่มชา เป็นกระท่อมปลูกสร้างตามไหล่เขา อยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ

การจัดสวนชาเป็นการจัดสวนที่เรียบง่าย การออกแบบพื้นที่ของสวนชา 60 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ อีก 40 เปอร์เซ็นต์ สำหรับคุณค่าด้านสุนทรีย์ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการจัดมีอ่างน้ำหิน ตะเกียงหิน ท่อน้ำไม้ไผ่ เพื่อไม่ให้มีน้ำหยด และทำให้เกิดเสียง (สมจิตร, 2538)

การจัดสวนในประเทศไทย

ส่วนการจัดสวนในบริเวณบ้านของไทยเรานั้น นิยมจัดไว้หน้าบ้านมากกว่าหลังบ้านทั้งนี้ก็อาจจะเนื่องด้วยเหตุ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 เนื่องจากเนื้อที่สำหรับปลูกบ้านมีจำกัด ผู้ปลูกบ้านมักจะปลูกตัวบ้านอยู่ชิดด้านหลัง ปล่อยให้ไว้ด้านหน้า เพื่อทำเป็นสนามหญ้าปลูกต้นไม้และจัดสวน

ประการที่ 2 เจ้าของบ้านมักจะจัดสวนไว้หน้าบ้านเพื่อเพิ่มความสวยงามแก่อาคารบ้านเรือนและเป็นที่พักผ่อนของครอบครัวตามรสนิยม การจัดสวนมักจะจัดสนามไว้ด้วยเพื่อเป็นที่เล่นของเด็กๆ เมื่อสวนเป็นที่พักผ่อน นอกจากนั้นแล้วการจัดสวนไว้หน้าบ้าน ยังเป็นที่เชิดหน้าชูตาแก่เจ้าของบ้านอีกด้วย การจัดสวนไว้หน้าบ้านบางบ้านที่มีเนื้อที่มากพอก็อาจจะจัดไว้ด้านข้างของห้องรับแขก เมื่อมีแขกมานั่งที่ห้องรับแขก ก็สามารรถเห็นความงามของสวนนั้นได้ สำหรับสวนหลังบ้านนั้น ก็มีการจัดกันบ้างเหมือนกัน แต่ส่วนมากมักจะจัดไว้เป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจส่วนตัวหรือรับรองเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิดเท่านั้น แต่โดยทั่วไปแล้วมักไม่ค่อยจัดสวนไว้หลังบ้าน เพราะหลังบ้านมักจะทำเป็นที่ใช้สอย เช่น ที่ซักล้าง ที่ตากเสื้อผ้า และเก็บของ เป็นต้น การจัดสวน อาจจะจัดแตกต่างกันออกไปหลายแบบหลายอย่าง (ชวลิต, 2542)

สรุปลักษณะทั่วไปของการจัดสวนในประเทศไทยในอดีต

1. ปลูกพรรณไม้โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความสวยงาม เช่น
 - ทำสวนหมาก สวนพลู สวนมะพร้าว
 - ปลูกไม้ดอกที่มีกลิ่นหอม เช่น ราตรี ลั่นทม ช่อนกลั่น ไว้ในบริเวณวัดหรือป่าช้า เพื่อใช้ดับกลิ่นเหม็นสาบสาจากซากศพ
2. จัดสวนประดับเฉพาะบริเวณสถานที่สำคัญ เช่น เขตพระราชฐาน วัด สวนสาธารณะ ถนนสายสำคัญๆ ในตัวเมือง
3. รูปแบบของสวน ส่วนมากจัดแบบสวนประดิษฐ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นิยมปลูกพรรณไม้ที่ชื่อเป็นมงคล เช่น ต้นวาสนา ว่านมหาโชคมหาลาภ ฯลฯ และไม่ นิยมปลูกพรรณไม้ที่มีชื่อไม่เป็นมงคล เช่น ต้นอโศก รักเร่ ถันทม

ลักษณะทั่วไปของการจัดสวนในประเทศไทยปัจจุบัน

1. รูปแบบของสวนเป็นลักษณะสวนร่วมสมัย หรือสวนสมัยใหม่ (Contemporary style)
2. การออกแบบสวนจะคำนึงถึงทั้งประโยชน์ใช้สอย ความสวยงาม ประหยัดค่าใช้จ่าย และง่ายต่อการบำรุงรักษา
3. นิยมปลูกไม้ดอกไม้ประดับเกือบทุกชนิดไว้ในบ้าน และมีความเชื่อถือเรื่องโชคลาง น้อยลง

ข้อพิจารณาในการออกแบบจัดสวนประดับ มีข้อควรคำนึงดังนี้

1. ประโยชน์ใช้สอย กล่าวคือ เมื่อมีการจัดสวนประดับแล้วต้องสามารถใช้ประโยชน์ในส่วนต่างๆของพื้นที่ ได้ด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย และส่งผลต่อความเป็นอยู่ของผู้อาศัย เช่นความร่มรื่น ให้ร่มเงา ป้องกันลม ฝุ่นละออง การสร้างบริเวณที่เป็นส่วนตัวการระบายน้ำ การใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีข้อคิดเกี่ยวกับการออกแบบโดยเน้นเรื่องประโยชน์ใช้สอยดังนี้

1.1 ควรปลูกพรรณไม้ ให้ร่มเงาบริเวณถนน ทางเท้า ลานจอดรถ อาคารสถานที่พักผ่อนต่างๆ

1.2 ควรปลูกพรรณไม้ที่มีกลิ่นหอมบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ท่อระบายน้ำ เพื่อช่วยดูดซับและปรับสภาพอากาศให้ดีขึ้น

1.3 ควรจัดทำทางเท้าในบริเวณที่มีการสัญจรไปมาเพื่อให้เดินได้สะดวกโดยให้ระลึกไว้ว่าการออกแบบที่ดีจะต้องไม่มีการเขียนคำว่า “ห้ามเดินลัดสนาม” คิดไว้ที่สนามหญ้า

2. ความสวยงาม การออกแบบสวนประดับต้องสามารถสนองต่ออารมณ์ ความรู้สึก และการรับรู้ทางสุนทรียภาพของมนุษย์ได้ด้วย เช่น ความรู้สึกปลอดภัย โปร่งสบายตา เกิดความประทับใจต่อบรรยากาศ

3. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น พรรณไม้ หินประดับ กรวด ฯลฯ ควรเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่หาง่ายในท้องถิ่น โดยพรรณไม้ ถ้าเป็นไปได้ควรเพาะขยายพันธุ์เองหรือจัดซื้อต้นขนาดเล็กไปปลูก จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก

4. บำรุงรักษาง่าย การออกแบบสวนประดับที่ดี ควรกำหนดรูปแบบของสวนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ พรรณไม้ที่ทำได้ง่ายต่อการบำรุงรักษา (ประเวศ, 2539)

หลักการเลือกใช้ต้นไม้ตกแต่งบริเวณ (Plant Selection)

ให้ข้อคิดพื้นฐาน 4 ประการในการเลือกต้นไม้ประกอบการจัดสวน คือ

1. เลือกไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ ควรเป็นไม้ท้องถิ่น หรือ ได้รับการเลือกสรรอย่างดีจากนักพืชสวน (nursery men) โดยเฉพาะพิจารณาการเจริญเติบโตได้ดีต่อสภาพดิน ความต้องการน้ำ แสง ร่มเงา

2. ไม้ที่เจ้าของชื่นชอบสนใจ การปลูกไม้ในการจัดสวนบ้าน เจ้าของบ้านต้องพึงพอใจ ในชนิด และพันธุ์ไม้ ตลอดจนวิธีการปลูก ตัวอย่างเช่น การปลูกไม้เป็นกลุ่มสายพันธุ์เดียวกัน จะมองดูเกิดความรู้สึกเป็นมวลขนาดใหญ่ ยิ่งถ้าพวกไม้ดอก กลิ่นหอม ยิ่งทำให้เกิดจุดศูนย์กลางแห่งความน่าทึ่งและสนใจ

3. ต้องเหมาะสมกับแปลนการจัดสวนที่กำหนด โดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพของพืชนั้นๆ เช่น ขนาด (Size) ได้ขนาดและต้องสมบูรณ์

รูปลักษณะ (Form) รูปลักษณะไม้ยืนต้นต้องมองตระหง่าน ยิ่งใหญ่ ถ้าเป็นพืชพวกเจริญเติบโตช้า แผ่ราบ รูปลักษณะก็เป็นพวกพืชคลุมดิน

พื้นผิว (Texture) พื้นผิวของดอกไม้ เปลือก กิ่ง จะมีผลต่อความรู้สึกในการจัด

สี (Color) การจัดที่จัดต้นไม้ต้องมีสีสันทัน เพื่อให้ความรู้สึกสดใส อบอุ่น ร่าเริง

มีกลิ่นหอม (Fragrance) เป็นผลพลอยได้จากดอกไม้ เป็นผลจากการวางแผนสวนที่ดี ต้นไม้ปลูกในสวนต้องมีต้นไม้ที่มีกลิ่นหอม

4. การดูแลรักษาความต้องการอื่นๆ ต้องนำเข้ามาพิจารณาประกอบ เพราะการดูแลรักษาเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมาก ต้องเลือกต้นไม้ปลูกเพื่อการจัดการต่ำ เช่น

ผลร่วง ถ้าต้นไม้เป็นประเภทผลร่วงบ่อยๆ ทำให้สนามและสวนสกปรก ตัดหญ้าลำบาก ต้องเลือกต้นไม้ที่ผลไม่ร่วงง่าย

ใบร่วง (Leaf drop) ถ้าใบร่วงบ่อยหรือร่วงตลอดปี ทำให้เกิดปัญหาต่อสนาม การจัดการเก็บกวาด ไม้ที่ดีต้องเป็นพวกใบไม่ร่วง (evergreen) หรือถ้าเป็นไม้ใบร่วง (deciduous) ก็ควรเป็นไม้ร่วงเป็นฤดู

ดอกร่วง (Flower drop) บางชนิดดอกสวยงามมาก และบานระยะเวลาสั้น จากนั้นดอกจะร่วงและปลิวกระจาย การเลือกไม้ให้ใหญ่ร่มเงาและให้ดอก การออกดอก ควรเป็นไม้ที่ให้ดอกตลอดปี บานทนหรือถ้าดอกร่วง ควรเป็นไม้ที่ดอกร่วงพร้อมๆกัน จะสะดวกต่อการดูแลรักษา

แมลงทำลาย (Insect damage) ต้นไม้ใหญ่ หรือไม้พุ่ม ต้องทนทานต่อการทำลายของแมลง โดยเฉพาะแมลงที่เจาะตามลำต้น กิ่งก้านทำให้ต้นกิ่งก้าน โคนหักล้ม เป็นอันตรายต่อผู้เข้าพักผ่อน สกปรกต่อบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรคพืช (Plant disease) ไม่นับต้น ไม้พุ่ม และไม้ชนิดอื่น ต้องทนทานต่อการทำลายของโรค ถ้าไม่ทนทานหรือต้น ไม้ที่ชอบเป็นโรค ยุ่งยากต่อการจัดการ พืชขาดความสมบูรณ์ ทำให้คุณค่าลดลง ค่าใช้จ่ายต่างๆสูงขึ้น

อัตราการเจริญเติบโต (Rate of Growth) อัตราการเจริญเป็นคุณสมบัติเฉพาะของไม้แต่ละชนิด ถ้าอัตราการเจริญเติบโตช้า การดูแลรักษาง่าย ไม้ต้องยุ่งยากต่อการตัดแต่ง ได้ดูความสวยงามยาวนาน ต้องเลือกต้น ไม้ที่มีการตัดแต่งน้อย ทำเร็ว เป็น ไม้พุ่ม

โครงสร้างของราก (Root structure) ถ้าต้น ไม้ใหญ่ ไม้พุ่มมีระบบรากตื้น จะกระทบต่อการแย่งน้ำ แย่งอาหาร กับพืชที่ปลูกที่ผิวดิน ที่มีระบบรากตื้น เช่น หญ้า ไม้คลุมดิน และอื่นๆ การเลือกต้น ไม้ ระบบรากลึก เป็นประโยชน์ในการไม่แย่งแย่งอาหาร น้ำ ช่วยยึดลำต้น ไม้ให้ โคนล้มง่าย

ความหนาแน่นของใบ (Density of foliage) ไม้ประดับตกแต่งที่ดีต้องมีใบแน่น ไม้ใหญ่ ใบแน่น ทำให้เกิดร่มเงาที่ดี ป้องกันแสงแดดในฤดูร้อน ทำให้บริเวณมีอากาศเย็น กรณีต้องการปลูกให้ร่มเงาและถ้าต้องการปลูก ในสนามหญ้าเปิดกว้าง และมีหญ้าปลูกข้างล่าง ไม้ใหญ่ต้องมีใบโปร่งบาง เพื่อให้หญ้าเจริญเติบโตได้

ลักษณะงานภูมิทัศน์ที่ดี

1. ต้องสามารถทำให้ผู้อยู่อาศัยมีชีวิตชีวาที่ดีกว่า (better for living) หมายถึง การวางแผนการจัด การจัดสร้าง การดูแลบำรุงรักษาหลังการจัดสร้าง ทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความพึงพอใจ มีความสุข มีความรัก มีความหวงแหน เสริมส่งเสริมวิถีการดำรงชีวิตและความสันติในครอบครัว สนองตอบทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม สุนทรียภาพและอารมณ์
2. มีพื้นที่สำหรับพักผ่อนและใช้ประโยชน์ได้มาก หมายถึง พื้นที่ใช้สอยทั้งส่วนงานภูมิทัศน์เขียว (greens scape) และส่วนงานภูมิทัศน์คาสแข็ง (hard scape) เป็นการในพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ สำหรับการนั่งพักผ่อน การเดินเล่น การออกกำลังกาย การทำงาน การประกอบอาหาร พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่สำหรับจัดเลี้ยง พื้นที่รองรับแขก พื้นที่ใช้สอยจร และให้ความปลอดภัย
3. สามารถควบคุมสภาพฟ้าอากาศได้ตลอดปี ทำให้บ้านและ บริเวณที่มีการจัดงานภูมิทัศน์ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ลดการสะท้อนของแสง แก้ปัญหามุมตกกระทบของแสง ป้องกันกระแส ลมพัดแรง เก็บอุ้มความชื้น และกระแสน้ำไว้ในบริเวณ
4. ทำให้อากาศภายในบริสุทธิ์และสะอาด งานทัศน์ที่ดีต้องมีการจัดพืชพรรณ เพื่อกรองจับฝุ่นละอองที่เป็นพิษ และฟอกอากาศที่เป็นพิษให้บริสุทธิ์

5. เพิ่มพูนคุณค่าให้แก่บ้าน อาคาร และบริเวณ เมื่องานภูมิทัศน์มีการดูแลบำรุงรักษาเป็นอย่างดี มีอายุยาวนาน งานภูมิทัศน์จะช่วยเพิ่มพูนคุณค่าแก่บ้าน อาคาร และบริเวณ ทำให้บ้านอาคาร มองดูดี มีความเป็นระเบียบอ่อนนุ่ม ร่มรื่นสวยงาม เเด่นสง่า ทำให้บริเวณมีคุณค่าและมีราคามากขึ้น งานภูมิทัศน์เป็นเครื่องชี้วัดวัฒนธรรม ความเก่าแก่ และจิตใจของผู้อยู่อาศัย

6. ให้ความเป็นอิสระ งานภูมิทัศน์ต้องสร้างเป็นอิสระได้สร้างกรอบรอบล้อม (enclosure) สร้างห้องกลางแจ้ง (outdoor room) ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่ระนาบระดับพื้นผิวพื้น (floor plane) พื้นที่ระนาบแนวตั้ง (vertical plane) และพื้นที่ระนาบเหนือศีรษะ (overhead plane) ทำให้เกิดชุดที่ว่างเป็นห้อง ให้ความอิสระแก่ผู้อยู่อาศัยป้องกันสายตาจากบุคคลภายนอก และสามารถลดเสียงรบกวนจากภายนอกพื้นที่ได้

7. มีความสวยงามชั่ววันรันคร งานภูมิทัศน์ที่ดีมีการดูแลรักษาอย่างดี ต้องสามารถคงความสวยงามไว้ได้ตลอดเวลา ทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี แม้ว่ากาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไป ยี่งเวลาเปลี่ยนแปลงไปความสวยงามและคุณค่ายิ่งเพิ่มขึ้น กลายเป็นความเก่า รูปทรง ผิวสัมผัส สี สัน บางส่วนเปลี่ยนแปลงไป ตามสภาพแวดล้อมของฤดูกาล เกิดเป็นประวัติศาสตร์ ดำนานเล่าขานบอกต่อกันมา กลายเป็นสิ่งที่ต้องอนุรักษ์และพึงหวงแหน

8. กำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบลงอย่างเหมาะสม กลมกลืน สอดคล้อง และรับกันกับพื้นที่ กับสถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างหลักอย่างเหมาะสมลงตัว

9. มีการดูแลรักษาง่ายและต่ำ ประหยัดเวลา ประหยัดทรัพย์สิน ประหยัดแรงงาน การจัดงานง่ายไม่ซับซ้อน ดังนั้นการออกแบบผู้ออกแบบจะต้องพยายามค้นหา ทำอย่างไรให้งานภูมิทัศน์ มีความสวยงาม ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า และมีการดูแลบำรุงรักษาอย่างง่าย (easy maintenance) และมีการดูแลบำรุงรักษาต่ำ (low maintenance) (สมจิตร, 2538)

การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในสวน

1. หากต้นไม้หมดอายุและตายไป ก็ควรหาต้นไม้มาเปลี่ยน อาจจะใช้ต้นไม้ชนิดเดียวหรืออาจเปลี่ยนชนิดใหม่เพื่อเพิ่มสีสัน และบรรยากาศก็ได้ แต่ทั้งนี้ควรพิจารณาให้มีขนาด รูปทรง และธรรมชาติคล้ายคลึงของเดิม เพื่อจะได้ไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของสวนที่เป็นอยู่

2. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ และสมาชิกในครอบครัว เช่น ในขณะที่จัดสวนครอบครัวมีเด็กอาจจะกำหนดให้มีเครื่องเล่น เช่น ชิงช้า ม้าหมุน หรือบ้านที่มีบ่อน้ำอาจจะทำรั้วประกอบสวนชั่วคราว เมื่อเด็กโตขึ้นสิ่งเหล่านี้ก็ไม่จำเป็น ควรปรับปรุงสภาพสวนให้เหมาะสมกับสภาพใหม่ ในทางตรงกันข้ามหากสภาพครอบครัวเดิมไม่มีเด็ก แต่ปัจจุบันมีเด็กก็ต้องปรับปรุงและเพิ่มเติมในสิ่งที่สนองกับความต้องการและความจำเป็นชิ้นใหม่

3. การแก้ไขต่อเติมหรือเพิ่มเติมตัวอาคารใหม่ เนื้อที่และสภาพสวนก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือจัดสวนอีกครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและสิ่งแวดล้อมใหม่

4. ในกรณีที่สวนจัดแต่งไว้นานปี อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายอยากแก้ไขปรับปรุง เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศที่ย่อมทำได้ หรืออาจเปลี่ยนแปลงพันธุ์ไม้ใหม่ๆ เพื่อทำให้เกิดสีสันและบรรยากาศที่แตกต่างออกไป

การปรับปรุงแก้ไขสวนเดิมเหลือไว้บางส่วน และแต่งเติมเสริมจัดบางส่วนจะทำงานได้ยากกว่า การรื้อถอน และทำใหม่ทั้งหมดซึ่งนักออกแบบจะต้องพิจารณาอย่าให้เกิดการจัดแย้งกัน (พรธมเพ็ญ, 2540)

ขั้นตอนการออกแบบสวน (Design Process)

1. การสำรวจพื้นที่ (Site Analysis) ในการสำรวจสภาพพื้นที่ สถานที่ที่จะทำการออกแบบ และจัดภูมิทัศน์จริง โดยหาข้อมูลรายละเอียดในการจัดสวนให้ได้มากที่สุด เช่น ขนาดของพื้นที่ ทิศทาง ลม สภาพภูมิประเทศ ระดับชั้นดิน สิ่งแวดล้อม พรรณไม้เดิม วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ฯลฯ

2. การสัมภาษณ์ (Client Analysis) รวบรวมข้อมูลจากเจ้าของสถานที่ จากการสอบถาม สังเกตและพิจารณา อาจทำได้โดยการตั้งปัญหาถาม สนทนาถึงเรื่องความชอบและรสนิยมของเจ้าของสถานที่ เช่น เจ้าของสถานที่มีเวลาดูแลสวนมากน้อยเพียงใด มีเวลาทำกิจกรรมภายในบ้านมากน้อยแค่ไหน และยังมีรายละเอียดอีกมากมายที่ต้องสังเกตและจดจำ เพื่อเป็นประโยชน์ในการออกแบบ และยังรวมไปถึงเรื่องของงบประมาณ ที่เจ้าของบ้านจะสามารถจ่ายได้ในการจัดสวนครั้งนี้ (เอี่ยมพร, 2527)

3. การเขียนแบบ (Drawing) เป็นการกำหนดประโยชน์ใช้สอย และวางผังสวนประกอบสวนและไม้ประดับลงในแบบแปลน (Plan) เพื่อที่จะสร้างสื่อที่จะสามารถสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับเจ้าของสถานที่ได้ อาจกำหนดจุดแบบคร่าวๆ โดยใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram) หรือการใช้สัญลักษณ์ในการเขียนแปลน (Plan) หรือการเขียนทัศนียภาพ (Perspective)

3.1 การใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram) เป็นการกำหนดส่วนโครงร่างแบบคร่าวๆลงในแปลนพื้นที่ก่อนการเขียนแบบจริง ซึ่งการเขียนรูปวงกลมเป็นการกำหนดองค์ประกอบต่างๆเพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสม โดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์ในเรื่องสภาพพื้นที่ ความต้องการของเจ้าของสถานที่และสมาชิกในครอบครัว

3.2 การออกแบบผังพื้น (Plan) เป็นการเขียนแบบด้วยมุมมอง จากด้านบนลงมา (Top View) สามารถแสดงให้เห็นถึงขอบเขต รูปร่าง ตำแหน่งที่ตั้ง และทิศทางขององค์ประกอบต่างๆ ภายในสวนและบริเวณรอบๆอาคาร

3.2.1 มาสเตอร์แพลน(Master Plan) คือ แพลนที่สมบูรณ์แล้วได้เขียนถึงการออกแบบพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดโดยเนื้อที่กว้าง

3.2.2 รูปตัด (Section) เป็นรูปด้านที่ตัดผ่านโครงสร้าง ด้านที่ต้องการให้ผู้ดูได้ทราบถึงโครงสร้างของสิ่งนั้นๆ

3.2.3 รูปตั้ง, รูปด้าน (Elevation) เป็นรูปแบบที่เขียนโดยกำหนดพื้นดินเป็นระดับสายตา สามารถแสดงให้เห็นถึงความสูง ความยาวหรือความกว้างและขนาดตัวอาคาร ต้นไม้ เนินดินและส่วนประกอบต่างๆ ในสวนว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีระดับสูงต่ำลาดเอียงอย่างไร

3.2.4 ทศนียภาพ (Perspective View) คือ การเขียนแบบที่แสดงให้เห็นมุมมองของแบบ รูปถ่าย มิมิติ มีความกว้าง ความลึก ความสูง สามารถเห็นตำแหน่งและทิศทางขององค์ประกอบต่างๆภายในสวนคล้ายของจริง ซึ่งรูปแบบนี้สร้างความเข้าใจให้กับผู้รับมากกว่า โดยเฉพาะผู้ที่ไม่สนใจในเรื่องการมองแปลน (พรรณเพ็ญ, 2540)

4. ผลของการออกแบบทั้งหมด แบ่งออกเป็น

ผลการออกแบบการเขียนผังพื้น

รูปด้าน (Elevation)

การเขียนทัศนียภาพ (Perspective)

ผลการประเมินความพอใจของเจ้าของสถานที่หลังส่งมอบงานสวน

5. การประเมินราคา (Estimate) เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเจ้าของสถานที่ และนักจัดสวน เพราะ เจ้าของสถานที่ต้องการทราบถึงราคา หรือค่าใช้จ่ายในการจัดสวน โดยที่เจ้าของสถานที่จะบอกงบประมาณอย่างคร่าวๆที่สามารถจ่ายได้ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นักจัดสวนจะช่วยออกแบบและคำนวณค่าใช้จ่ายให้อยู่ในระหว่างงบประมาณของเจ้าของสถานที่ โดยมีการตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงบางอย่างถ้าการประเมินราคาสูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ หรือเพิ่มเติมการจัดสวนให้มีมากขึ้นเมื่องบประมาณเหลือ

ขั้นตอนการจัดสวน (Landscaping Installation)

1. การปรับพื้นที่ (Grading) การปรับพื้นที่ให้ลาดเอียงตามระดับที่ต้องการปรับลดระดับในส่วนที่เกิน หรือเพิ่มเติมระดับในส่วนที่ขาดให้เรียบเสมอกัน อาจไถระดับดินให้ระบายน้ำได้ดี โดยไถระดับลาดเอียงไปยังแนวท่อระบายน้ำ เมื่อถมเสร็จแล้วควรรดน้ำและย่ำดินให้แน่นไม่เป็นโพรง เพื่อป้องกันการทรุดตัวของระดับดินภายหลัง

2. การกำจัดวัชพืช (Weed Control) เป็นการกำจัดวัชพืชในบริเวณพื้นที่จัดสวน ไม่ว่าจะ เป็นหญ้า วัชพืช ฯลฯ ถ้ามีมากก็ให้ใช้ยากำจัดวัชพืชชนิด และควรทิ้งไว้ให้นานพอสมควร การกำจัดวัชพืชควรมีอยู่เรื่อยๆ เพื่อป้องกันวัชพืชงอกขึ้นมาอีก

3. การคัดเลือกพรรณไม้ (Getting Plant) เป็นการสำรวจและหาแหล่งพรรณไม้ ที่มีในแบบตามแหล่งต่างๆ โดยพยายามหาทั้งชนิดของต้นไม้ ขนาด รูปทรง ให้เป็นไปตามแบบที่เสนอเจ้าของสถานที่ และควรพยายามหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงขนาดและชนิดของต้นไม้ นอกจากจำเป็นจริงๆ ในกรณีที่ไม้ไม่สามารถหาต้นไม้ชนิดนั้นได้หรือมีแต่ไม้ไม่ได้ตามขนาดที่ต้องการ

4. การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ (Soil Preparation) ควรเตรียมหลุมปลูกไม้ยืนต้น หรือไม้ประธานก่อน แล้วจึงเป็นไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน ตามลำดับ โดยดูตำแหน่งต้นไม้ต่างๆจากแปลน เมื่อได้ตำแหน่งต้นไม้แต่ละต้น ใช้ปูนขาวโรยเป็นวงตรงจุดนั้นเพื่อขุดหลุมปลูก โดยกะขนาดหลุมตามชนิดของต้นไม้ เสร็จแล้วควรผสมดินปลูกกับปูนขาว เพื่อช่วยให้ต้นไม้เจริญได้ดี

5. การวางต้นไม้ (Setting) วางต้นไม้หลักหรือไม้ที่สำคัญก่อน จากนั้นจัดวางไม้พุ่มที่เป็นองค์ประกอบในสวน ขั้นตอนนี้สามารถจัดวางอุปกรณ์จัดแต่งสวนไปเลยก็ได้ การจัดวางต้นไม้ นอกจากดูตามลักษณะแปลนแล้ว ต้องพิจารณาสิ่งอื่นๆด้วย เช่น ขนาดของทรงพุ่ม พุ่มใหญ่ พุ่มเล็ก สูงต่ำต่างกัน ลักษณะใบ ขนาดและรูปทรงต้น สีของใบไม้และดอกไม้ หลังจากจัดวางไม้พุ่ม ขั้นตอนสุดท้ายคือการจัดวางไม้คลุมดิน

6. การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน (Planting) เมื่อเตรียมหลุมและดินปลูกเรียบร้อยแล้ว ก็เตรียมปลูกต้นไม้ โดยถอดต้นไม้ออกจากกระถางหรือจากถุงพลาสติก แล้ววางต้นไม้ลงในหลุมกลบดินให้แน่น หากเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ควรค้ำด้วยไม้ค้ำ เพื่อกันการโยกของต้นไม้เพราะอาจทำให้รากกระเทือนหรือขาดได้ (เอี่ยมพร,2527)

7. การโรยกรวด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงจินตนาการ และลดสายต่างๆ แทนน้ำ ซึ่งกรวดมขนาดเล็กร การทำพื้นที่รองรับจึงมีความจำเป็น ถ้าหากว่าพื้นที่โรยกรวดบนพื้นดินอัดแน่น กรวดจะมีความสวยงามอยู่ได้ระดับหนึ่ง เมื่อฝนตกดินจะอ่อน กรวดจะจมดินทำให้สกปรก วัชพืชต่างๆขึ้นแทรก เพราะฉะนั้นก่อนการโรยกรวด ต้องปรับพื้นที่และใช้พลาสติกปูรอง ซึ่งจะช่วยให้ทำความสะอาดกรวดได้ง่าย

8. การวางทางเดิน (Lawn Pavements) โดยดูจากแปลน แล้วกำหนดแนวทางเดินบนสนามหญ้าให้ถูกต้อง โดยให้ปูนขาวโรยเป็นแนวทางตามแบบ และไม่ควรปูทางเดินเสมอหญ้า เพราะหญ้าจะสูงขึ้นเล็กน้อยและทางเดินจะจมลง ดังนั้นจึงควรฝังแผ่นทางเดินลงดินไปครึ่งหนึ่งของความหนา

9. การปูหญ้า (Lawn Installation) การปูหญ้าในการจัดสวนนิยมวิธีปูพรม หรือการปลูก โดยวิธีปูหญ้าเต็มแผ่น (Planing Sod) โดยชนิดของหญ้าที่นำมาปลูกควรตรงกับแบบที่กำหนด ต้องเป็นหญ้าที่ทำการแซมมาใหม่ หลังปูหญ้าเรียบร้อยแล้วควรใช้ลูกกลิ้งๆทับบนหญ้าอีกครั้ง

10. การตัดหญ้าให้ปุ๋ย ฉีดยาฆ่าแมลง (Mowing, Fertilizing and Pest Control) ให้ปุ๋ย ฉีดยาฆ่าแมลง หลังจากปูหญ้าประมาณ 2 อาทิตย์ ควรตัดหญ้า ซึ่งจะช่วยให้หญ้าเรียบสม่ำเสมอ เมื่อตัดหญ้าเรียบร้อยแล้ว ควรให้ปุ๋ยหญ้าและต้นไม้ทุกต้นที่ได้ปลูกไป พร้อมทั้งฉีดยากันราและยาฆ่าแมลงด้วย

11. การเก็บงานและส่งมอบงาน (Complete Work) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดสวน การจะส่งมอบงานให้แก่เจ้าของบ้านนั้น การเก็บงานจำเป็นมาก ต้องเก็บรายละเอียดของงานทุกส่วนที่เป็นองค์ประกอบสวนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย มองดูภาพรวมของสวนต้องสมบูรณ์ ไม่มีข้อตำหนิ ประสิทธิภาพของงานเป็นไปตามแปลนที่ระบุไว้ (สมจิตร, 2538)



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุอุปกรณ์

อุปกรณ์เขียนแบบ

1. สมุดบันทึกข้อมูล
2. เครื่องเขียนและอุปกรณ์เขียนแบบ
3. กระดาษเขียนแบบ
4. โต๊ะเขียนแบบหรือกระดานรองเขียนแบบ

อุปกรณ์ในการจัดสวน

1. ตลับเมตร
2. กล้องถ่ายรูป
3. ตะปู ฆ้อน ฆ้อนปอนด์
4. เลื่อย มีดพรว้า กรรไกรตัดกิ่ง กรรไกรตัดหญ้า
5. จอบ เสียม พลั่ว คราด บัวก็๋ ซ้อนปลูก ไม้กวาดทางมะพร้าว
6. เชือกฟาง ไม้ค้ำ ปูนขาว
7. ลูกกลิ้งสนามหญ้า

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ขั้นตอนการสำรวจสถานที่ (Site Analysis)

1.1 ที่ตั้งและสภาพของพื้นที่

บริเวณบ้านของคุณวิพนธ์ ดุยปลาละ ตั้งอยู่ณ บ้านเลขที่ 25/11 หมู่ 1 หมู่บ้านเลกการ์เด้น วิล ตำบลบางยี่โก อำเภอรัญญะ จังหวัดปทุมธานี มีเนื้อที่ประมาณ 135 ตารางวา รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สภาพพื้นที่โดยรอบบ้าน บริเวณหน้าบ้านเป็นทิศตะวันออกติดกับถนนของหมู่บ้าน หลังบ้านเป็นทิศตะวันตกมีคลองกั้นระหว่างบ้านอีกหลังหนึ่ง บริเวณข้างบ้านด้านทิศเหนือและทิศใต้เป็นพื้นที่โล่งกว้าง

ขั้นตอนการสำรวจพื้นที่เริ่มจากการวัดพื้นที่โดยใช้ตลับเมตร เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางการแบ่งขอบเขตในการจัดสวน โดยได้นำข้อมูลมาใช้ในการเขียนแบบ (ภาพที่ 1) สภาพของบ้านเมื่อทำการสำรวจพบว่าเป็นบ้านที่เพิ่งทำการปลูกสร้างเสร็จ สภาพพื้นที่เดิมเป็นพื้นที่ก่อสร้าง มีเศษวัสดุเหลือใช้จากการก่อสร้างกองอยู่บนพื้นตามจุดต่างๆของบ้าน เช่น อิฐ หิน ปูน เป็นต้น ลักษณะสภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดี ส่วนแหล่งน้ำได้รับจากน้ำประปาของหมู่บ้านมีแนวท่อระบายน้ำอยู่รอบๆบริเวณพื้นที่หน้าบ้านและข้างบ้าน มีแนวท่อประปาแลสายไฟใต้ดินอยู่ตามแนวรั้วและบริเวณตัวบ้าน มีท่อสำหรับเติมน้ำยากันปลวกอยู่ติดกับบริเวณข้างบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การสัมภาษณ์เจ้าของสถานที่ (Client Analysis)

บุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้าน	ความต้องการของสมาชิกในครอบครัว
1. คุณวิพนธ์ ตูยปาละ (เจ้าของบ้าน)	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบลิลาวดีเป็นพิเศษ - ชอบกล้วยพัดมาก - ชอบไม้ที่มีกลิ่นหอม - ต้องการไม้ยืนต้นให้ร่มเงา - ชอบสวนที่ดูเป็นธรรมชาติ - ต้องการลานพักผ่อนสำหรับครอบครัว - ต้องการฟังเสียงน้ำผุดในสวน - ต้องการบริเวณที่เป็นสนามหญ้า
2. คุณสุดองค์ ตูยปาละ (ภรรยา)	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบสวนที่ดูเป็นธรรมชาติ - ต้องการสวนที่ดูแลรักษาง่าย - ชอบสวนหิน สวนกรวด - ชอบน้ำผุด และตุ๊กตาประดับสวนเป็นพิเศษ - ต้องการสวนที่โปร่ง ไม่ชอบรก - ต้องการเส้นทางเดินที่ดูเป็นธรรมชาติ - อยากได้สนามหญ้า

3. การออกแบบและเขียนแบบ (Designing and Drawing)

ได้ดำเนินการออกแบบและกำหนดประโยชน์ใช้สอยโดยรวมข้อมูลและรายละเอียดทั้งหมด ที่ได้จากการสัมภาษณ์ความต้องการของเจ้าของบ้าน จากนั้นทำการวางแผนผังองค์ประกอบสวนและพรรณไม้ต่างๆ ลงในบริเวณที่ต้องการจัดสวน โดยกำหนดจุดแบบคร่าวๆ โดยใช้สัญลักษณ์วงกลมในการออกแบบ (balloon diagram) และใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบ (plan) หรือการเขียนรายละเอียด (detail) เพื่อระบุส่วนประกอบต่างๆ ในการจัดสวนให้เกิดความสวยงามและเหมาะสมกับสภาพบ้านและงบประมาณของเจ้าของบ้านที่กำหนดไว้

3.1 การใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram)

นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ และสัมภาษณ์ความต้องการของเจ้าของบ้าน โดยกำหนดโครงร่างคร่าวๆ ลงในแปลนพื้นที่ มาใช้เป็นแนวความคิดในการออกแบบ และแบ่งการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เป็นส่วนๆ ได้ 5 ส่วน และเลือกวางตำแหน่งวงกลมลงในแต่ละส่วน และแสดงทิศทางสัญจรเชื่อมโยงวงกลมและกิจกรรมต่างๆ (ภาพที่ 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน A บริเวณหน้าบ้านด้านขวา (ทิศตะวันออก) บริเวณนี้เป็นที่ว่างขนาดเล็กติดกับลานจอดรถ จึงจัดเป็นสวนกรวด เน้นใช้พรรณไม้ที่ดูแลรักษาง่าย ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน เพื่อสะดวกและประหยัดเวลาในการดูแลรักษา

ส่วน B บริเวณหน้าบ้าน (ทิศตะวันออก) จัดเป็นสวนน้ำผุด ใช้ไม้พุ่มและไม้คลุมดิน เน้นความสวยงามและดูดีเมื่อมองจากหน้าประตูทางเข้า ปลูกลำโพงบริเวณใกล้กับรั้วหน้าบ้าน วางทางเดินหินทรายจากหน้าบ้านถึงหลังบ้าน

ส่วน C บริเวณข้างบ้าน (ทิศใต้) พื้นที่โล่ง เป็นส่วนที่ต่อเนื่องระหว่างสวนหน้าบ้าน (ส่วน B) กับสวนหลังบ้าน สวนด้านติดรั้วเน้นสวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับ ตลอดแนวกำแพงเพื่อเพิ่มสีสันให้แก่สนาม

ส่วน D บริเวณหลังบ้าน (ทิศตะวันตก) แบ่งเป็นสนามหญ้าเปิดโล่ง ด้านที่ติดกับสวนหย่อมทางทิศใต้ ปลูกลำโพงบังแดดให้กับตัวบ้านยามบ่าย และปลูกลำโพงไม้ประดับตลอดแนวกำแพง ด้านแนวรั้วฝั่งตรงข้ามปลูกลำโพงยืนต้นดอกหอม รูปทรงสวย และปลูกลำโพงประดับตลอดแนวกำแพง

ส่วน E บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ทิศตะวันตก) เป็นมุมสงบพักผ่อนสำหรับครอบครัว และรับรองเพื่อนสนิท โดยจัดเป็นสวนกรวด ใช้พรรณไม้ที่ดูแลรักษาง่าย และมีการจัดสวนอ่างน้ำรินเพื่อให้สวนมีความรู้สึกสดชื่นและเย็นสบาย ปลูกลำโพงบริเวณทางขึ้นบันได

3.2 ขั้นตอนการออกแบบผังพื้นที่ (Plan)

ผังพื้นที่ (plan) ภายหลังแสดงขอบเขตหรือลักษณะรายละเอียด เกี่ยวกับทิศทางและขนาดขององค์ประกอบต่างๆ ในสวน โดยมองได้จากมุมบนเป็นภาพ 2 มิติ แสดงถึงขอบเขต ทิศทางของพื้นที่บ้านที่จะดำเนินการออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

Master Plan คือ แปลนที่สมบูรณ์ ครอบคลุมตำแหน่งของอาคาร สิ่งก่อสร้าง ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ โดยใช้สัญลักษณ์แทนพรรณไม้และวัสดุที่ใช้ในการจัดสวน (ภาพที่ 3) จากการแบ่งพื้นที่สามารถอธิบายลักษณะของพรรณไม้และกิจกรรมต่างๆ ได้ดังนี้

พื้นที่ส่วน A สวนหย่อมบริเวณหน้าบ้านด้านขวา (ทิศตะวันออก) เดิมเป็นพื้นที่ว่างขนาดเล็กประมาณ 9 ตารางเมตร อยู่ติดกับลานจอดรถหน้าบ้าน ได้ทำการปรับปรุงให้เป็นสวนกรวด เน้นใช้พรรณไม้ที่สามารถอยู่ในร่มรำไร มีสีสันสวยงามและดูแลรักษาง่าย เช่น ฟิโลเดนดรอน เป็นต้น จัดระดับองค์ประกอบของสวน ระดับความสูงต่ำ และแนวกลุ่มของพรรณไม้ในสวนให้ดูมีมิติ และเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้แก่สวน โดยการโรยกรวดสลับสีลงในสวน

พื้นที่ส่วน B สวนหย่อมบริเวณหน้าบ้าน (ทิศตะวันออก) เดิมเป็นพื้นที่โล่ง บริเวณนี้ได้รับแสงแดดโดยตรงเฉพาะครึ่งวันเช้า ได้ปรับปรุงพื้นที่บริเวณหน้าบ้านให้เป็นสวนน้ำผุดต้นไม้ที่เลือกใช้เป็นไม้พุ่มที่มีการเจริญเติบโตปานกลางเพื่อสวนจะได้สวยงามและไม้ต้องตัดแต่งบ่อย เช่น ไทรตัดแต่ง (ไทรใบกลม) ซึ่งเป็นไทรเสียยอด ชาพุ่มตัดแต่ง (ชาชกเกียน) เป็นต้น ไม้คลุมดินในการเพิ่มสีสันให้กับสวน เช่น หลิวไต้หวัน ไม้ด่าง เป็นต้น เพื่อเพิ่มความกลมกลืนกับสวนหย่อมในส่วน A จึงวางหินทรายแล้วโรยด้วยกรวดคละสี พื้นที่บริเวณรั้วหน้าบ้านปลูกปาล์มหางจิ้งจอกตามความต้องการของเจ้าของบ้าน เพื่อเป็นการลดความกระด้างของรั้วและเพิ่มความสวยงามโดยการปลูกไม้พุ่ม เช่น พุดพิชญา ขบาจิว เป็นต้น ส่วนพื้นที่ที่เหลือจัดให้เป็นสนามหญ้า

พื้นที่ส่วน C สวนหย่อมบริเวณข้างบ้าน (ทิศใต้) บริเวณที่ติดกับสวนหน้าบ้าน เดิมมีหมากเขียวปลูกอยู่ 1 กอ ได้ขุดย้ายออก แล้วปลูกไม้พุ่มบริเวณริมรั้ว เช่น แก้ว โมก เป็นต้น ถัดไปจัดสวนหย่อมเล็กๆ ริมรั้วโดยใช้จิ้งและหมากแดงเป็นพื้นหลัง เลือกใช้ไม้ดอกไม้ประดับที่มีสีสันจัดจ้านประกอบให้สวยงามและเพิ่มความโดดเด่นโดยใช้ตุ๊กตาทรายล้างและโรยกรวดสีขาวให้สวนดูสว่างขึ้น และปลูกกล้วยพัดตามความต้องการของเจ้าของบ้าน

พื้นที่ส่วน D สนามหญ้าบริเวณหลังบ้าน (ทิศตะวันตก) สภาพพื้นที่เดิมมีต้นมะพร้าวใหญ่อยู่ 2 ต้น บริเวณริมรั้วซึ่งได้คงเอาไว้ตามความต้องการของเจ้าของบ้าน และขุดย้ายหมากเขียวออก 1 กอ จากบริเวณต้นมะพร้าวทั้งสองแล้วปลูกลิลาวติแทน พื้นที่หลังบ้านส่วนใหญ่ปลูกหญ้าบริเวณที่ติดกับสวนหย่อมส่วน C ปลูกพญาสัตบรรณเพื่อให้ร่มเงาแก่บ้านในช่วงบ่าย และปลูกไม้ประดับที่ดูแลรักษาง่ายริมรั้ว เช่น เฮลิโคเนีย กล้วยบัว กระดาดเขียว เป็นต้น ด้านที่ติดกับรั้วทางทิศเหนือปลูกต้นปีปตามความต้องการของเจ้าของบ้าน และปลูกน้ำเต้าต้นบริเวณริมคลอง ส่วนผนังรั้วปลูกหมากเขียว และไม้ประดับ เช่น กล้วยแดง เฮลิโคเนีย ตลอดแนว

พื้นที่ส่วน E สวนหย่อมบริเวณระเบียงหลังบ้าน (ทิศตะวันตก) สภาพพื้นที่เดิมนั้นโล่งไม่มีวัชพืชขึ้น พื้นที่ส่วนนี้เจ้าของบ้านต้องการให้จัดเป็นสวนกรวด และได้รับแสงแดดในยามบ่ายเล็กน้อย จึงเลือกใช้พรรณไม้ที่ดูแลรักษาง่ายและอยู่ได้ในร่มรำไร เช่น หีบไม้งาม พิโลทอง เป็นต้น เนื่องจากเป็นบริเวณพักผ่อนของครอบครัวจึงปลูกไม้หอม เช่น พุดสามสี เพื่อจะได้ส่งกลิ่นหอมยามนั่งพักผ่อน และเป็นการเพิ่มความสดชื่นและสวยงามให้กับสวนโดยใช้อ่างน้ำรินและตุ๊กตาทรายล้าง โรยกรวดคละสีช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับสวน

3.3 การเขียนภาพทัศน (Perspective)

เป็นการเขียนภาพสวนในลักษณะสามมิติ เพื่อให้ผู้อ่านแบบสามารถเข้าใจและเห็นภาพของสวนได้ชัดเจนขึ้น ขั้นตอนนี้เป็นการเขียนแบบต่อจากการเขียนแบบ (plan) แล้ว เพื่อเป็นประกอบการนำเสนอแก่ลูกค้าต่อไป

4. การประเมินราคา (Estimate)

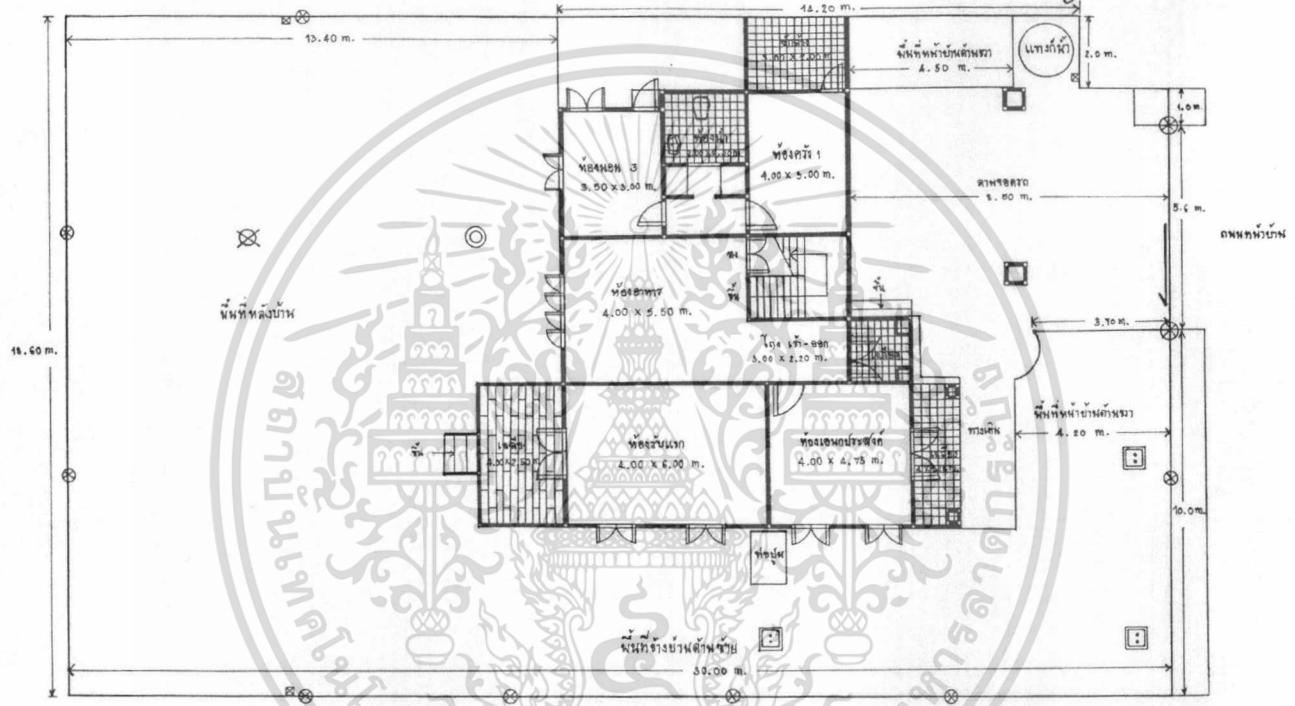
การประเมินราคาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงสวนหรือการจัดสวนใหม่ เพราะจะทำให้ทราบถึงราคา หรือค่าใช้จ่ายในการจัดสวน ซึ่งมีหลายขั้นตอน และทุกขั้นตอนต้องมีการประเมินราคาค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้งานเสร็จสมบูรณ์ตามที่แสดงไว้ในแบบแปลน


โดยแสดงหัวข้อการประเมินราคาออกดังนี้






1. ราคาพรรณไม้
2. ราคาวัสดุ อุปกรณ์ในการตกแต่งสวน
3. ค่าแรงงานและค่าขนส่ง
4. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าดิน ค่าปุ๋ย

เพื่อให้การประเมินราคามีประสิทธิภาพ ควรจะประเมินราคาทันทีหลังออกแบบเสร็จ เพื่อป้องกันการผิดพลาดเนื่องจากการขึ้นลงของราคาหรือค่าแรงงานอื่นๆ

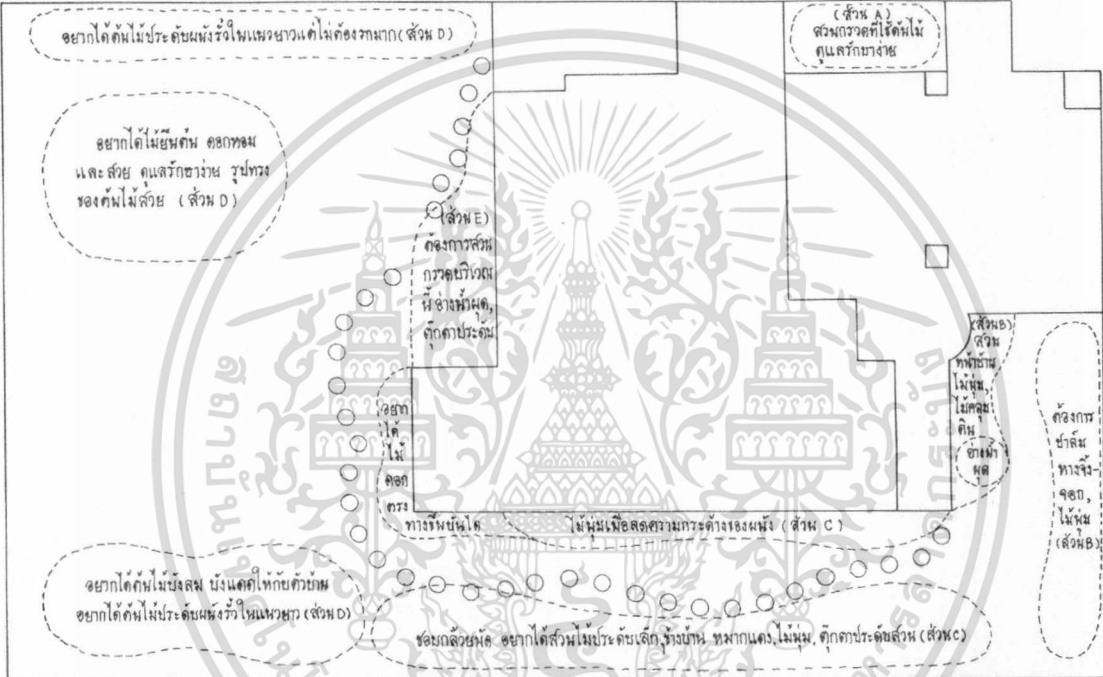
ภาพที่ 1 Analysis Plan




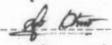
ชื่อเรื่อง :	ปัญหาพิเศษ	
การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายนอกอาคาร ศูนย์ข่าว		
อาจารย์ที่ปรึกษา :	อาจารย์ศุภกร เทพนิพัทธ์	Scale 1 : 100
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ :	นางสาวศุภาวดี คำพิพาท นางสาวศุภาวดี คำพิพาท	

-  : ท่อระบายน้ำ
-  : ก๊อกน้ำ
-  : โคมไฟ
-  : เสาไฟ
-  : ประตูเลื่อนหัวบัว

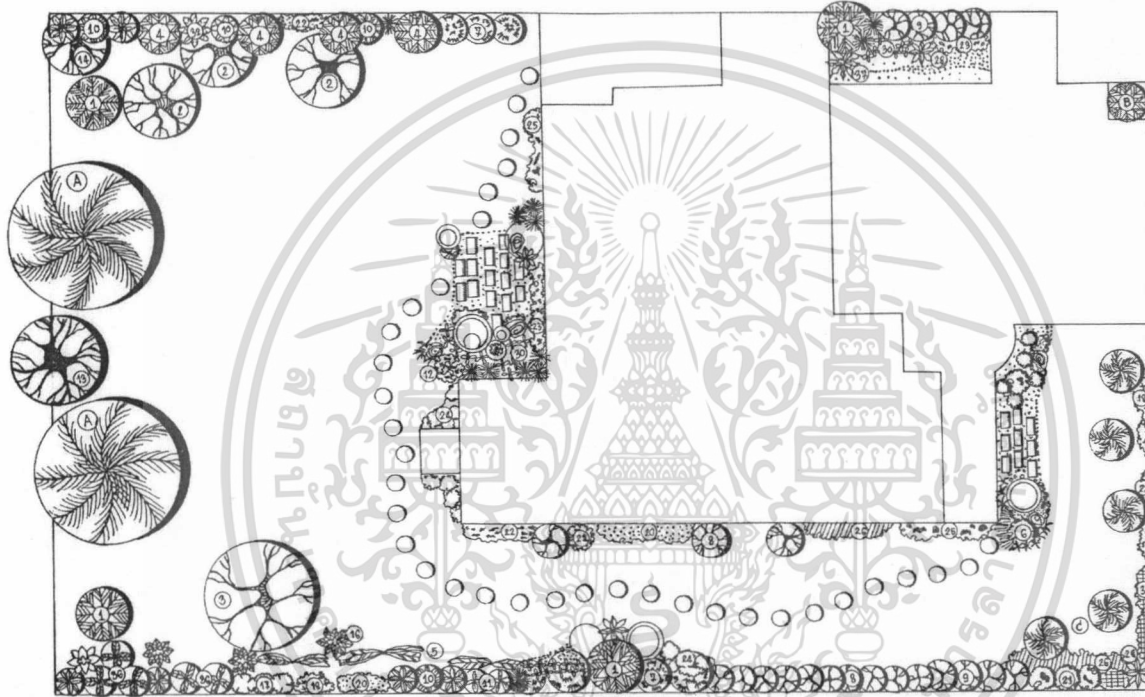
ภาพที่ 2 Balloon Plan




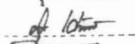
ชื่อเรื่อง :	มีฤทธิเตชะ	
อาจารย์ที่ปรึกษา :	อาจารย์ศุภกร เหมินทร์	
ผู้จัดทำ - เขียนแบบ :	นางสาวดาราศิณี คำพิทวา นางสาวดาราวรรณ สุนันระโด้ม	Scale 1 : 100

ผู้รับรองแบบ

 (นายศุภกร เหมินทร์)

ภาพที่ 3 Master Plan



ชื่อเรื่อง :	ศูนย์หาพิไล การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายในวัดวัดวิมลวิมล	ศูนย์ป่าละ
อาจารย์ที่ปรึกษา :	อาจารย์ศกกร เหมจันทร์	
ผู้ออกแบบ - เขียนแบบ :	นางสาวดาราดิ์ (กิ่งกษา) นางสาวดารารัตน (ฉิมระไล)	Scale 1:100

ผู้รับออกแบบ

 (นายศกกร เหมจันทร์)

ภาพที่ 4 Perspective Plan



ชื่อเรื่อง :	ปิ่นทิวทัศน์
อาจารย์ที่ปรึกษา :	อาจารย์ศุภร เหมินทร์
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ :	นางสาวดารานี กำพุก นางสาวดารารวณ อินประโคน

ผู้รับรองแบบ

(Signature)
 (นายศุภร เหมินทร์)

ตารางการประเมินราคา (Estimate) ตามลักษณะงาน

1. ตารางแสดงราคาพรรณไม้

ลำดับ	รายการ	ขนาด	ความสูง (เมตร)	จำนวน (ต้น)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
A.	มะพร้าว (ไม้เดิม)	φ 10"	5.00	2	-	-
B.	หมากนวล	φ 3"	3.00	1	-	-
C.	ปาล์มหางจิ้งจอก	φ 3"	3.00	5	-	-
1	หมากแดง	สูง 12"	2.50	4	800	3,200
2	ปีบ	φ 4"	4.00	3	1,200	3,600
3	พญาสัตบรรณ	φ 6"	4.00	1	2,000	2,000
4	หมากเขียว	สูง 12"	3.00	3	450	1,350
5	กล้วยพัด	สูง 12"	3.00	3	1,400	4,200
6	ไทรใบกลม	กระถาง 10"	1.00	2	1,500	3,000
7	จิ้ง	สูง 10"	1.50	7	200	1,400
8	โมกซ้อน	สูง 10"	2.00	17	180	3,060
9	โมกพวง	สูง 10"	1.50	10	100	1,000
10	ไฟร์เบิร์ด	สูง 8"	1.20	24	120	2,880
11	ก้ามกุ้งเลดีไค	กระถาง 6"	0.50	27	20	540
12	พุดชาติสามสี	กระถาง 10"	1.70	1	800	800
13	ลีลาวดี	φ 2.5"	3.00	1	3,000	3,000
14	น้ำเต้าต้น	φ 2"	2.50	1	1,200	1,200
15	ชาฮกเกี้ยน	กระถาง 6"	0.30	5	200	1,000
16	กระดาดเขียว	สูง 8"	1.00	5	100	500
17	พุดน้ำบุศย์	กระถาง 6"	0.50	7	80	560
18	พุดพิชญา	กระถาง 4"	0.25	40	15	600
19	หมากผู้หมากเมีย	กระถาง 6"	0.50	20	60	1,200
20	เข็มปัตตาเวีย (ชมพู)	กระถาง 6"	0.30	50	25	1,250
21	แก้ว	กระถาง 12"	0.80	7	180	1,260
22	ช้อนทอง	กระถาง 4"	0.25	50	25	1,250
23	เข็มม่วง	กระถาง 4"	0.25	40	25	1,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางแสดงราคาพรรณไม้ (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ขนาด	ความสูง (เมตร)	จำนวน (ต้น)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
24	ประทัดชิลอน	กระถาง 6"	0.35	31	70	2,170
25	ไบนาค	ถุง 4"	0.25	150	5	750
26	เอื้องทอง	ถุง 4"	0.25	100	5	500
27	กำแพงเงิน	ถุง 4"	0.25	30	10	300
28	เฟิร์นข้าหลวง	กระถาง 8"	0.25	4	80	320
29	เฟิร์นบอสตัน	กระถาง 4"	0.20	11	25	275
30	ฟีโลทอง	กระถาง 4"	0.20	40	25	1,000
31	หีบไม้งาม	กระถาง 6"	0.25	10	20	200
32	กล้วยแดง	ถุง 8"	1.30	2	100	200
33	หลิวได้หวัน	กระถาง 4"	0.20	23	25	575
34	ไผ่ต่าง	กระถาง 4"	0.20	10	20	200
35	ชบาจิว	กระถาง 6"	0.40	55	20	1,100
36	กล้วยบัว	ถุง 8"	1.50	7	100	700
37	เฟิร์นใบจักร	กระถาง 10"	0.30	1	250	250
38	การเวก	กระถาง 6"	1.60	1	80	80
39	หญ้านวลน้อย	ตารางเมตร	-	270	40	10,800
รวมเป็นเงิน						59,720

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ตารางแสดงราคาวัสดุอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายในการตกแต่งสวน

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)
1	โองค้ำน้ำ	1	350	350
2	อ่างแวนแก้ว	1	180	180
3	หินทรายแดง 30x60 cm.(แผ่นสี่เหลี่ยม)	26	70	1,820
4	หินทรายแดง (แผ่นกลม)	47	60	2,820
5	ตุ๊กตาทรายล้าง (ตุ๊กนุ้ย)	1	450	450
6	หินประดับแดง	6	300	1,800
7	ตุ๊กตาทรายล้าง (เด็กมัดกระ)	1	350	350
8	ตุ๊กตาทรายล้าง (มอลลี่) +อ่าง+ปั้ม	1	2,600	2,600
9	ชุดน้ำพุคตินเผา+ปั้ม	1	2,200	2,200
10	หินกรวดคละสี	70	50	3,500
11	ดินปุ๋ย	85	12	1,020
12	ขุยมะพร้าว	3	30	90
13	ทรายถม (ทรายละเอียด)	7	2000	14,000
14	ไม้ค้ำ	34	20	680
รวมเป็นเงิน				31,860

3. ค่าแรงงานและค่าขนส่ง

ค่าจ้างแรงงานจำนวน 5 คน รวมเวลาทั้งสิ้น 6 วัน (150 บาท/คน/วัน) = 4,500 บาท

ค่าขนส่ง = 2,500 บาท

รวมราคาพรรณไม้+อุปกรณ์+ค่าจ้างแรงงาน+ค่าขนส่ง = 59,720+31,860+4,500+2,500 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น = **98,580** บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดสวน (Landscaping Installation)

1. การปรับพื้นที่ (Grading)

เริ่มจากการนำเศษวัสดุที่ไม่ต้องการ ออกจากบริเวณพื้นที่ที่ต้องการจัดสวน เช่น เศษวัสดุที่เหลือจากการก่อสร้าง ได้แก่ เศษอิฐ ปูน ไม้ และขุดย้ายต้นไม้ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมออกจากนั้นปรับพื้นที่ด้วยทรายละเอียดให้ได้ระดับตามต้องการ และปรับไล่ระดับดินให้ระบายน้ำดี โดยไล่ระดับลาดเอียงไปยังแนวท่อระบายน้ำ เมื่อถมเสร็จแล้วบดทรายให้แน่นและใช้น้ำรดไม่ให้เป็นโพรง เพื่อป้องกันการทรุดตัวของระดับดินในภายหลัง

2. การกำจัดวัชพืช (Weed Control)

เป็นการกำจัดวัชพืชในบริเวณที่จัดสวน โดยการถอนหญ้าเดิมและวัชพืชที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในบริเวณพื้นที่จัดสวนออก การกำจัดวัชพืชนี้ควรกระทำไปพร้อมๆ กับขั้นตอนการปรับพื้นที่

3. การเลือกซื้อพรรณไม้ (Getting Plants)

โดยการสำรวจราคาและขนาดของพรรณไม้ตามแหล่งซื้อขายพรรณไม้ต่างๆ ก่อน เช่น คลอง 15, กรมทหารราบที่ 11 และสวนจตุจักร และดำเนินการจัดซื้อจากแหล่งพรรณไม้นั้นๆ ตามที่กำหนดไว้ในแบบแปลน โดยหาทั้งชนิดของต้นไม้ ขนาด รูปทรง ให้เป็นไปตามแบบหรือใกล้เคียงกับแบบที่เสนอกับเจ้าของบ้าน และพยายามหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงต้นไม้ไปจากแบบเดิม แต่ในกรณีที่จะต้องเปลี่ยนควรดูแบบจาก master plan และได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของบ้านก่อน

4. การจัดวางวัสดุ

การจัดวางวัสดุอื่นๆที่ใช้ประกอบสวน ได้แก่ อ่างน้ำผุด อ่างน้ำริน ตุ๊กตาทรายล้าง หินทรายแดง ก่อนการปลูกต้นไม้ภายในสวน เพื่อความสะดวกในการจัดวางต้นไม้และการปฏิบัติงาน

5. การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ (Soil Preparation)

หลังจากการเตรียมพื้นที่แล้ว ควรเตรียมหลุมปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ประธานก่อน แล้วจึงเป็นไม้พุ่ม ในระหว่างขั้นตอนนี้อาจจัดวางหินประดับไปพร้อมๆ กันได้เลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของลักษณะงาน และไม้คลุมดิน ตามลำดับ โดยกำหนดตำแหน่งต้นไม้จากแปลน เมื่อได้ตำแหน่งที่ต้องการของต้นไม้แต่ละต้นแล้ว ใช้ปูนขาวโรยเป็นวง ซึ่งเป็นการช่วยให้ขุดหลุมปลูกได้ถูกต้องตามขนาดและชนิดของต้นไม้ ถ้าเป็นไม้ยืนต้นจะขุดเป็นหลุมเดี่ยวขนาดประมาณ 0.8-1.0 เมตร และให้มีความลึกประมาณ 0.8-1.0 เมตร ส่วนไม้พุ่มขุดดินให้ลึกประมาณ 0.4-0.5 เมตร และไม้คลุมดินขุดดินลึกประมาณ 0.2-0.3 เมตร โดยขุดให้เป็นแปลงใหญ่ตามแบบที่กำหนดเสร็จแล้วผสมดินปลูกต้นไม้และปุ๋ยคอกรองก้นหลุม เพื่อช่วยให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดี



ภาพที่ 5 แสดงภาพการเตรียมหลุมปลูกต้นไม้

ส่วนผสมดินสำหรับปลูกไม้ยืนต้นและไม้พุ่ม

ดินร่วน	2	ส่วน
ทรายหยาบ (น้ำจืด)	2	ส่วน
ปุ๋ยอินทรีย์	1	ส่วน
ปุ๋ยเม็ด สูตร 15-15-15	1	กก./ดินผสม 1 ลูกบาศก์เมตร

ส่วนผสมของดินสำหรับปลูกไม้คลุมดิน

ดินร่วน	2	ส่วน
กาบมะพร้าวสับ	3	ส่วน
เศษใบไม้ผุ	1	ส่วน
ทรายละเอียด (น้ำจืด)	2	ส่วน
ปุ๋ยอินทรีย์	½	ส่วน
ปุ๋ยเม็ด สูตร 15-15-15	1	กก./ดินผสม 1 ลูกบาศก์เมตร

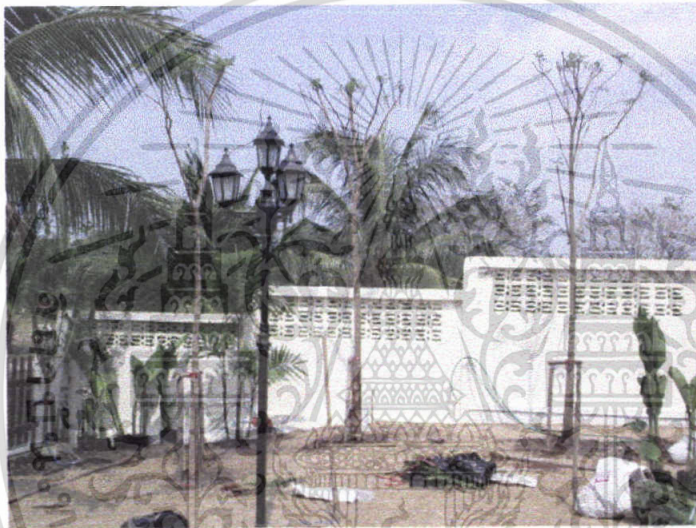
ส่วนผสมของดินสำหรับปลูกพาล์ม

ดินร่วน	1	ส่วน
ทรายหยาบ (น้ำจืด)	2	ส่วน
ขี้เถ้าแกลบ	1	ส่วน
ปุ๋ยอินทรีย์	1	ส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน (Planting)

เมื่อเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ และรองก้นหลุมเรียบร้อยแล้ว เริ่มปลูกต้นไม้โดยปลูกไม้ยืนต้นก่อน เสร็จแล้วจึงปลูกไม้พุ่มและไม้คลุมดิน ตามลำดับ โดยการนำดินไม้ออกจากกระถางและวางลงในหลุม จากนั้นกลบดินให้แน่น หากเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ควรวางไม้ค้ำ การจัดสวนในครั้งนี้ใช้ไม้ยูคาลิปตัสในการค้ำไม้ยืนต้น เส้นผ่านศูนย์กลางของไม้ค้ำประมาณ 2-3 นิ้ว ยาวประมาณ 1.5-2 เมตร (ขึ้นอยู่กับความสูงของต้นไม้) ตอกลงไปในดินลึกประมาณ 0.5-0.7 เมตร และสูงเหนือพื้นดินขึ้นมาประมาณ 1-1.3 เมตร และใช้ตะปูขนาด 3" ยึดไม้ค้ำไว้ด้วยกัน แล้วมัดลำต้นให้ติดกับไม้ค้ำด้วยเชือก เพื่อป้องกันการล้มหรือโยกเอน เพราะการโยกของต้นไม้จะทำให้ระบบรากได้รับความกระทบกระเทือนหรือขาดได้



ภาพที่ 6 แสดงภาพ การปลูกและการค้ำไม้ยืนต้น

7. การโรยกรวด

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงจินตนาการ และสวดลายต่างๆ เนื่องจากกรวดมีขนาดเล็ก หากโรยกรวดบนพื้นดินที่อัดแน่น กรวดจะมีความสวยงามอยู่ได้ระยะเวลาหนึ่ง เมื่อฝนตกดินจะเกิดการอ่อนตัวยุบลง นานเข้ากรวดก็จะจมลงไปดิน ทำให้ดูสกปรกและไม่สวยงาม อีกทั้งวัชพืชต่างๆ ขึ้นแทรก ฉะนั้น ก่อนการโรยกรวดต้องปรับพื้นที่ให้เรียบเสมอกันแล้วใช้ผ้าพลาสติกสีใสปูรองด้านล่าง ซึ่งจะช่วยให้ทำความสะอาดได้ง่ายเมื่อเกิดความสกปรก

8. การปูหญ้าสนาม (Lawn Installation)

หลังจัดองค์ประกอบของสวน ปลูกพรรณไม้ ฯลฯ เสร็จแล้วปรับพื้นที่ให้เรียบอีกครั้ง โดยใช้ทรายละเอียดโรยทับหน้าดินให้มีความหนาประมาณ 2-3 นิ้ว บดทับด้วยลูกกลิ้ง หว่านปุ๋ยหมักรองพื้น จากนั้นจึงใช้ลูกกลิ้งบดอัดให้แน่นสม่ำเสมอ เพื่อกันการยุบตัวในภายหลัง แล้วรดน้ำให้ชุ่มทั่วๆ การปูหญ้าในการจัดสวนนิยมวิธีปูพรม หรือการปลูกโดยวิธีปูหญ้าเต็มแผ่น (planing sod) โดยเลือกใช้หญ้าขนาดเล็ก และต้องเป็นหญ้าที่ชะมาใหม่ ซึ่งเป็นหญ้าที่โตเร็ว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดูแลรักษาง่าย ทนทานต่อการเหยียบย่ำ ปลูกได้ดีในดินทุกสภาพ ต้องการแสงแดดโดยตรง เริ่มปูหญ้าจากหน้าบ้านไปหลังบ้าน เมื่อปูหญ้าเสร็จแล้วใช้ลูกกลิ้งๆทับให้ทั่วอีกครั้ง เพื่อให้รากหญ้าแนบติดกับพื้นดินและเรียบ แล้วรดน้ำให้ชุ่ม ใช้ลูกกลิ้งบดทับอีกครั้งหนึ่ง และในช่วงระยะเวลา 1-2 เดือนแรก ควรกลิ้งบดทับหญ้า 2-3 วัน/ครั้ง หรือสัปดาห์ละครั้ง เพื่อให้แผ่นหญ้าแนบสนิทกับพื้นดินและเรียบ



ภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนการปูหญ้า

9. การวางทางเดิน (Laying Pavements)

ทำการปรับพื้นที่ให้เรียบเสมอกันก่อน โดยการนำทรายละเอียดมาถมให้ระดับพื้นเรียบเสมอกัน คู่มือทางการกำหนดแนวทางเดินบนสนามหญ้าจากแบบแปลนให้ถูกต้อง จากนั้นใช้ปูนขาวโรยเป็นแนวทางตามแบบแปลน ต้องไม่ปูทางเดินเสมอหญ้า เพราะต่อไปหญ้าจะสูงขึ้นเล็กน้อยและทางเดินจะจมลง ดังนั้นจึงฝังแผ่นทางเดินลงไปครึ่งหนึ่งของความหนาของแผ่นทางเดิน (ประมาณ 0.5 นิ้ว) โดยเลือกใช้แผ่นทางเดินหินทรายแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 30x60 เซนติเมตร นำมาจัดเรียงตามแบบแปลน

10. การตัดหญ้า ให้อปุ๋ย ฉีดยาฆ่าแมลง (Mowing, Fertilizing and Pest Control)

หลังจากปูหญ้าได้ประมาณ 2 สัปดาห์ ควรตัดหญ้า ซึ่งจะช่วยให้หญ้าเรียบสม่ำเสมอ กัน เมื่อตัดหญ้าเรียบร้อยแล้วก็ควรให้อปุ๋ยกับหญ้าและต้นไม้ที่ได้ปลูกไป

11. การเก็บงานและส่งมอบงาน (Completed Work)

เป็นงานขั้นตอนสุดท้ายของการจัดสวน ก่อนที่จะส่งมอบงานให้กับเจ้าของบ้าน ควรตรวจสอบความเรียบร้อยภายในสวน เก็บรายละเอียดของงานทุกๆส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการจัดสวน ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ และคุณภาพของงานเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแปลน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงภาพพื้นที่ก่อนและหลังทำการปรับปรุงภูมิทัศน์



ภาพที่ 8 แสดงภาพพื้นที่บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ส่วน E) ทิศตะวันตก ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
สภาพพื้นที่เดิมเป็นพื้นที่โล่ง ไม่มีพืชพรรณ



ภาพที่ 9 แสดงภาพพื้นที่บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ส่วน E) ทิศตะวันตก ขณะดำเนินการปรับปรุง
ภูมิทัศน์ ปรับพื้นที่ และปลูกไม้ประดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 10



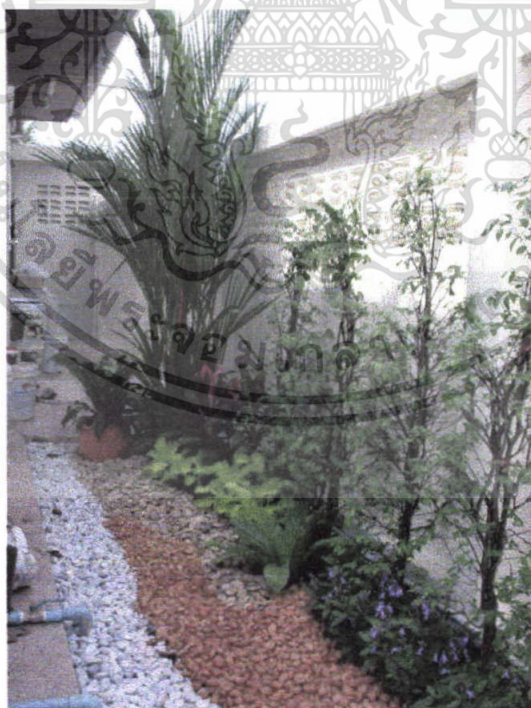
ภาพที่ 11

ภาพที่ 10-11 แสดงภาพพื้นที่บริเวณระเบียงหลังบ้าน (ส่วน E) ทิศตะวันตก หลังการปรับปรุง ภูมิทัศน์ เพิ่มความสดชื่นและสวยงามให้กับสวนโดยใช้อ่างน้ำรินและตุ๊กตาทราย ล้าง ในการประดับตกแต่ง โรยกรวดคละสีช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 12 บริเวณหน้าบ้านด้านขวา (ส่วน A) ทิศตะวันออก ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ เดิมเป็นพื้นที่ว่างขนาดเล็ก



ภาพที่ 13 บริเวณหน้าบ้านด้านขวา (ส่วน A) ทิศตะวันออก หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ได้ทำการปรับปรุงให้เป็นสวนกรวด เน้นใช้พรรณไม้ที่มีสีส้มสวยงามและดูแลรักษาง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 14 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) ทิศตะวันออก ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ เดิม เป็นพื้นที่โล่ง



ภาพที่ 15 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) ทิศตะวันออก ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทำการเก็บเศษวัสดุที่เหลือจากการก่อสร้าง ออกจากพื้นที่ที่ต้องการจัดสวน เช่น ไม้ อิฐ ปูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 16 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) ทิศตะวันออกหลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณรั้วหน้าบ้านปลูกปาล์มหางจึงจอก เลือกใช้เป็นไม้พุ่ม ที่มีกรเจริญเติบโตปานกลางเพื่อสวนจะได้สวยงามและไม่ต้องตัดแต่งบ่อย บริเวณพื้นที่ที่เหลือปลูกหญ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 17



ภาพที่ 18

ภาพที่ 17 - 18 แสดงภาพสวนหย่อมบริเวณหน้าบ้าน (ส่วน B) ทิศตะวันออก หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ ได้ปรับปรุงให้เป็นสวนน้ำพุ เพื่อเพิ่มความกลมกลืนกับสวนหย่อมในส่วน A จึงวางหินทรายแล้วโรยด้วยกรวดคละสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 19 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศใต้ ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์



ภาพที่ 20 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศใต้ ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 21 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศใต้ ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์



ภาพที่ 22 แสดงภาพพื้นที่บริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศใต้ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 23 แสดงภาพสวนหย่อมบริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศใต้ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์



ภาพที่ 24 แสดงภาพสวนหย่อมบริเวณข้างบ้าน (ส่วน C) ทิศใต้ หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

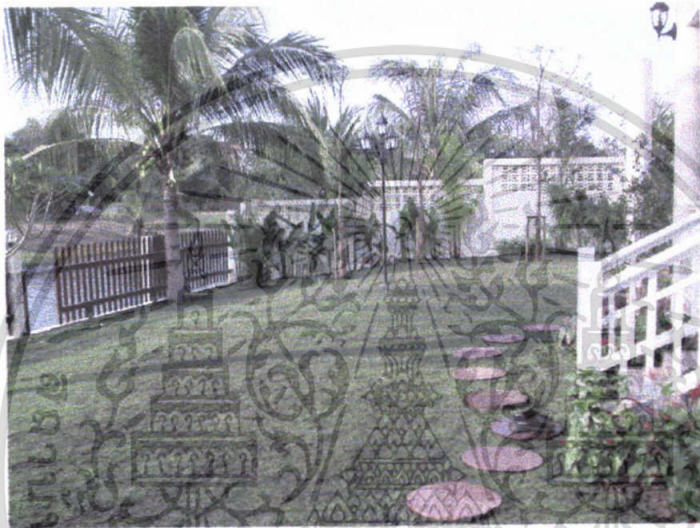


ภาพที่ 25 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหลังบ้าน (ส่วน D) ทิศตะวันตก ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ สภาพพื้นที่เดิมมีต้นมะพร้าวใหญ่อยู่ 2 ต้น บริเวณริมรั้วซึ่งได้คงเอาไว้ตามความต้องการของเจ้าของบ้าน



ภาพที่ 26 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหลังบ้าน (ส่วน D) ทิศตะวันตก ขณะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ จุดย้ายหมากเขียวออก 1 กอ และปรับพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 27 แสดงภาพพื้นที่บริเวณหลังบ้าน (ส่วน D) ทิศตะวันตก หลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์
พื้นที่หลังบ้านส่วนใหญ่ปลูกหญ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินหลังการจัดสวน

หลังจากได้ทำการจัดสวนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินผลความพอใจของเจ้าของบ้านและสมาชิกของครอบครัว โดยนำมาประเมินผลในลักษณะตัวเลขนำมาเขียนกราฟเปรียบเทียบความพึงพอใจซึ่งแบ่งออกเป็น

- ความพอใจด้านความสวยงาม
- ความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

การให้คะแนนแบ่งเป็น

- 4 คะแนน หมายถึง ดีมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ดี
- 2 คะแนน หมายถึง พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ต้องแก้ไข

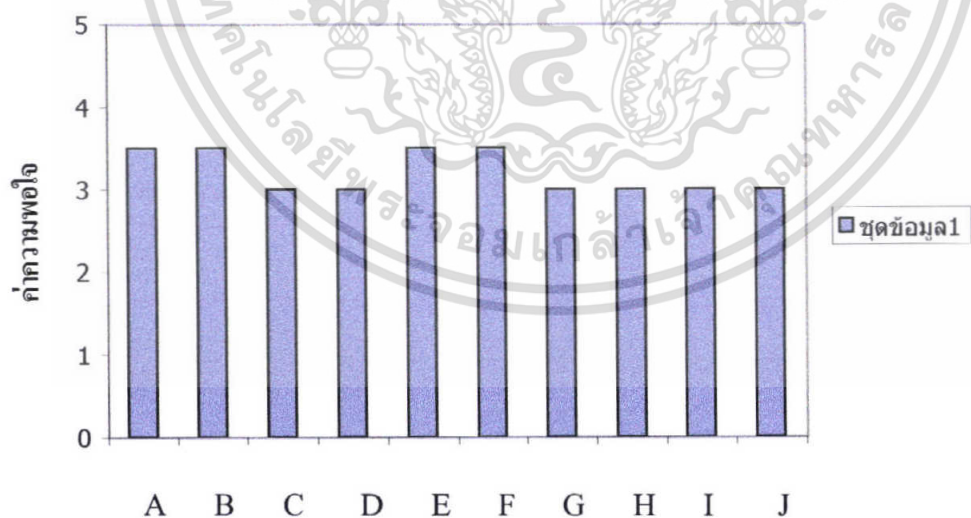


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางประเมินผลแสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม

รายการประเมิน	คุณ วิพันธ์	คุณ สุธอนงค์	เฉลี่ย
ชนิดต้นไม้	3	4	3.5
รูปทรงต้นไม้	4	3	3.5
การใช้สีสັນ	3	3	3
การใช้ไม้ดอก	3	3	3
การใช้ไม้ใบ	3	4	3.5
การจัดกลุ่มต้นไม้	4	3	3.5
การใช้กรวด	3	3	3
วัสดุปูทางเดิน	3	3	3
จำนวนต้นไม้	3	3	3
อุปกรณ์แต่งสวน	3	3	3

ภาพที่ 28 กราฟแสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม



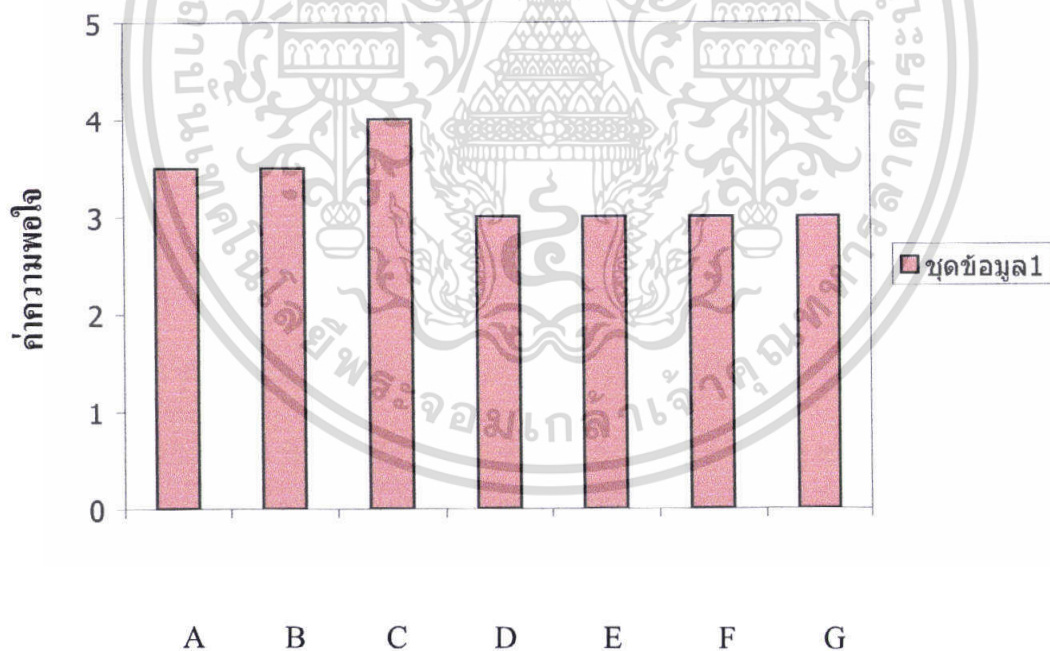
A = ชนิดต้นไม้ B = รูปทรงของต้นไม้ C = การใช้สีสັນ D = การใช้ไม้ดอก E = การใช้ไม้ใบ
 F = การจัดกลุ่มต้นไม้ G = การใช้กรวด H = วัสดุปูทางเดิน I = จำนวนต้นไม้
 J = อุปกรณ์แต่ง สวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางประเมินผลแสดงค่าความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

รายการประเมิน	คุณ วิพนธ์	คุณ สูดอนงค์	เฉลี่ย
ต้นไม้ให้ร่มเงา	3	4	3.5
ไม้ประดับ	4	3	3.5
สนามหญ้า	4	4	4
ลานพักผ่อน	3	3	3
ทางเดิน	3	3	3
กรวด	3	3	3
อ่างน้ำล้น	3	3	3

ภาพที่ 29 กราฟแสดงค่าความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม



A = ต้นไม้ให้ร่มเงา B = ไม้ประดับ C = สนามหญ้า D = ลานพักผ่อน E = ทางเดิน
F = กรวด G = อ่างน้ำล้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์

จากการดำเนินงานการออกแบบและการปฏิบัติงานปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในครั้งนี้ ทำให้ผู้จัดทำทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน ตลอดจนการดำเนินงาน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. จากสภาพพื้นที่เดิมของบ้านคุณวิพนธ์ ดุยปาละ เป็นบ้านที่เพิ่งสร้างเสร็จใหม่ ยังมีเศษวัสดุจากการก่อสร้างหลงเหลืออยู่บนพื้น เช่น หิน กระเบื้อง ไม้ ปูน ซึ่งต้องขนออก ทำให้การปรับพื้นที่และการขุดหลุมปลูกต้นไม้ เป็นไปด้วยความยากลำบาก

2. ระยะเวลาที่เจ้าของบ้านกำหนดให้ค่อนข้างน้อย ทำให้ต้องทำงานต่อเนื่องไปจนถึงกลางคืน ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ปฏิบัติงานได้ง่าย และต้องใช้แรงงานคนเพิ่มเพื่อให้ทันต่อเวลาที่กำหนดไว้ ประกอบกับต้องเสียเวลาในการเดินทางค่อนข้างมาก เนื่องจากระยะทางไกลและปัญหาการจราจรบนเส้นทาง

3. สภาพดินเดิมค่อนข้างแข็ง จึงทำให้ยากต่อการปรับพื้นที่ และเพื่อเป็นการเพิ่มธาตุอาหารของต้นไม้ลงในดิน จำเป็นต้องมีการใส่วัสดุปลูกและเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ต้นไม้ตามความเหมาะสม

นอกจากปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในแต่ละขั้นตอนยังพบปัญหาและข้อผิดพลาดเล็กน้อย ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งคณะผู้จัดทำได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับวิธีดำเนินงาน และการแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง รวมถึงความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ด้วยดีมาตลอด ทำให้การออกแบบภูมิทัศน์ในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี ในการจัดทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ทำให้ทางคณะผู้จัดทำทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของนักจัดสวนได้เป็นอย่างดีจริง อีกทั้งได้ประสบการณ์ในการออกแบบเพิ่มขึ้น ซึ่งในการออกแบบจัดสวนไม่ใช่คำนึงถึงความสวยงามเพียงอย่างเดียว ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในสวนและประโยชน์ใช้สอย ตามความต้องการของเจ้าของบ้านด้วย เพื่อให้เกิดความสวยงามควบคู่ไปกับการใช้งานที่เหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความพึงพอใจของเจ้าของบ้านมากที่สุด และเกิดความภูมิใจแก่คณะผู้จัดทำอีกด้วย

สรุป

การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณวิพนธ์ ดุยปาละ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนการออกแบบภูมิทัศน์ และขั้นตอนการดำเนินงานจัดสวน โดยส่วนในบริเวณบ้านทิศตะวันออกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ด้านขวาของหน้าบ้านจัดเป็นสวนกรวด โดยเน้นพรรณไม้ที่ดูแลรักษาง่าย บริเวณหน้าบ้านจัดสวนน้ำผุดโดยใช้ไม้ดอกไม้ประดับ ด้านทิศใต้จัดเป็นสวนไม้ประดับที่สามารถมองจากหน้าต่างออกมาได้ หลังบ้านทิศตะวันตกปลูกไม้ยืนต้นเพื่อป้องกันแสงแดดในยามบ่าย และบริเวณโดยทั่วไปเน้นเป็นลานกิจกรรมของครอบครัวโดยการปูหญ้า หลังบ้านบริเวณระเบียงจัดเป็นสวนกรวดโดยใช้ชุดน้ำรินและตุ๊กตาทรายล้างประดับตกแต่ง การเลือกใช้พรรณไม้โดยเน้นพรรณไม้ที่ดูแลง่าย ให้ดอกตลอดปี และมีสีสนสวยงาม

หลังจากจัดสวนเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการประเมินผลงานทั้งทางด้านความสวยงามและประโยชน์การใช้สอย ผลจากการประเมินออกมาก่อนข้างดีและเป็นที่น่าพอใจ (ภาพที่ 28-29) เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัวได้เป็นอย่างดีถึง ทั้งลักษณะพันธุ์ไม้ วัสดุที่ใช้ การจัดแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์ และความเหมาะสมในการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ภายในสวน ทำให้เกิดความสวยงาม เป็นที่พึงพอใจแก่เจ้าของบ้านและครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชัย จิตสำรวย. 2536. การออกแบบเขียนแบบจัดสวน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ขวัญชัย จิตสำรวย. 2541. สวนหย่อมทำได้ด้วยมือคุณ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- คณะกรรมการสำนักพิมพ์บ้านและสวน. 2543. สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านและสวน.
- จักรพันธ์ อักกพันธ์านนท์. 2539. หลักการออกแบบตกแต่งบริเวณ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวลิต ดาบแก้ว. 2542. การจัดสวนไม้ประดับ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ดร.วิทย์ เทียงบุรณธรรม. 2542. พจนานุกรมไม้ดอกไม้ประดับในเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท รวมสาส์น (1977) จำกัด.
- นิรนาม. 2525. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.
- ประยุทธ พานิชนอก. 2532. การจัดสวน. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- ประเวศ ไชยวงศ์. 2539. การจัดสวนประดับ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 919 เทคนิค พรินต์ติ้ง.
- ปิฎกฐะ นูนนาค. 2536. ไม้ดอกไม้ประดับ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เนื่องอักษร.
- พรรณเพ็ญ ฉายปรีชา. 2540. การจัดสวน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านและสวน.
- ภูมิพิชญ์ สุชาวรรณ. 2533. ไม้ประดับใบจัดแต่งบ้านและสวน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ภูมิพิชญ์ สุชาวรรณ. 2534. ไม้ประดับใบจัดแต่งบ้านและสวน เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ม.ล. จารุพันธ์ ทองแถม. 2536. เพื่อนสำหรับคนรักเฟิร์นและผู้ปลูกมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- วชิรพงศ์ หวลบุตรตา. 2538. เฮลิโคเนียไม้ดอกไม้ประดับสวรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านและสวน.
- สมจิต โยทะคง. 2538. การวางผังตกแต่งบริเวณ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด.
- สมจิต โยทะคง. 2540. วัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์. กรุงเทพฯ: บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด.
- สมจิต โยทะคง. 2541. การจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์. กรุงเทพฯ : อมการพิมพ์.
- เสรี ทรัพย์สาร. 2541. การจัดสวนในบ้าน. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2527. หลักการจัดสวนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรพิทยา.
เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2530. หลักการจัดสวนในบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์.
เอี่ยมพร วิสมหมาย และคณะ. 2541. พรรณไม้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สมาคมภูมิสถาปนิกแห่งประเทศไทย.



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะพร้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cocos nucifera</i> Linn.
ชื่อสามัญ	Coconut
ชื่ออื่นๆ	ดุง โพล คอสำ หมากอูน หมากอุน เอี้ยจี้
วงศ์	PALMAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้ยืนต้นสูงชะลูด 7-10 เมตร เปลือกลำต้นแข็ง
ใบ	ออกเป็นใบรวมเรียงสลับกันเป็นรูปขนนก ปลายใบแหลม
ดอก	ออกเป็นช่อตามบริเวณกาบที่หุ้ม ดอกย่อยขนาดเล็ก ดอกหนึ่งมีกลีบดอก ประมาณ 6 กลีบ
ผล	เป็นรูปกลมหรือรี เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8-9.5 นิ้ว เปลือกนอกเรียบ เกลี้ยง ผลอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่มีสีน้ำตาล เปลือกชั้นกลางเป็นเส้นใยนุ่ม ชั้นในแข็งเป็นกะลา เนื้อผลมีสีขาวนุ่มและมีน้ำใส มีรสจืดหรือหวาน
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ใช้ผลแก่แห้งเพาะ
ข้อมูลในการจัดสวน	ปลูกได้ดีในดินปนทรายเมื่อนำไปปลูกในหลุมควรรองก้นด้วยปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก บำรุงด้วยปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมากนวล

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Veitchia merrillii</i>
ชื่อสามัญ	Manila palm
ชื่ออื่นๆ	หมากคอนวล หมากมนิลา ปาล์มฟิลิปปินส์ ปาล์มเยอรมัน
วงศ์	PALMAE
ถิ่นกำเนิด	ฟิลิปปินส์
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้ปาล์มที่มีลำต้นเดี่ยว จะไม่มีหน่อ ลำต้นสูงและจะเห็นข้อปล้องได้ชัดเจน ลำต้นสูงประมาณ 20 ฟุต
ใบ	เป็นไม้ใบรวม ลักษณะใบนั้นเป็นรูปขนนก ทางใบยาวประมาณ 6 ฟุต และจะโค้งเล็กน้อย ใบย่อยแต่ละใบยาวราวๆ 30 นิ้ว มีเขียวอ่อนสด โคนทางใบจะเป็นกาบห่อหุ้มลำต้น มีสีเขียวอ่อนปนขาวนวล
ดอก	เป็นดอกที่ไม่สมบูรณ์เพศเช่นเดียวกับดอกมะพร้าว และลักษณะของดอกที่ออกจะเป็นช่อคล้ายจันทน์มาก มีสีขาวอมเหลือง ส่วนก้านดอกเป็นสีขาวนวล จึงมองเห็นทะลุของปาล์มนี้ได้ชัดเจน
ผล	เมื่อดอกร่วงโรยก็จะติดผล ขนาดของผลกลมรีคล้ายกับลูกมะกอกน้ำ เมื่ออ่อนเป็นสีเขียวอมเทาหรือสีครีม พอยามแก่เป็นสีแดงสด มีเมล็ดอยู่ด้านในเมล็ดเดียว
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นพรรณไม้กลางแจ้งชอบแสงแดด จะเจริญเติบโตได้ดีในดินทุกชนิด ทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่แห้งแล้งได้พอสมควร ต้องการน้ำและความชื้นปานกลาง เหมาะที่จะปลูกในกระถางและลงดินแต่อย่าปลูกเอาไว้เป็นกลุ่มเพราะถ้าปลูกรวมกันเป็นกลุ่มแล้ว จะมีเพียงบางต้นเท่านั้นที่เจริญเติบโต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปาล์มหางจิ้งจอก

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Wodyetia bifurcate</i> A.K. Irvine
ชื่อสามัญ	Foxtail Palm
ชื่ออื่นๆ	ปาล์มหางกระรอก ปาล์มหางหมาป่า
วงศ์	PALMAE
ถิ่นกำเนิด	ออสเตรเลีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นปาล์มต้นเดี่ยว ลำต้นป่องเล็กน้อย สูงได้ถึง 15 เมตร
ใบ	รูปใบพวง ใบย่อยเป็นกระจุก แผ่ออกทุกทิศทาง พูเป็นพวงคล้ายหางหมาป่า
ดอก	ช่อดอกออกได้คอ
ผล	ผลกลมรี เมื่อสุกสีส้มแดง
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นพรรณไม้กลางแจ้งชอบแสงแดด จะเจริญเติบโตได้ดีในดินทุกชนิด ต้องการน้ำและความชื้นปานกลาง นิยมปลูกประดับตามนอกอาคารและสถานที่ต่างๆ สามารถใช้ปลูกเป็นเส้นนำสายตาได้ ช่วยเพิ่มความสวยงามและสง่างาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมากแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cyrtostachys lakka</i>
ชื่อสามัญ	Saeling – Wax Palm
ชื่ออื่นๆ	หมากก้านแดง
วงศ์	PALMAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพันธุ์ไม้ปาล์มสกุลเดียวเท่านั้นที่มีหน่อกาบใบ และก้านใบเป็นสีแดงสด ลำต้นเป็นข้อปล้อง เปลือกต้นสีน้ำตาลเรียบ มีกาบใบห่อลำต้นอยู่สีแดงสด ลำต้นสูง 15 ฟุตขึ้นไป
ใบ	เป็น ไม้ใบรวม ก้านทางใบประกอบด้วยใบหลายใบ ส่วนใบย่อยจะเรียวยาว ประมาณ 18 นิ้วมีสีเขียว ลักษณะใบคล้ายปาล์มทั่วไป แต่ก้านใบและก้านทางใบเป็นสีแดงสดเหมือนกับกาบใบ
ดอก	ออกดอกเป็นช่ออยู่ตามข้อของต้นใต้กาบใบ และเป็นสีแดง ช่อดอกยาวประมาณ 1 – 2 ฟุต
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ด้วยการเพาะเมล็ด และใช้หน่อปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	ใช้เป็นไม้ประดับภายในอาคารเพราะทนร่มได้ดี ชอบดินชื้นแฉะ เป็นไม้ริมทะเล สีแดงของลำต้นเป็นจุดเด่น ใช้เป็นไม้ประธานได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีป

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Millingtonia hortensis</i> Linn.f.
ชื่อสามัญ	Cork Tree
ชื่ออื่นๆ	กาชะลอง กาดสะลอง (ภาคเหนือ) เต็กตองโพ (กะเหรี่ยงกาญจนบุรี)
วงศ์	BKGNONIACEAE
ถิ่นกำเนิด	อินเดีย กระจายพันธุ์แถบพม่า มาเลเซีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้ยืนต้นขนาดกลางสูง 15 – 25 ม. ทรงพุ่มค่อนข้างโปร่ง ไม้ต้นผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มทึบกิ่งมักห้อยลง เปลือกสีเทา ขรุขระแตกเป็นร่อง และเป็นสะเก็ดเล็กๆ ทั้งตามลำต้นและกิ่ง ปลายกิ่งมักห้อยช้อยลง แตกเป็นร่องลึก เนื้อหยาบ คล้ายไม้ค้อ
ใบ	ใบประกอบแบบขนนก 2 – 3 ชั้น ออกตรงข้าม ใบย่อยรูปไข่หรือรูปไข่แกมรูปใบหอก กว้าง 1.5 – 3 เซนติเมตร ยาว 2.5 – 8 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนกลมขอบจัก
ดอก	ดอกสีขาว กลิ่นหอมอ่อน ออกเป็นช่อใหญ่ที่ปลายกิ่ง ยาว 10 – 40 เซนติเมตร ทอยบาน กลีบเลี้ยง 5 กลีบ โคนเชื่อมกันเป็นรูปประฆังกลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดยาว ปลายบานออกเป็นรูปแตรกว้างประมาณ 2 เซนติเมตร มี 5 กลีบ เกสร 5 อัน
ผล	ผลเป็นฝักแบน กว้าง 1.5 – 2 เซนติเมตร ยาว 25 – 30 เซนติเมตร เมื่อแก่แตกสอง ซีก เมล็ดจำนวนมาก มีปีก
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกช่วงเดือน ก.ย. – ธ.ค. บานตอนเย็น
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด, แยกหน่อ
ข้อมูลการจัดสวน	นิยมปลูกประดับตามบ้าน ให้กลิ่นหอม รูปทรงสวยงาม อยู่ได้แสงแดดเต็มวัน ดินร่วน การระบายน้ำดี ต้องการน้ำปานกลางต้องการ ชอบอากาศค่อนข้างชุ่มชื้น แต่ทนแห้งแล้งได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พญาสัตบรรณ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Alstonia scholaris</i> (L.) R. Br.
ชื่อสามัญ	Devil Tree, Dita Bark
ชื่ออื่นๆ	ดินเป็ดดิน สัตบรรณ หัสบัน จะบัน บะชา ปูเล ปูลา
วงศ์	APOCYNACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 15-30 เมตร เปลือกสีเทา มีน้ำยางมาก แตกกิ่งรอบข้อ มีกิ่งจำนวนมาก ทรงพุ่มกลมเป็นช่วงคล้าย ฉัตร เนื้อไม้อ่อน
ใบ	เป็นใบเดี่ยวเรียงรอบข้อ 4-5 ใบ ใบรูปหอกกลับแกมขอบขนานหรือรูปไข่กลับ กว้าง 3-6 เซนติเมตร ยาว 5-15 เซนติเมตร โคนใบสอบ แหลมหรือเป็นครีบ เนื้อใบหนาผิวใบสีเขียวเข้ม เป็นเป็นมันมีเส้นใบถี่
ดอก	ช่อดอกสีขาวหรือขาวอมเหลือง ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่งคล้ายฉัตร ช่อหนึ่งมีกลุ่มดอกย่อยอยู่ประมาณ 7 กลุ่ม โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดปลายแยกเป็น 5 แฉก เมื่อดอกย่อยบานมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 เซนติเมตร เกสรเพศผู้ 5 อัน ดอกบานอยู่ได้หลายวัน ดอกที่ใกล้โรยจะเปลี่ยนเป็นสีฟางข้าว
ผล	เป็นฝักรูปกลมยาว 20-50 เซนติเมตร เมื่อแก่แตกเป็น 2 ซีก มีเมล็ดจำนวนมาก เมล็ดมีปุยปลิวไปตามลม
ฤดูกาลออกดอก	ช่วงเดือนพฤศจิกายน-เดือนมกราคม
ช่วงเวลาการส่งกลิ่น	ค่ำถึงเช้า
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ปักชำกิ่งและตัดชำราก
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบแสงแดดจัดหรือกลางแจ้ง ต้องการน้ำปานกลาง ชอบดินร่วนซุย นิยมปลูกประดับตามอาคารและสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมากเจียว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ptychosperma macarthuri</i>
ชื่อสามัญ	Mac Arthur palm
ชื่ออื่นๆ	หมากฝรั่ง
วงศ์	PALMAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้ปาล์มที่มีลำต้นพอมและมีข้อปล้องตรง ลำต้นเกิดจากหน่อและสูงประมาณ 10 – 20 ฟุต มีสีน้ำตาลอมเขียวแต่เมื่อยังอ่อนลำต้นจะมีสีเขียว
ใบ	เป็นไม้ใบรวมเช่นเดียวกับใบมะพร้าว เป็นใบขนนก ทางใบหนึ่งประกอบด้วยใบย่อยอยู่ประมาณ 40 ใบ และใบย่อยยาว 10-15 นิ้ว ทางใบยาว 4 ฟุต ตรงโคนก้านทางใบจะเป็นกาบห่อหุ้มลำต้นไว้ มีเนื้อใบที่อ่อนและสีเขียวเข้ม ส่วนด้านใต้ใบมีสีเขียวอ่อน
ดอก	ออกดอกเป็นช่อคล้ายจันทน์หมาก ขนาดของดอกเล็กมีสีเหลืองอมเขียวหรือสีขาวนวล
ผล	เป็นลูกกลมๆ เล็กมีสีเขียวอ่อน แต่พอแก่จะกลายเป็นสีแดงสด ผลๆหนึ่งจะมีเมล็ดอยู่ในเมล็ดหนึ่ง
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ด้วยการเพาะเมล็ด และแยกหน่อ
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นพรรณไม้กลางแจ้งที่ชอบแสงแดดจัด และเจริญได้ดีในดินทุกชนิด ต้องการน้ำปานกลางและทนทานต่อทุกสภาพแวดล้อม นิยมปลูกห่างๆ กัน

กล้วยพัด

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ravennala madagascariensis</i>
ชื่อสามัญ	Traveller's tree
ชื่ออื่นๆ	กล้วยลังกา
วงศ์	MUSACEAE
ถิ่นกำเนิด	มีถิ่นกำเนิดมาจากมาดากัสการ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น	เป็นไม้พุ่มกล้วยที่มีลักษณะแตกต่างไปจากต้นกล้วยทั่วไปทรงรูปสวยงามสง่า แกนใบจะแผ่ออกคล้ายกับพัดขนาดใหญ่ เป็นไม้ชุ่มน้ำลำต้นจะเป็นต้นเดี่ยวตรงขึ้นไปสูงประมาณ 30 ฟุต ทางยอดของลำต้นจะมีก้านใบแผ่ออกไปคล้ายพัด
ใบ	ใบจะยาวและเล็กกว่ากล้วยลังกา จะมีก้านใบยาวแผ่ออกไปจากส่วนยอดของลำต้น ก้านจะแตกออกคล้ายรูปพัดและจะมีใบเหมือนกับใบกล้วยทั่วไป โคนก้านใบของมันจะชุ่มน้ำได้ดีเหมาะสำหรับผู้ที่เดินทางไกลๆ เพียงแต่หัก โคนก็จะมีน้ำใสๆ ไหลย่อยออกมาให้ดื่มได้
ดอก	มีสีขาว จะห่อหุ้มด้วยกลีบประดับลักษณะเป็นกาบคล้ายเรือ
ผล	มีสีแดง ห่อหุ้มด้วยเปลือกแข็งมัก ไม่มีหน่อ
ฤดูกาลการออกดอก	—
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์ด้วยการแตกหน่อ
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบแสงแดดจ้า ขึ้นในดินที่ค่อนข้างชื้น เป็นไม้ที่เปราะต้องการที่กำบังลมแรง ปลูกขึ้นเป็นไม้เดี่ยวๆ ได้สวยงามดี ซึ่งจะมีความงามอยู่ตรงใบที่แผ่กันเป็นระเบียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไทรใบกลม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ficusannulata Blume</i>
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	ไทรใต้หวันใบกลม ไทรญี่ปุ่นใบกลม
วงศ์	MORACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	พรรณ ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก เป็นพรรณ ไม้ที่แยกมาจากตระกูลยางอินเดีย
ใบ	ใบกลมและเล็ก ใบดก ใบสีเขียวเข้ม ขอบเรียบตลอดทั้งใบ ปลายใบมน โคนใบมนและสอบเข้าหาก้านใบ
ดอก	-
ผล	ผลกลมคล้ายลูกเบอร์รี่ มีสีเหลืองแดง
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ปักชำ ตอนกิ่ง
ข้อมูลในการจัดสวน	ปลูกเป็น ไม้ประดับ สามารถตกแต่งให้เป็นรูปทรงพุ่มต่างๆตามความต้องการหรือปลูกเป็น ไม้กระถาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

+ จิ้งจิ้น

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Rhapis humilis</i>
ชื่อสามัญ	Lady Plam
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	PALMAE
ถิ่นกำเนิด	ถิ่นกำเนิดมาจากญี่ปุ่นและจีน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้ที่รูปร่างใกล้เคียงกับจิ้งจิ้นญี่ปุ่น ลำต้นจะหนาอยู่ประมาณ 1 นิ้ว หรือน้อยกว่านั้น เปลือกเป็นแผ่นใยบางๆ สีน้ำตาล ลำต้นสูงประมาณ 2-3 เมตร
ใบ	มีสีเขียวเป็นมัน เมื่อแก่ใบจะแผ่ใหญ่ ใบๆหนึ่งจะแผ่ออกเป็นแฉกประมาณ 10 แฉกเหมือนกับจิ้งจิ้นญี่ปุ่น รูปทรงของก้านใบจะยาวระหง ดูงามตา
ดอก	-
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อจากกอมาปลูก
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นพาล์มที่ปลูกได้ทนและนาน ในกระถางทรงลึก ส่วนมากนิยมปลูกในห้องหับหรือตามสำนักงาน ต้องการแสงสว่างอย่างเพียงพอ และความชื้นปานกลาง แต่ในฤดูร้อนควรนำออกมารับสายลมแสงแดดบ้าง เพราะบรรยากาศภายในห้องนั้นร้อนอุดอู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โมกซ้อน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Wrightia religiosa</i> Benth.
ชื่อสามัญ	-
วงศ์	APOCYNACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ชื่อสามัญ	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ต้น	เป็นพรรณไม้ยืนต้นที่มีลำต้นสูงประมาณ 15 ฟุต เปลือกของลำต้นจะเกลี้ยงมีสีน้ำตาลดำ และมีจุดเล็กๆ สีขาวปะทั่วต้น
ใบ	เป็นไม้ใบเดี่ยว จะออกเรียงกันเป็นคู่ๆ ไปตามก้านใบ ใบจะเป็นรูปหอก กว้างประมาณ 2.5 ซม. ยาว 6 ซม. ขอบใบขนาน ใบมีสีเขียว ใบจะดอกมากออกเป็นพุ่มเต็มต้น
ดอก	ออกดอกเป็นช่อสั้นๆ ตรงปลายกิ่ง ช่อๆ หนึ่งจะมีดอกอยู่ประมาณ 5-7 ดอก ดอกจะเล็กมีสีขาวและกลิ่นหอม มีอยู่ 5 กลีบในหนึ่งดอก ดอกบานเต็มที่ประมาณครึ่งนิ้ว
การขยายพันธุ์	เป็นพรรณไม้กลางแจ้งที่ชอบแดด และยังขึ้นได้ดีในดินทุกชนิดแต่ต้องมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ
ข้อมูลในการจัดสวน	นิยมปลูกประดับทั่วไปตามริมน้ำตามสวน ให้กลิ่นหอม สามารถตัดตัดแต่งทรงพุ่มได้ควรปลูกไว้กลางแจ้ง เนื่องจากโมกชอบแสงแดดจัด ชอบน้ำมาก ต้องการความชื้นสูง และสภาพดินที่ปลูกควรเป็นดินที่เก็บความชื้นได้ดีมาก อาจใช้วัสดุคลุมดินช่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไฟร์เบิร์ด

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Heliconia Stricta</i> Huber
ชื่อสามัญ	Fire Bird
ชื่ออื่นๆ	นกไฟ, Red Runs, Red Royal(ฮาวาย) เดิมเรียกว่า <i>H. brasiliensis</i>
วงศ์	HELICONIACEAE
ถิ่นกำเนิด	เอกวาดอร์ และปลูกเลี้ยงกันมากที่ฮาวาย ฟอริดา และคอ스타ริกา
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	

ลำต้น ความสูงของต้นประมาณ 1.5 เมตร

ใบ เส้นกลางใบมีสีน้ำตาลเข้มแกมแดง

ดอก กาบรองดอก 6-7 อัน สีแดงอมส้มถึงสีแดง ขอบทางโคนสีเหลือง ขอบทางด้านปลายสีเขียว แกนช่อดอกสีแดง แกนช่อดอกทางช่วงล่างๆของดอกจะมีสีแดงเข้มกว่า ดอกมีสีขาวเพียงเล็กน้อย รังไข่มีสีขาว

ฤดูกาลการออกดอก -

การขยายพันธุ์ แยกหน่อ หรือแยกกอ

ข้อมูลในการจัดสวน ต้องการน้ำปานกลาง ชอบแสงแดดจัดหรือกลางแจ้งเป็นไม้ดอกที่นิยมปลูกประดับสวนในบ้านและเป็นไม้ตัดดอกที่นำมาจัดแจกันได้สวยงามสามารถปลูกประดับรั้วหรือปลูกเป็นฉากหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก้ามกุ้งเลดี้ได

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Heliconia psittacorum</i> L.f. cv. Lady Di
ชื่อสามัญ	Lady di
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	HELICONIACEAE
ลักษณะทั่วไป	
ต้น	เป็นพืชลำต้นใต้ดิน (Rhizome) พรรณไม้อวบน้ำ ต้นเดี่ยว ไม่มีกิ่งก้านสาขา ลำต้นสูงชะลูดอาจสูงได้ 8-10 ฟุต มากกว่าพวกพุทธรักษา จะมีข้อห่างๆอยู่ตามลำต้น
ใบ	มีสีเขียวเข้ม รูปร่างขอบขนาน ปลายใบจะแหลม แต่ใบจะกระด้าง ขนาดของใบยาวประมาณ 12-14 นิ้ว
ดอก	ออกเป็นช่อตั้ง ช่อหนึ่งๆอาจมีดอกระหว่าง 4-8 ดอก จะออกตรงส่วนยอดของลำต้นเรียงสลับทิศทางไปตามก้านของดอกตรงโคนก้านใบ ดอกก้ามกุ้งที่แท้จริงมีสีขาว ขนาดเล็กแต่ที่เห็นเป็นสีแดงนั้น เป็นกาบรองดอกหรือใบประดับ ดอกจริงจะอยู่ในกาบรองดอก และจะบานโผล่ออกมาไม่พ้นกาบรองดอก
การขยายพันธุ์	แยกหน่อ
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบพื้นที่ๆ มีดินชื้น ชุ่มชื้นมากๆ เป็นพันธุ์ไม้ดอกที่มีดอกตลอดปี ขึ้นได้ทั้งที่กลางแจ้งและที่แสงแดดเล็กน้อย แต่ถ้าปลูกอยู่กลางแจ้งดอกจะสีสดสวยมากกว่าอยู่ในร่ม

พุทธรักษาสามสี

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Brunfelsia australis</i> Benth
ชื่อสามัญ	Yesterday - today - and - tomorrow
ชื่ออื่นๆ	Morning - noon - and - night พุดสามสี พุดสี พุทธชาดม่วง พุทธชาดสามสี
วงศ์	Solanaceae
ถิ่นกำเนิด	กำเนิดในประเทศอเมริกาเขตร้อนและหมู่เกาะอินดีส
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้ยืนต้นพุ่มเตี้ย สูง 1 – 2 ฟุต เป็นต้นไม้ที่ไม่มีกิ่งก้านสาขามาก ทรงพุ่มแน่นทึบ
ใบ	ใบเรียบเกลี้ยงสีเขียวเข้มก่อนข้างแจ้ง ทรงใบรูปมนรี ปลายใบแหลม ขนาดใบยาว 6 – 7 นิ้ว
ดอก	ดอกออกเป็นกลุ่ม มี 5 กลีบ แต่ละกลีบเป็นรอยยับย่น ดอกบานเต็มทีกว้างประมาณ 1 นิ้ว ดอกที่บานใหม่ๆ เป็นสีม่วงเข้มพอรุ่งขึ้นจะกลายเป็นสีม่วงอ่อน และรุ่งขึ้นอีกวันดอกก็กลายเป็นสีขาว พอถึงวันที่สี่ดอกก็จะร่วง ดอกมีกลิ่นหอม จัดในเวลากลางคืนถึงแม้ ออกดอกตลอดทั้งปี ดอกตกมาก
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดทั้งปี
การขยายพันธุ์	การตอนมักได้ผลดีกว่า , การปักชำ
ข้อมูลการจัดสวน	พุทธรักษาสามสีเป็นพรรณไม้กลางแจ้ง ปลูกง่ายเจริญเติบโตได้ในดินร่วน ต้องการน้ำปานกลาง ต้องการความชื้นปานกลาง ถ้าตัดแต่งบ่อยๆพุ่มจะแน่นแต่ไม่มีดอก ลักษณะต้นและใบ เหมาะกับสวนไทยและสวนป่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลั่นทม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Plumeria</i> spp.
ชื่อสามัญ	Frangipani
ชื่ออื่นๆ	จงป่า จำปา จำปาลาว จำไป จำปาหอม จำปาขาว ลีลาวดี
วงศ์	APOCYNACEAE
ถิ่นกำเนิด	ถิ่นกำเนิดอยู่ในอเมริกาแถบเขตร้อน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้ยืนต้น ขนาดเล็ก มีลำต้นสูงราว 25 ฟุต ลำต้นและกิ่งก้านของมันหักง่าย และมียางสีขาว
ใบ	ลักษณะของใบส่วนปลายใบแหลม ใบยาวประมาณ 30 ซม. กว้างประมาณ 10 ซม. เส้นแขนงใบจะเห็นได้ชัด
ดอก	ดอกจะมีลักษณะเป็นรูปกรวย แต่กลีบของดอกจะมีลักษณะที่ไม่เหมือนกันไปตามพันธุ์ของมัน เช่นบางชนิดกลีบดอกเล็กยาว บางชนิดกลีบดอกใหญ่ และบางชนิดกลีบดอกบิด สีของดอกมีสีแดง สีขาว สีแสด สีเหลือง และสีชมพู
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์โดยวิธีปักชำกิ่ง
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นพรรณไม้กลางแจ้งทนต่อแสงแดดได้ดี ต้องการน้ำและความชื้นปริมาณปานกลาง และจะปลูกขึ้นได้ดีในดินทุกประเภท แต่ไม่ควรที่จะเหนียวที่มีน้ำขัง

น้ำเต้าต้น

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Averrhoa bilimbi</i> L.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	น้ำเต้าอินเดีย น้ำเต้าฟิลิปปินส์
วงศ์	OXALIDACEAE
ถิ่นกำเนิด	อเมริกากลาง
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	มีต้นสูง 3-8 เมตร เปลือกหยาบ แตกกิ่งก้านแผ่กว้างเรือนยอดกลม
ใบ	ใบเดี่ยวออกเป็นกระจุกขนาดไม่เท่ากัน ปลายมนหรือแหลม ปลายสอบ เป็นครีบก
ดอก	ดอกสีเขียวอมเหลือง มีลายม่วงแดง ออกดอกเดี่ยวหรือตามลำต้นและกิ่ง
ผล	สีเขียวอ่อนรูปร่างค่อนข้างกลม
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ตอนกิ่ง ปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นไม้ยืนต้นที่ชอบแสงแดดจัดหรือกลางแจ้ง ต้องการน้ำปานกลาง ทรงพุ่มแผ่กว้าง ผลมีลักษณะคล้ายลูกส้มโอ นิยมปลูกเป็นไม้เตี้ยในการจัดสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาฮกเกี้ยน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Carmona retusa</i> (Vahl) Masam.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	ชาญวน, ชา, ชาญี่ปุ่น
วงศ์	BORAGINACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่มสูงได้ถึง 2.5 เมตร แตกกิ่งก้านหนาแน่น
ใบ	ใบเดี่ยวเรียงสลับมักออกเป็นกระจุกตามกิ่งสั้นๆ รูปไข่กลับแคบ ปลายแยกเป็นพูแหลม ปลายพุ่มักเป็นติ่งหนามอ่อน โคนใบรูปลิ้ม หลังใบสีเขียวเข้มเป็นมัน ขรุขระเล็กน้อย
ดอก	สีขาวออกเป็นช่อ กระจุกตามซอกใบ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปแถบสีเขียวอ่อน ด้านนอกมีขนยาวประปราย โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเล็กน้อยเป็นรูปกรวย
ผล	ผลรูปกลมสีส้มแดง
ฤดูกาลการออกดอก	ตลอดปี
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ปักชำกิ่ง
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบแสงแดดจัดหรือกลางแจ้ง ต้องการน้ำปานกลาง เป็นพรรณไม้ที่ขึ้นได้ง่ายอยู่ในแถบเขตร้อน มักปลูกเป็นไม้ประดับกลางแจ้ง ทำแนวรั้วบอนไซ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระดาด

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Alocasai macrorrhiza</i> Schott
ชื่อสามัญ	Elephant ear
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	ARACEAE
ถิ่นกำเนิด	เอเชียแถบเขตร้อน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	

ลำต้น เป็นลำต้นใต้ดินประเภท comb ที่ต้องการเนื้อที่มาก เพราะลำต้นจะใหญ่ไปเรื่อยๆถ้าได้รับดินที่สมบูรณ์ ลำต้นมีความแข็งแรงทนทาน ถ้าปลูกลานไปอาจสูงถึง 5 เมตร และถ้าแก่ตัวจริงๆ ลำต้นของมันจะหนาและแข็งแรงมาก

ใบ ใบใหญ่ สีเขียวเลื่อมและเป็นมัน รูปขอใบคล้ายกับรูปหัวใจ โคนใบจะเว้าเข้าหาตรงกลางและปลายใบแหลม ใบยาวประมาณ 4-5 ฟุต

ดอก

ฤดูกาลการออกดอก

การขยายพันธุ์

ข้อมูลในการจัดสวน

-
-
-
อยู่ได้ทั้งกลางแจ้งและที่แดดรำไร ขึ้นได้ในดินที่แห้งและแฉะ ชอบดินร่วนซุย เป็นไม้ที่เมื่อโตแล้วต้องการเนื้อที่มากกว่าๆ 2 - 3 ตารางเมตร เหมาะที่จะปลูกเป็นไม้เดี่ยว

พุดน้ำบุษย์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Gardenia</i> spp.
ชื่อสามัญ	Kedah Gardenia
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	RUBIACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูง 2 – 3 เมตร แตกกิ่งก้านต่ำจำนวนมาก ทรงพุ่มแน่น
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามเป็นคู่ ใบรูปรีกว้าง 3 – 36 ซม. ยาว 8 – 12 ซม. ใบบางเป็นมัน
ดอก	ดอกเป็นดอกเดี่ยวสีเหลืองออกตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงเป็นแฉกสีเขียว โดยกลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอด สีเหลือง ยาว 1 – 1.5 ซม. ปลายแยกเป็น 7 กลีบ เมื่อดอกบานมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 – 4 ซม. มีกลิ่นหอมอ่อนๆบานอยู่ได้ 1 – 2 วัน ดอกใกล้โรยเปลี่ยนเป็นสีเหลืองเข้ม
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	การปักชำ การตอนกิ่ง
ข้อมูลในการจัดสวน	นิยมปลูกพุดน้ำบุษย์เป็นไม้กระถางเป็นไม้ดอกไม้ประดับสวยงามที่มีดอกหอม การปลูกในช่วงแรกๆควรให้พักตัวในที่ร่มรำไร เมื่อแข็งแรงดีแล้วจึงสามารถนำออกมาตั้งในที่กลางแจ้ง จะได้ออกดอกสวยงาม ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนอุดมสมบูรณ์และชื้น พุดน้ำบุษย์ต้องการให้รดน้ำบ่อย ต้องการความชื้นสูง

พุดพิชญา

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Tabernaemontana</i> sp.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	APOCYNACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	มีสีน้ำตาลอ่อน เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก
ใบ	มีสีเขียวเป็นมัน ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามเป็นคู่
ดอก	มีสีขาว ดอกเป็นดอกเดี่ยวสีขาวออกตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงเป็นแฉกสีเขียว
ผล	-
ฤดูกาลการออกดอก	ตลอดปี
การขยายพันธุ์	ใช้เมล็ด ตอนกิ่ง
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบดินร่วนปนทราย ความชื้นปานกลาง แดดครึ่งวันปลูกเป็นกลุ่มตามกำแพงบ้าน หรือปลูกเป็นไม้กระถาง ดอกของพุดพิชญา ไม่มีกลิ่นหอม ดอกมีสีขาวบริสุทธิ์ เป็นไม้ดอกมงคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมากผู้หมากเมีย

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cordyline</i> spp.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	AGAVACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	

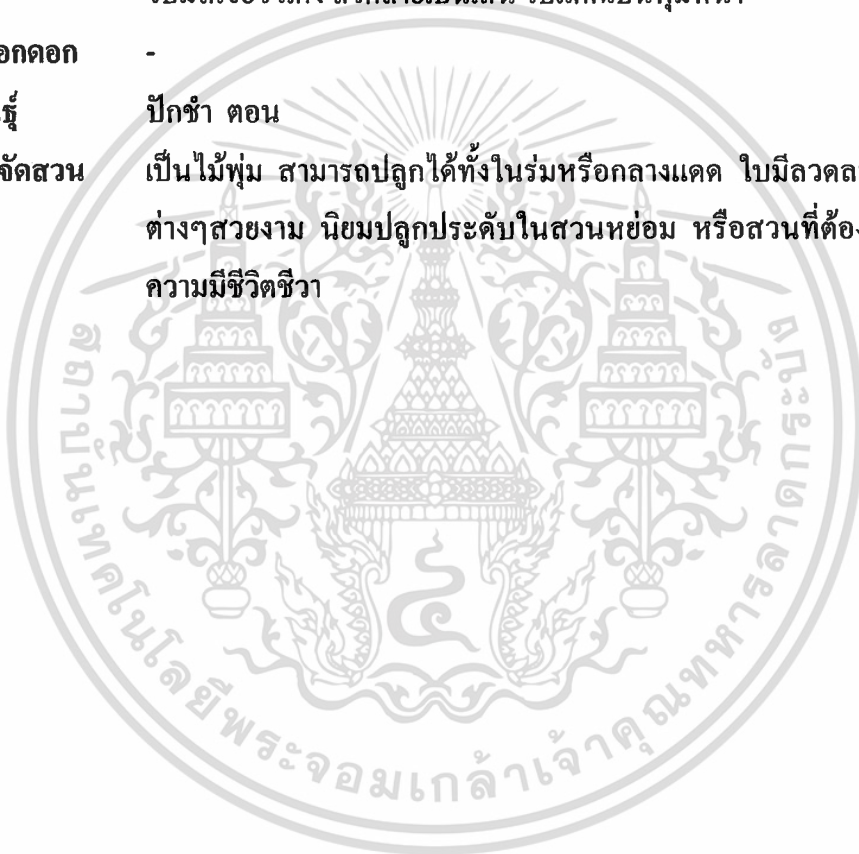
ลำต้น บริเวณ โคนลำต้นแคบและหนา มีเนื้อมาก

ใบ ใบมีสีเขียว แดง ลวดลายเป็นเส้น ใบแตกเป็นพุ่มหนา

ฤดูกาลการออกดอก -

การขยายพันธุ์ ปักชำ ตอน

ข้อมูลในการจัดสวน เป็นไม้พุ่ม สามารถปลูกได้ทั้งในร่มหรือกลางแจ้ง ใบมีลวดลายและมีสีต่างๆสวยงาม นิยมปลูกประดับในสวนหย่อม หรือสวนที่ต้องการสีสัน ความมีชีวิตชีวา



ปีตตาเวีย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sanchezia speciosa* Leonard

ชื่อสามัญ Jatropha

ชื่ออื่นๆ -

วงศ์ EUPHORBIACEAE

ถิ่นกำเนิด อินดีสตะวันตก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นพรรณไม้พุ่มขนาดกลาง รูปทรงค่อนข้างสูงโปร่ง มีลำต้นสูงประมาณ 5 ฟุต

ใบ มีสีเขียวแก่ ใบจะใหญ่เป็นรูปไข่ ลักษณะของใบปลายแหลม ขอบใบเรียบ ไม่มีหยัก

ดอก มีสีแดงหรือสีชมพู ดอกจะออกเป็นช่อ อยู่ตรงส่วนยอดของลำต้น ดอกหนึ่งมีอยู่ 5 กลีบ ดอกจะทนนาน

ฤดูกาลการออกดอก ออกดอกตลอดปี

การขยายพันธุ์ ตอนหรือเพาะเมล็ด

ข้อมูลในการจัดสวน เป็นพรรณไม้กลางแจ้งที่ชอบแสงแดด และชอบความชุ่มชื้นอยู่เสมอ แต่ไม่ชอบน้ำมากนักและไม่ชอบดินแฉะเกินไป ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนที่ผสมพิเศษ นิยมปลูกเป็นแนวยาวตามรั้วหรือผนัง

แก้ว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Murraya paniculata.</i>
ชื่อสามัญ	Orang - Jessamine
ชื่ออื่นๆ	ภาคกลางเรียกแก้วขาว ยะลาเรียกแก้วจีไก่ ทางเหนือเรียกแก้วพริก ตะไทรแก้ว สระบุรีเรียกแก้วลาย ลำปางเรียกเจ้าพริก
วงศ์	RUTACEAE (The Rue Family)
ถิ่นกำเนิด	แถบป่าเบญจพรรณหรือตามบริเวณภูเขาหินปูน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้พุ่มยืนต้นขนาดย่อม สูงประมาณ 20 ฟุต
ใบ	ใบของต้นแก้วจะเป็นมันหนาแข็งรูปของใบจะมนปลายแหลมสีเขียวเข้ม ออกใบรวมกันเป็นแผงๆ ละ 5 - 9 ใบ ใบของต้นเมื่อขยี้ดมดูกลิ่นจะคล้ายผิวส้มเป็นน้ำมัน ขนาดของใบจะยาวประมาณ 1 นิ้ว
ดอก	แก้วจะออกดอกเป็นช่อขนาดใหญ่ออกตามปลายกิ่ง หรือออกตามยอด ช่อหนึ่งจะมีดอกประมาณ 10 - 15 ดอก แต่ละดอกจะมีกลีบอยู่ 5 กลีบ ดอกสีขาวและดอกบานกว้างเต็มที่ประมาณ 1 นิ้ว ปลายกลีบมนและเรียวยาว เวลาออกดอกจะบานพร้อมกันทั้งต้น แลดูขาวสะพรั่ง ดอกจะคงอยู่ราว 2 - 3 วันก็จะร่วงโรยหมด ถ้าใส่ปุ๋ยและดูแลบ่อยๆ ก็จะออกดอกมาให้ได้ชมอีก
ฤดูกาลการออกดอก	จะออกดอกเป็นระยะๆ ตลอดปีประมาณปีละ 5 - 6 ครั้ง
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีเพาะเมล็ดและตอน
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบขึ้นกลางแจ้ง ชอบดินปนทรายแต่ไม่ชอบดินเหนียว สามารถเป็นไม้ประดับได้โดยการตัดให้เป็นรูปทรงต่างๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อนทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Mussaenda flava</i> (Verde.) Bankh.f.
ชื่อสามัญ	Yellow Mussaenda
ชื่ออื่นๆ	ช่อสุวรรณ
วงศ์	RUBIACEAE
ถิ่นกำเนิด	แอฟริกา
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ไม้พุ่มสูง 1-2 เมตร
ใบ	ใบเดี่ยวออกตรงข้าม รูปรีหรือรูปไข่ แกมรูปหอก กว้าง 2-3 เซนติเมตร ปลายแหลมหรือมน โคนสอบหรือสอบเป็นคريب
ดอก	ดอกสีเหลือง ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงมีสีเขียว โคนเชื่อมต่อกัน เป็นหลอดสั้นๆ ปลายแยกเป็นแฉกแหลมเล็ก 5 แฉก และบางดอกมีกลีบเลี้ยงขยายใหญ่ 1 กลีบ รูปค่อนข้างกลมสีขาวอมเหลืองกว้าง 1.5-2.5 เซนติเมตร ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร ปลายแหลมเป็นติ่งสั้นๆ กลีบดอกเชื่อมต่อกันเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ เมื่อบานเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร เกสรตัวผู้ 5 อัน อยู่ในหลอดดอก
ฤดูกาลการออกดอก	ตลอดปี
การขยายพันธุ์	ปักชำกิ่ง ตอนกิ่ง
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบดินชุ่มชื้น ชอบแสงมากหรือแสงแดดตลอดทั้งวัน ต้องการน้ำปานกลาง นิยมปลูกเป็นแถวตามริมรั้ว หรือตามผนังกำแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข็มม่วง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Eranthemum nervosum</i>
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	เข็มพญาอินทรี
วงศ์	ACANTHACEAE
ถิ่นกำเนิด	จากอินเดีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้พุ่ม ทรงเตี้ย
ใบ	ไม้ชนิดนี้มีใบที่ยาวและแหลม เส้นเถาบนใบมีสีน้ำตาล เส้นแขนงใบเป็นร่องเห็นเด่นชัดคูมีระเบียบ ผิวของใบจะห่มนเกือบชี้มา
ดอก	เป็นช่อตั้ง มีสีม่วงครามสดสวย ลักษณะของดอกจะเป็นหลอดยาว 2 - 3 ซม. มีอยู่ 4 กลีบ หรือ 2 คู่แผด
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์ด้วยการตัดต้นปักชำ หรือราก
ข้อมูลในการจัดสวน	ขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทราย อยู่ในที่มีแดดรำไร ต้องการความชื้นพอประมาณ และน้ำปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประทัดชิลอน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Odontonem astrictum</i>
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	แดงชิลอน
วงศ์	Kuntze
ถิ่นกำเนิด	อเมริกากลาง
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มสูง 1 – 2 เมตร
ใบ	ใบดกเป็นพุ่มแน่น เป็นใบเดี่ยวรูปรีแกมรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลม ยาว 10 – 15 ซม. แผ่นใบอาจเป็นคลื่นเล็กน้อย หนาและแข็ง สีเขียว
ดอก	เป็นช่อดอกยาว ชูสูงขึ้นติดกันเป็นหลอดยาว 2.5 – 3 ซม.
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์ด้วยการปักชำ หรือตอนกิ่ง
ข้อมูลในการจัดสวน	ปลูกเลี้ยงง่าย เจริญเติบโตเร็ว ปลูกได้ทั้งกลางแจ้งและแสงรำไร มักปลูกเป็นกลุ่มหรือเป็นแถวตามแนวรั้วบ้านหรือกำแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไบนาก

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Graptophyllum pictum</i> (L.) Grif.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	ACANTHACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลำต้นมีสีน้ำตาล เป็นไม้พุ่ม
ใบ	พื้นใบสีเขียวหรือเขียวอมน้ำตาล แต้มด้วยสีสดเรื่อๆ กลางใบ
ดอก	ดอกสีแดงเข้ม
ฤดูกาลการออกดอก	มีนาคม-เมษายน
การขยายพันธุ์	ปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	ปลูกเป็นไม้ประดับ และเป็นไม้มงคล ใบมีสีส้มสวยงาม นิยมปลูกเป็นกลุ่มหรือเป็นแถวตามแนวรั้วบ้าน ผนัง หรือกำแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กนกลายไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Sanchezia speciosa</i> Leonard
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	เอื้องทอง
วงศ์	ACANTHACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลักษณะทรงพุ่มเป็นทรงกลม ความสูงประมาณ 1-2 เมตร ขนาดทรงพุ่ม 0.3-0.5 เมตร กิ่งหน้าตัดเป็นสามเหลี่ยม มีหนามทั่วไปบริเวณลำต้น
ใบ	พื้นใบเป็นสีเขียว เส้นขอบใบและกลางใบเป็นสีเหลือง ขอบใบหยัก ใบเป็นมันเงา
ดอก	ดอกสีส้มเหลือง ออกดอกที่ปลายกิ่ง เมื่อบานกลีบดอกโผล่ยื่นออกมามีสีม่วง
ฤดูกาลการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ตอนหรือปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบดินร่วนระบายน้ำได้ดี ความชื้นปานกลาง – สูง ชอบแสงแดดจัด ใช้ในการจัดสวนปลูกเป็นรั้วหรือกำแพง เลี้ยงง่ายโตเร็วและขยายพันธุ์ง่าย สามารถทนความเค็มได้ดี ใบจะมีสีสวยงามเมื่อได้รับแสงแดดจัด หากอยู่ในที่ร่มสีเหลืองของลายใบจะน้อยลงจนกลายเป็นสีเขียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำแพงเงิน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dianella caerulea* Sims

ชื่อสามัญ Flex Lily

ชื่ออื่นๆ -

วงศ์ LILIACEAE

ถิ่นกำเนิด -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็น ไม้พุ่มที่มีลักษณะเป็นกอ รูปทรงแตกกอกลม ขนาดทรงพุ่ม 0.3 – 0.5 เมตร ผิวหยาบปานกลาง

ใบ ใบเป็นแผ่นเรียบแคบ ยาวประมาณ 12 – 20 นิ้ว เรียงซ้อนกันแน่นแล้ว ค่อยๆกลี้ออกคล้ายพัด พื้นใบสีเขียว มีเส้นเล็กๆสีเขียวแซมตามทางใบมีขอบใบต่าง เป็นแถบสีเขียวครีมดอกเล็กๆมีสีขาวอมม่วงเป็นช่อยาวสูงพ้นกอขึ้นมา

ดอก ดอกมีสีขาว หมุนเวียนตลอด

เวลาการออกดอก ออกดอกตลอดปี

การขยายพันธุ์ ขยายพันธุ์ด้วยการแยกกอ ขึ้นง่าย เลี้ยงดูง่าย โตเร็ว

ข้อมูลการจัดสวน สามารถอยู่ได้ทั้งที่แจ้งแสงแดดจัดและร่มรำไร ดินร่วนซุย ระบายน้ำดี นิยมปลูกร่วมกับจันทน์ผา และจุดอื่นๆที่ต้องการใบลักษณะเป็นเส้น ควรตัดดอกทิ้งเพราะมองดูรกเหมือนวัชพืช

เฟิร์นข้าหลวงหลังลาย

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Asplenium nidus</i>
ชื่อสามัญ	Bird's Nest Fern
ชื่ออื่นๆ	เฟิร์นรังนก เฟิร์นข้าหลวง
วงศ์	-
ถิ่นกำเนิด	มาเลเซีย อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย ญี่ปุ่นและไทย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มสูง 1 – 2 เมตร
ใบ	แผ่นใบรูปขอบขนานถึงรูปใบหอก ปลายแหลม โคนมนและแข็ง สีเขียวเข้มเป็นมัน เส้นกลางใบมีสีดำเมื่อแก่ ลักษณะใบมีหลายรูปแบบและขนาด ซึ่งอาจแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเกิดการกลายพันธุ์ทางธรรมชาติได้ง่าย ใบอาจยาวถึง 1 เมตร หรือมากกว่า โดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 2 พันธุ์ คือ <i>nidus</i> มีใบกว้างได้ถึง 20 ซม. ปลายใบแคบเรียวแหลม พบทั้งภาคใต้และภาคเหนือของไทย ส่วนพันธุ์ <i>musi folium</i> มีใบกว้างกว่า ปลายมนป้าน พบทางภาคใต้ของไทย นอกจากนี้ยังมีพันธุ์ต่างๆอีกมากมาย ทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและผสมพันธุ์ขึ้น โดยผู้ปลูกเลี้ยง
ดอก	-
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	เพาะสปอร์
ข้อมูลในการจัดสวน	เจริญเติบโตได้ดีในที่ร่มหรือในอาคาร ต้องการน้ำปานกลาง นิยมปลูกประดับในการจัดสวนเป็นอย่างมาก ช่วยเพิ่มความสวยงามให้แก่สวน หรือจะปลูกเป็นไม้กระถางนำไปประดับตกแต่งภายในอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฟิร์นบอสตัน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Nephrolepis exaltata</i>
ชื่อสามัญ	'Bostoniensis Aureus'
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	-
ถิ่นกำเนิด	มาเลเซีย อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย ญี่ปุ่นและไทย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้ทรงพุ่ม 50 – 70 ซม.
ใบ	ใบรูปคล้ายสามเหลี่ยมแคบแกมขอบขนาน ปลายแหลมยาว 40 – 60 ซม. ตั้งตรงหรือแผ่โค้งลง ใบย่อยเรียงเป็นระเบียบและแบนเรียบ สีเขียวอมเหลือง
ดอก	-
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	เพาะสปอร์ แดกไหล
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบอยู่ในที่ร่มหรือร่มรำไร ต้องการน้ำปานกลาง เมื่อปลูกประดับจะช่วยเพิ่มความสวยงามให้แก่สวน นิยมปลูกเป็นไม้กระถาง นำไปประดับตกแต่งสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟีโลทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Philodendron</i> sp. cv. Lemon Lime
วงศ์	ARACEAE
ชื่อสามัญ	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้เลื้อยชนิดหนึ่ง มีลำต้นอวบน้ำ มีลักษณะเป็นข้อสี่เหลี่ยม ทอง
ใบ	มีใบยาวเรียวปลายใบแหลม โคนใบโค้งเว้า สีเขียวปนเหลือง ใบเรียบมัน ขอบใบเรียบ
ดอก	-
การขยายพันธุ์	แยกหน่อ ปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	ต้องการน้ำปานกลาง ปลูกได้ในที่ร่มและร่มรำไร ชอบดินร่วนซุยอุดม สมบูรณ์ สีของใบฟีโลทองมีความสวยงามและโดดเด่น นิยมใช้ปลูกเพิ่ม สีสันให้แก่สวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หีบไม้งาม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Carissa macrocarp</i> (Ecklon) A.DC.
ชื่อสามัญ	Natal Plum, Amatungulu, Boxwood Beauty
ชื่ออื่นๆ	นาตัลพลัม
วงศ์	APOCYNACEAE
ถิ่นกำเนิด	แอฟริกาใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูง 1 – 2 เมตร ลำต้นแข็ง เหนียว แตกกิ่งจำนวนมาก และมีหนาม ทรงพุ่มกลม แตกกิ่งจากข้อเป็นสองกิ่ง
ใบ	เป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามเป็นคู่แต่คู่ที่อยู่ข้างกันและห่างกัน 1 – 1.5 เซนติเมตร ใบรูปกลมแกมรูปไข่ มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 2 – 3 เซนติเมตร ปลายใบมีติ่งหนามแหลม ใบกลมหนาและแข็ง ก้านใบสั้น และยึดแน่นกับกิ่ง
ดอก	เป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นช่อ 1 – 3 ดอก สีขาว ออกที่ปลายยอด มีกลีบดอก 5 กลีบ แต่ละกลีบรูปขอบขนาน กว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 1.5 – 1.8 เซนติเมตร เมื่อดอกเริ่มแย้ม และส่งกลิ่นหอมตั้งแต่ตอนเช้าตรู่ หอมตลอดวันจนกระทั่งถึงช่วงดอกโรยในช่วงเย็น
เวลาการออกดอก	ออกดอกตลอดปี
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์โดยปักชำและตอนกิ่ง กิ่งปักชำควรมีความยาว 10 – 15 เซนติเมตร โดยใช้เฉพาะตอนปลายยอด เด็ดใบช่วง โคนกิ่งที่จะปักชำออกให้หมด จุ่มฮอร์โมนเร่งราก แล้วปักชำในกระโถนหรือกระบะพ่นหมอก จะออกรากได้ในเวลาครึ่งเดือน กิ่งตอนควรยาวประมาณ 30 เซนติเมตร จะมีความอ่อนแก่ของกิ่งพอดีที่จะออกรากได้ง่าย
ข้อมูลการจัดสวน	เหมาะที่จะปลูกเป็นไม้กระถางหรือปลูกลงแปลงกลางแจ้ง มีความทนทานต่อแดดจัด อุณหภูมิสูง และแห้งแล้งได้ดี เป็นไม้ประดับที่มีการเจริญเติบโตช้ามาก นิยมปลูกเป็นไม้ประดับน้ำตก ริมน้ำ หรือปลูกเป็นไม้กระถาง ต้องการแสงแดดเต็มวันหรือร่มรำไรก็ได้ ดินร่วน ความชื้นปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล้วยแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Heliconia indica</i> Lamarck cv. Spectabilis
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	-
ถิ่นกำเนิด	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพืชลำต้นใต้ดินประเภท comb ลำต้นเทียมสูง 2.50 - 3.50 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 15 – 20 ซม. กาบใบมีสีแดงอมชมพู ร่องกาบใบเปิดกว้างมีครีป
ใบ	เส้นกลางใบมีสีแดงอมชมพู แผ่นใบมีสีแดงเรื่อๆ
ดอก	ก้านช่อดอกมีสีแดง มีขนปกคลุม ใบประดับรูปไข่แคบยาว ปลายแหลม ด้านนอกสีแดงอมม่วง ด้านในสีแดงซีด เมื่อดอกบานกางออกและปลายม้วนขึ้น
ผล	ติดผลเครือละ 2 – 3 หวี แต่ละหวามี 6 – 10 ผล ผลขนาดใหญ่ มีสีเขียวอมม่วง ผลสุกมีสีแดงอมม่วง ก้านผลสั้น เนื้อสีเหลือง รสหวาน กลิ่นหอม กลายพันธุ์จากลักษณะผลสีแดงอมม่วงเป็นผลสีเหลืองได้ง่าย
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	แยกหน่อ
ข้อมูลในการจัดสวน	สามารถปลูกได้ทั้งร่มรำไรหรือกลางแจ้ง ควรปลูกในที่ที่ลมค่อนข้างสงบ และดินค่อนข้างชื้นและเล็กน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลิวไต้หวัน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cuphea hyssopifolia* HBK.

ชื่อสามัญ -

ชื่ออื่นๆ หลิวดอก

วงศ์ LYTHRACEAE

ถิ่นกำเนิด กัวเตมาลา และเม็กซิโก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นพรรณไม้พุ่มขนาดเล็ก มีทรวงตรงลำต้นเดี่ยว แตกกิ่งก้านสาขาเล็กๆ ออกรอบต้นแน่นทึบ สูงประมาณ 12 – 20 นิ้ว

ใบ ออกใบเดี่ยว ใบมีขนาดเล็กมากประมาณ 1 เซนติเมตร เท่านั้น มีสีเขียว เป็นมัน เนื้อใบหนาแข็งและระคายมือ

ดอก จะแตกดอกออกตรงโคนก้านใบ ตรงส่วนยอดของลำต้น ดอกมีสีม่วงสด หรือสีขาว ดอกมีขนาดเล็กมากประมาณ 8 มม. และฐานรองดอกเป็นรูปกรวยสีเขียวเหลือง ตรงปลายมีกลีบเล็กๆอยู่ 5 – 6 กลีบ

ฤดูกาลการออกดอก ออกดอกตลอดปี

การขยายพันธุ์ ด้วยการปักชำ

ข้อมูลในการจัดสวน ปลูกคลุมดินแปลงหน้าสุดของสวนหย่อมหรือชอกหินริมธารน้ำตัดแต่ง และให้ปุ๋ยสม่ำเสมอจะทำให้ต้นงามดีปลูกริมถนน

ไผ่ต่าง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Arundinaria suberecta</i> Munro
ชื่อสามัญ	Phai Cheen or Phai damg
ชื่ออื่นๆ	ไผ่จีน
วงศ์	GRAMINEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไผ่ขนาดเล็กอีกชนิดหนึ่ง ที่แตกลำต้นออกเป็นพุ่ม ซึ่งจะมีลำที่พอมและเล็ก ไส้กลวง มีสีเขียวและบางที่มีสีขาวแซมด้วย ต้นที่อ่อนจะออกสีม่วง ลำต้นสูงประมาณ 1 เมตร
ใบ	เป็นไผ่ชนิดที่มีใบสวยงามมาก ลักษณะของใบจะแคบและปลายใบจะแหลม พื้นใบเป็นสีเขียวและแซมด้วยสีขาวเป็นแถบยาว ไม่สม่ำเสมอ ท้องใบเป็นสีม่วงเล็กน้อย ขนาดของใบกว้างประมาณ 1 – 2 เซนติเมตร และยาว 5 – 15 เซนติเมตร
ดอก	-
ฤดูกาลออกดอก	-
การขยายพันธุ์	แยกกอ
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นไผ่ที่ชอบอยู่ในที่ร่มรำไร หรืออาจจะอยู่ในที่แสงจ้าได้แต่ต้องให้น้ำมากๆ เพราะใบอาจไม่สวยได้ ปลูกในที่ดินร่วนซุย มีความชื้นเล็กน้อย ต้องการน้ำมาก นิยมปลูกประดับเพื่อเพิ่มสีสันให้กับสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขบจิว[†]

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Hibiscus</i> sp.
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	MALVACEAE
ถิ่นกำเนิด	
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้พุ่มเล็กล้มลุก แตกกิ่งก้านสาขารอบต้น ลำต้นสูงประมาณ 2 ฟุต
ใบ	มีสีเขียว ลักษณะใบเป็นรูปมนรี ปลายแหลม โคนมนตรงขอบใบหยักเล็กน้อย
ดอก	จะออกดอกตาม โคนก้านใบใกล้ๆกับยอดและกิ่งแขนง ลักษณะดอกกลมกลีบป้อมชั้นเดียว ดอกโตประมาณ 1 นิ้ว มีสีชมพูอมส้ม ก้านดอกเล็กและยาว เกสรสีเหลืองเป็นกระจุกอยู่ตรงกลางดอก แต่ละดอกจะบานได้เพียง 1 วันเท่านั้น ก็จะร่วงโรยไป ซึ่งเป็นต้นที่แตกกิ่งก้านมากดอกจึงมีอยู่ตลอด
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด
ข้อมูลในการจัดสวน	ชอบอยู่ในที่แจ้งและต้องการน้ำอย่างสม่ำเสมอ เป็นไม้ที่ควรปลูกไว้ในแปลง เพราะเวลาเมล็ดร่วงจะได้แตกเป็นต้นใหม่ได้เลย ขึ้นได้ดีในดินที่ร่วนซุย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล้วยบัว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Musa ornata</i> Roxb.
ชื่อสามัญ	Flowering Banana
ชื่ออื่นๆ	กล้วยบัวชมพู
วงศ์	-
ถิ่นกำเนิด	อินเดียตอนใต้และพม่า
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลำต้นเทียมสูง 2 - 3 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 10 – 15 ซม.
ใบ	ใบรูปขอบขนาน ขนาดประมาณ 0.03 – 0.4 * 2 เมตร ปลายแหลม แผ่นใบตั้งขึ้นเปิดกว้าง
ดอก	ช่อดอกตั้งขึ้น ใบประดับรูปไข่แคบ สีชมพูอมม่วง เมื่อดอกกางจะแผ่กางแล้วมีวุ้นลง
ผล	ผลรูปรีแกมขอบขนาน ปลายและโคนเรียว ผลสุกสีเหลือง แต่ละหวีมี 1 แถว เรียงไม่เป็นระเบียบ แตกหน่อใกล้ต้นแม่
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	แยกหน่อ
ข้อมูลในการจัดสวน	เนื่องจากเป็นที่ชดเชยกล้วยจึงมีใบใหญ่และลักษณะง่าย จึงควรปลูกในที่ที่ลมค่อนข้างสงบ แสงแดดจัด และดินค่อนข้างชื้นและเล็กน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฟิร์นใบจักร

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Microsorumpunctatum</i> sp.(L.) Copel 'Serratum'
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	POLYPODIACEAE
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ต้นเป็นพุ่มตั้งตรง สูง 50-80 ซม.
ใบ	ใบเดี่ยว รูปใบหอกแกมขอบขนาน ปลายแหลม โคนสอบแคบ ขอบหยัก เป็นแฉกเล็กแหลมคล้ายฟันเลื่อย ใบหนาคล้ายหนัง ตั้งตรงขึ้น สีเขียว และมีต้นที่กลายพันธุ์จาก 'Serratum' เป็นพุ่มแน่น ใบอ่อนโค้งลง ขอบใบ หยักลึกและเป็นแฉกแคบเล็กกว่า สีเขียวเข้มเป็นมัน
ดอก	-
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	เพาะสปอร์
ข้อมูลในการจัดสวน	เป็นไม้พุ่ม ต้องการน้ำปานกลาง ชอบอยู่ในร่มหรือร่มรำไร ใบมีลักษณะสวยงาม คล้ายกับเฟิร์นข้าหลวง ใช้ประดับตกแต่งสวนเพื่อเพิ่มความสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเวก

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Artabotrys siamensis</i>
ชื่อสามัญ	Gara - Wek
ชื่ออื่นๆ	กระดังงาป่า , กระดังงัว , กระดังงาเถา , นมวัว
วงศ์	ANNONACEAE (The Custard Apple Family)
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นพรรณไม้เลื้อยขึ้นต้น มีลำต้นใหญ่และเนื้อแข็งพุ่มใบหนาแน่น สามารถเลื้อยไปได้ไกลนับ 10 -15 เมตร ลำต้นมีมือเกาะลักษณะเป็นตะขอ
ใบ	จะเป็นใบเขียวมัน การเวกนั้นเป็นไม้ใบเดี่ยว จะออกใบสลับทิศทางกันตามข้อต้น ก้านใบสั้น ทรงใบมนรี โคนและปลายใบจะแหลม ขนาดของใบนั้นจะยาวประมาณ 12 – 13 ซม.
ดอก	จะเป็นกลีบหนาแข็งมี 6 กลีบ ซ้อนกัน 2 ชั้นๆ ละ 3 กลีบ จะออกดอกตามโคนก้านใบ เมื่อดอกอ่อนจะมีกลีบสีเขียวแล้วแปรเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทอง ขนาดของดอกยาวประมาณ 3 ซม. คนไทยนิยมปลูกริมรั้ว เพราะเป็นไม้ที่มีกลิ่นหอมจัดในเวลาเย็นถึงเช้า
ฤดูกาลการออกดอก	-
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ดและตอน
ข้อมูลในการจัดสวน	การเวกเป็นไม้กลางแจ้ง ชอบแดดจัด ขึ้นได้ดีในดินทุกสภาพ การเวกจะขึ้นงดงามดีในป่าทั้งทางภาคใต้และภาคเหนือ นิยมปลูกเลี้ยงให้เจริญเติบโตได้ไม่ระเนง หรือเสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หญ้านวลน้อย

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Zoysia matrella</i> (L.) Merr.
ชื่อสามัญ	Manila grass
ชื่ออื่นๆ	-
วงศ์	-
ถิ่นกำเนิด	อยู่ในประเทศฟิลิปปินส์
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	ลำต้นสูงกว่าหญ้าญี่ปุ่น
ใบ	ใบใหญ่ สีเขียวอ่อน มีผิวสัมผัส ที่หยาบกว่า และใบอ่อนนุ่มกว่าหญ้าญี่ปุ่น
ดอก	ช่อดอกสั้นเป็นแบบ spike
ฤดูกาลการออกดอก	ต้นฤดูฝน
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ปักชำ
ข้อมูลในการจัดสวน	นิยมทำทั้งสนามหญ้าบริเวณบ้าน หญ้านวลน้อยเจริญในที่ที่มีร่มบ้างเล็กน้อย ทนต่อการเหยียบย่ำได้ ต้องการปุ๋ยในโตรเจนต่ำ ทนต่อดินเค็ม มีเกลือคลอรีน ดูแลรักษาง่าย ต้องการน้ำมาก ถ้าขาดน้ำใบจะมีสีเขียวอมเหลือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้